

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2025. december 8., hétfő

Tartalomjegyzék

383/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet	Egyes egészségügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról	9386
384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet	Egyes fejlesztéspolitikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról	9388
385/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet	A 4iG Műsorszóró Infrastruktúra Korlátolt Felelősségű Társaság feletti irányítás megszerzésével megvalósuló összefonódás nemzetstratégiai jelentőségűnek minősítéséről	9390
48/2025. (XII. 8.) BM rendelet	Egyes egészségbiztosítási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról	9391
14/2025. (XII. 8.) AB határozat	A Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.223/2024/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról	9422
15/2025. (XII. 8.) AB határozat	A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 869. § (2) bekezdés b) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezés elutasításáról	9431
Köf.5.026/2025/4. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	9456
Köf.5.027/2025/4. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	9461
321/2025. (XII. 8.) KE határozat	Állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről	9467
322/2025. (XII. 8.) KE határozat	Állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről	9467
323/2025. (XII. 8.) KE határozat	Állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről	9468
1534/2025. (XII. 8.) Korm. határozat	A Miskolci Ipari Park beruházóival való együttműködési megállapodás megkötéséről	9468
1535/2025. (XII. 8.) Korm. határozat	Előirányzat-túllépésről, fejezeten belüli és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról	9469
3/2025. (XII. 8.) NGM határozat	Az innovációs és tudományos eredmények gazdasági hasznosításának elősegítése érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2023. évi XLI. törvény egyes rendelkezéseinek hatálybalépéséről	9474

III. Kormányrendeletek

A Kormány 383/2025. (XII. 8.) Korm. rendelete egyes egészségügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról

- [1] A Kormány elkötelezett az állami egészségügyben foglalkoztatottak folyamatos bérfejlesztésének biztosítása mellett, melynek egyik eszköze az új bértámogatásra jogosult munkakörök támogatásigénylési jogosultságának megteremtése.
- [2] E rendelet célja a szakorvos képzés rendszer szabályainak pontosítása a szakképzés hatékonyabb működése érdekében, valamint a Michalicza-ösztöndíjban részesülő fiatalok tevékenységvégzésének elősegítése.
- [3] A Kormány
- a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
- a 2. alcím tekintetében az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény 28. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontjában és b) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
- a 3. alcím tekintetében az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (1) bekezdés m) pont ma) alpontjában kapott felhatalmazás alapján,
- a 4. alcím tekintetében a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 110. § (1) bekezdés 21. pontjában kapott felhatalmazás alapján,
- az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. Az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet módosítása

- 1. §** Az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet 29/B. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(2) Az (1) bekezdés szerinti program alapján kifizetendő teljesítmények utoljára a 2026. októberi teljesítményekkel, 2026 novemberében jelenthetőek a NEAK felé.”

2. Az egyes egészségügyi dolgozók és egészségügyben dolgozók illetmény- vagy bérnövelésének, valamint az ahhoz kapcsolódó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 256/2013. (VII. 5.) Korm. rendelet módosítása

- 2. §** Az egyes egészségügyi dolgozók és egészségügyben dolgozók illetmény- vagy bérnövelésének, valamint az ahhoz kapcsolódó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 256/2013. (VII. 5.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 256/2013. (VII. 5.) Korm. rendelet] 3a. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

3. Az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzési rendszerről, a Rezidens Támogatási Program ösztöndíjairól, valamint a fiatal szakorvosok támogatásáról szóló 162/2015. (VI. 30.) Korm. rendelet módosítása

- 3. §** Az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzési rendszerről, a Rezidens Támogatási Program ösztöndíjairól, valamint a fiatal szakorvosok támogatásáról szóló 162/2015. (VI. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 162/2015. (VI. 30.) Korm. rendelet] 22. §-a a következő (6a) bekezdéssel egészül ki:
- „(6a) A (6) bekezdésben foglaltakon túl mentesül a rezidens a visszafizetési kötelezettsége alól, amennyiben a 18 éven aluli súlyosan beteg gyermeke tartós ápolása, gondozása okán válik lehetetlenné a szakképzés befejezése vagy az ösztöndíj szerződésben vállalt kötelezettségeinek teljesítése. A mentesítésről az OKFŐ főigazgatója a rezidens kérelmében foglaltak és az ahhoz csatolt dokumentumok alapján dönt.”

4. § A 162/2015. (VI. 30.) Korm. rendelet 25. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:
„(6) A háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EüM rendelet 11. § (5) bekezdése szerinti egyéni képzési terv alapján folytatott háziorvostan szakképzés időszakára, a képzést koordináló egyetem az (1) bekezdésben meghatározott képzési díjra jogosult. A képzési díj megfizetését az OKFŐ a helyettesítő háziorvosi ellátás biztosítására a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől kapott finanszírozás terhére köteles biztosítani.”

5. § A 162/2015. (VI. 30.) Korm. rendelet 22/A. §-ában a „g) pontja” szövegrész helyébe az „e) és g) pontja” szöveg lép.

4. A Michalicza-ösztöndíjről szóló 160/2017. (VI. 28.) Korm. rendelet módosítása

6. § A Michalicza-ösztöndíjről szóló 160/2017. (VI. 28.) Korm. rendelet 7. § (3) bekezdés b) pont bb) alpontjában a „legalább négy évig teljes munkaidőben” szövegrész helyébe a „legalább négy évig teljes munkaidőben vagy tíz éven belül legalább nyolc évig – legalább heti 18 óra időtartamú – részmunkaidőben” szöveg lép.

5. Záró rendelkezések

7. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 383/2025. (XII. 8.) Korm. rendelethez

A 256/2013. (VII. 5.) Korm. rendelet 3a. mellékletében foglalt táblázat a következő 45. és 46. sorral egészül ki:

	A	B
1.	Kiemelt szakma és szakmai kódja	Kiemelt tevékenységi terület (1. melléklet szerinti munkakör)
45.	1005 Gyermektraumatológia	2.8.–2.14. ápolói munkakör
46.	4605 Sürgősségi betegellátás keretében szervezett gyermekellátás	2.8.–2.14. ápolói munkakör, 2.28.–2.29., 2.32.–2.33., 2.68. és 2.71.

A Kormány 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelete egyes fejlesztéspolitikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról

- [1] A Kormány célja, hogy az Európai Unió pénzügyi alapjai révén Magyarországnak járó források maradéktalanul a magyar társadalom és a nemzetgazdaság fejlesztésére fordíthatók legyenek.
- [2] A Kormány olyan intézményi struktúrát és eljárásrendeket vezetett be, amelyek e cél előmozdítását szolgálják.
- [3] A Nemzeti Fejlesztési Központ megalakításával olyan intézményi szinergiák váltak elérhetővé, amelyek kiaknázásával a fejlesztéspolitikai intézményrendszer működése tovább optimalizálható.
- [4] A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (1) bekezdés 15a. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet módosítása

- 1. §** A 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet] 66. alcíme a következő 201/ZP. §-sal egészül ki:
- „201/ZP. § E rendeletnek az egyes fejlesztéspolitikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelettel [a továbbiakban: 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet] megállapított 37/A. § (1) és (2) bekezdését a 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet hatálybalépését megelőzően megkezdett és a 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet hatálybalépésekor még folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.”
- 2. §** A 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 37/A. § (1) és (2) bekezdésében az „ellenőrzéssel” szövegrész helyébe az „ellenőrzéssel, fenntartással és követeléskezeléssel” szöveg lép.

2. A 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet módosítása

- 3. §** A 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet] 42/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(2) Az irányító hatóság az 1. mellékletben foglalt táblázat
- a) 3., 5., 6. és 9. sora szerinti program,
- b) 8. sora szerinti program 4. és 5. prioritása, valamint a Pest vármegyében megvalósuló projektek, továbbá
- c) 13. sora szerinti program vonatkozásában a 2012/2002/EK tanácsi rendelet 2. cikk (1) bekezdés b) pontja esetén a helyszíni szemlével, helyszíni ellenőrzéssel, fenntartással és követeléskezeléssel összefüggő feladatait az NFK bevonásával látja el.”
- 4. §** A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet a következő 530/O. §-sal egészül ki:
- „530/O. § E rendeletnek az egyes fejlesztéspolitikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelettel [a továbbiakban: 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet] megállapított 42/A. § (2) és (3) bekezdését a 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet hatálybalépését megelőzően megkezdett és a 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet hatálybalépésekor még folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.”
- 5. §** A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet
- a) 42/A. § (3) bekezdésében az „ellenőrzéssel” szövegrész helyébe az „ellenőrzéssel, fenntartással és követeléskezeléssel” szöveg,
- b) 101. § (2) bekezdésében az „aláírásra” szövegrész helyébe a „hitelesítésre” szöveg,
- c) 208. § (3) bekezdésében a „keretmegállapodás” szövegrész helyébe a „dinamikus beszerzési rendszer” szöveg lép.

- 6. §** Hatályát veszti a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet
- a) 87. § (2) bekezdés e) pontjában a „minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátni, vagy” szövegrész,
 - b) 312. §-ában a „vezetője” szövegrész.

3. A Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve végrehajtásának alapvető szabályairól és felelős intézményeiről szóló 373/2022. (IX. 30.) Korm. rendelet módosítása

- 7. §** A Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve végrehajtásának alapvető szabályairól és felelős intézményeiről szóló 373/2022. (IX. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 373/2022. (IX. 30.) Korm. rendelet] 65. alcíme a következő 237/H. §-sal egészül ki:
- „237/H. § E rendeletnek az egyes fejlesztéspolitikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelettel [a továbbiakban: 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet] megállapított 22/A. § (1) és (2) bekezdését a 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet hatálybalépését megelőzően megkezdett és a 384/2025. (XII. 8.) Korm. rendelet hatálybalépésekor még folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.”

- 8. §** A 373/2022. (IX. 30.) Korm. rendelet
- a) 22/A. § (1) és (2) bekezdésében az „ellenőrzéssel” szövegrész helyébe az „ellenőrzéssel, fenntartással és követeléskezeléssel” szöveg,
 - b) 128. § (2a) bekezdésében a „keretmegállapodás” szövegrész helyébe a „dinamikus beszerzési rendszer” szöveg lép.

- 9. §** Hatályát veszti a 373/2022. (IX. 30.) Korm. rendelet
- a) 231. § (2) bekezdés c) pontja,
 - b) 231. § (3) bekezdés d) pontja,
 - c) 231. § (4) bekezdése,
 - d) 231. § (5) bekezdés g) pontja,
 - e) 231. § (6) bekezdés c) pontja,
 - f) 231. § (7) bekezdés 19. pontja,
 - g) 231. § (8) bekezdés 18. pontja,
 - h) 231. § (10) bekezdése,
 - i) 239/A. §-a.

4. Záró rendelkezések

- 10. §** Ez a rendelet 2026. január 1-jén lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 385/2025. (XII. 8.) Korm. rendelete**a 4iG Műsorszóró Infrastruktúra Korlátolt Felelősségű Társaság feletti irányítás megszerzésével megvalósuló összefonódás nemzetstratégiai jelentőségűnek minősítéséről**

- [1] A szabályozás célja egyes gazdasági társaságok feletti közvetlen egyedüli irányításszerzés – a lakosság veszélyhelyzetben történő tájékoztatásának fontosságára is figyelemmel – nemzetstratégiai jelentőségű összefonódásnak minősítése.
- [2] A Kormány a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 97. §-ában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A Kormány a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 24/A. §-a alapján a Pro-M Professzionális Mobil és Hálózati Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaságnak (székhely: 1107 Budapest, Száva u. 3., cégjegyzékszám: 01-10-045343, adószám: 13619244-2-44) a 4iG Műsorszóró Infrastruktúra Korlátolt Felelősségű Társaság (székhely: 1121 Budapest, Csíz u. 2–8., cégjegyzékszám: 01-09-436756, adószám: 32674967-2-43) feletti közvetlen egyedüli irányításszerzését – Magyarország vészhelyzeti tájékoztatási ellátásbiztonsága érdekében – közérdekből nemzetstratégiai jelentőségű összefonódásnak minősíti.

2. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 48/2025. (XII. 8.) BM rendelete egyes egészségbiztosítási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

- [1] Kiemelt cél, hogy minden beteg modern egészségügyi ellátásban részesüljön, valamint cél a betegek gyorsabb gyógyulása, a kórházi ápolási napok csökkenése.
- [2] Fenti cél elérése érdekében a módosítás megteremti a mikrosebészeti arc-, állcsont szájsebészeti műtétek értéken történő finanszírozását, valamint az egészségügyi ellátásban használt új eljárások, technológiák társadalombiztosítási támogatása valósul meg.
- [3] A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. § (4) bekezdés k)–m) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 25. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a 2. és a 3. alcím, valamint a 6–12. melléklet tekintetében a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. § (6) bekezdés f) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 25. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Az egészségügyi szakellátás társadalombiztosítási finanszírozásának egyes kérdéseiről szóló 9/1993. (IV. 2.) NM rendelet módosítása

- 1. §** (1) Az egészségügyi szakellátás társadalombiztosítási finanszírozásának egyes kérdéseiről szóló 9/1993. (IV. 2.) NM rendelet (a továbbiakban: R1.) 1. számú melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- (2) Az R1. 2. számú melléklete a 2. melléklet szerint módosul.
- (3) Az R1. 3. számú melléklete a 3. melléklet szerint módosul.
- (4) Az R1. 4. számú melléklete a 4. melléklet szerint módosul.
- (5) Az R1. 9. számú melléklete az 5. melléklet szerint módosul.

2. Az Egészségbiztosítási Alap terhére finanszírozható járóbeteg-szakellátási tevékenységek meghatározásáról, az igénybevétel során alkalmazandó elszámolhatósági feltételekről és szabályokról, valamint a teljesítmények elszámolásáról szóló 9/2012. (II. 28.) NEFMI rendelet módosítása

- 2. §** (1) Az Egészségbiztosítási Alap terhére finanszírozható járóbeteg-szakellátási tevékenységek meghatározásáról, az igénybevétel során alkalmazandó elszámolhatósági feltételekről és szabályokról, valamint a teljesítmények elszámolásáról szóló 9/2012. (II. 28.) NEFMI rendelet (a továbbiakban: R2.) 2. melléklete a 6. melléklet szerint módosul.
- (2) Az R2. 3. melléklete a 7. melléklet szerint módosul.
- (3) Az R2. 5. melléklete a 8. melléklet szerint módosul.
- (4) Az R2. 6. melléklete a 9. melléklet szerint módosul.

3. A gyógyító-megelőző ellátás jogcímén az Egészségbiztosítási Alap terhére finanszírozható homogén betegségcsoportok kódolási és besorolási szabályairól szóló 10/2012. (II. 28.) NEFMI rendelet módosítása

- 3. §** (1) A gyógyító-megelőző ellátás jogcímén az Egészségbiztosítási Alap terhére finanszírozható homogén betegségcsoportok kódolási és besorolási szabályairól szóló 10/2012. (II. 28.) NEFMI rendelet (a továbbiakban: R3.) 1. melléklete a 10. melléklet szerint módosul.
- (2) Az R3. 2. melléklete a 11. melléklet szerint módosul.
- (3) Az R3. 4. melléklete a 12. melléklet szerint módosul.

4. Záró rendelkezések

- 4. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

1. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

1. Az R1. 1. számú melléklet 35. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„35. Rádiófrekvenciás ablációs eszközök

35/a. 01505 Percután rádiófrekvenciás máj-tumor ablációs eszköz

Elszámolásra jogosult intézetek:

1640 Győr-Moson-Sopron Vármegyei Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház
2137 Somogy Vármegyei Kaposi Mór Oktató Kórház
2734 Zala Vármegyei Szent Rafael Kórház
2880 Észak-budai Szent János Centrumkórház
2886 Budapesti Péterfy Sándor utcai Kórház-Rendelőintézet
2889 Dél-budai Centrumkórház Szent Imre Egyetemi Oktatókórház
2891 Budapesti Uzsoki utcai Kórház
U894 Debreceni Egyetem Klinikai Központ
2906 Országos Onkológiai Intézet
U912 Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ
U915 Semmelweis Egyetem Klinikai Központ
U917 Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ
U403 Észak-Pesti Centrumkórház – Honvédkórház
N595 Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórház
R730 Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórház

35/b. 01530 Barrett-nyelőcső kezelésére szolgáló rádiófrekvenciás ablációs eszköz

Elszámolásra jogosult intézetek:

U912 Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ
U917 Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ
U403 Észak-Pesti Centrumkórház – Honvédkórház”

2. Az R1. 1. számú melléklete a következő 52. ponttal egészül ki:

„52. 01540 Negatívnyomás-terápia során felhasznált speciális kötszer és folyadékgyűjtő rendszer egyszerűhasználatos eszközei

Támogatott indikáció:

Alkalmazható nyitott hasfali indikációk esetén: felületes, mély hasfalhiány; peritonitis; tompa vagy áthatoló, intraabdominális vérzést eredményező hasi sérülés; hasi kompartment szindróma (ACS); tervezett műtétsorozatok; nekrotizáló fascitis; damage controll surgery (DCS).

Elszámolásra jogosult intézetek:

1122 Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház
1568 Fejér Vármegyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház, Székesfehérvár
1640 Győr-Moson-Sopron Vármegyei Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház
1876 Komárom-Esztergom Vármegyei Szent Borbála Kórház, Tatabánya
2137 Somogy Vármegyei Kaposi Mór Oktató Kórház
2324 Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház – Rendelőintézet
2734 Zala Vármegyei Szent Rafael Kórház
2872 Bethesda Gyermekkórház
2877 Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet
2878 Dél-pesti Centrumkórház – Országos Hematológiai és Infektológiai Intézet
2879 Budapesti Jahn Ferenc Dél-pesti Kórház és Rendelőintézet

2880 Észak-budai Szent János Centrumkórház
 2886 Budapesti Péterfy Sándor utcai Kórház-Rendelőintézet
 2891 Budapesti Uzsoki Utcai Kórház
 2896 Gottsegen György Országos Kardiovaszkuláris Intézet
 2897 Országos Korányi Pulmonológiai Intézet
 2906 Országos Onkológiai Intézet
 N594 Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórház
 N595 Vas Vármegyei Markosovszky Egyetemi Oktatókórház
 N599 Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Oktatókórház
 R464 Békés Vármegyei Központi Kórház
 R730 Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórház
 U894 Debreceni Egyetem Klinikai Központ
 U909 Budapesti Dr. Manninger Jenő Baleseti Központ
 U912 Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ
 U915 Semmelweis Egyetem Klinikai Központ
 U917 Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ
 U403 Észak-Pesti Centrumkórház – Honvédkórház"

2. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

Az R1. 2. számú melléklet „A járóbeteg-szakellátás tevékenységi kódjai” megjelölésű része a „87040” megjelölésű sort követően a következő sorokkal egészül ki:

(Kód)	Index	Tevékenység megnevezése	Pont)
87050		Tartós katéter behelyezése visszatérő folyadékgyülem lecsapolásához	77 227
87051		Vákuumos drenázs szett biztosítása visszatérő folyadékgyülem lecsapolásához, egy darab	14 573

3. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

Az R1. 3. melléklet „** Főcsoport: 99”, „*99P”, „9953” megjelölésű sorát követően a következő sorokkal egészül ki:

(** Főcsoport: 99			Főcsoport nélküli homogén betegcsoportok	Alsó határnap	Felső határnap	Normatív nap	Súlyszám)
*	99P	9954	Arc-, állcsont és szájsebészeti lágyrészhíányok rekonstrukciós műtétei mikrosebészeti módszerrel végzett szövetátültetéssel	5	30	18	12,68340
*	99P	9955	Arc-, állcsont és szájsebészeti komplex szövethiányok rekonstrukciós műtétei csont vagy csontos kompozit lebeny mikrosebészeti módszerrel történő átültetésével	5	35	30	18,27349
*	99P	9956	Arc-, állcsont és szájsebészeti komplex szövethiányok rekonstrukciós műtétei két lebeny mikrosebészeti módszerrel történő átültetésével	5	35	30	18,91757

4. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

Az R1. 4. melléklete a következő 133–135. ponttal egészül ki:

„133.	*99P 9954	Arc-, állcsont és szájsebészeti lágyrészhányok rekonstrukciós műtétei mikrosebészeti módszerrel végzett szövetátültetéssel
1122		Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház
2906		Országos Onkológiai Intézet
N594		Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórház
U403		Észak-Pesti Centrumkórház – Honvédkórház
U894		Debreceni Egyetem Klinikai Központ
U915		Semmelweis Egyetem Klinikai Központ
U917		Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ
134.	*99P 9955	Arc-, állcsont és szájsebészeti komplex szövethányok rekonstrukciós műtétei csont vagy csontos kompozit lebeny mikrosebészeti módszerrel történő átültetésével
1122		Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház
2906		Országos Onkológiai Intézet
N594		Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórház
U403		Észak-Pesti Centrumkórház – Honvédkórház
U894		Debreceni Egyetem Klinikai Központ
U915		Semmelweis Egyetem Klinikai Központ
U917		Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ
135.	*99P 9956	Arc-, állcsont és szájsebészeti komplex szövethányok rekonstrukciós műtétei két lebeny mikrosebészeti módszerrel történő átültetésével
1122		Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház
2906		Országos Onkológiai Intézet
N594		Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórház
U403		Észak-Pesti Centrumkórház – Honvédkórház
U894		Debreceni Egyetem Klinikai Központ
U915		Semmelweis Egyetem Klinikai Központ
U917		Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ”

5. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

1. Az R1. 9. számú melléklet I. pontjában foglalt táblázat a következő 709/a. sorral egészül ki:

	(A)	B	C	D	E	F	G
1.	OENO	Megnevezés	Csak a II. fejezetben felsorolt aneszteziológiai eljárások alkalmazásával végezhető egynapos ellátásként	Csak fekvőbeteg-szakellátó szervezeti egységben végezhető egynapos ellátásként	Sürgősségi indikáció esetén csak fekvőbeteg-szakellátó szervezeti egységben végezhető egynapos ellátásként	Minimum 20 óra ellátási időt követően – beleértve a betegmegfigyelés időtartamát – számolható el egynapos ellátásként	Sürgősségi indikáció esetén az egynapos ellátás kritériuma)
709/a.	86601	Barrett-nyelőcső kezelése rádiófrekvenciás ablációval					

2. Az R1. 9. számú melléklet III. pontjában foglalt táblázat a következő 301/a. sorral egészül ki:

	(A)	B	C	D
1	OENO kód	OENO megnevezés	HBCs kód	HBCs megnevezés)
301/a.	86601	Barrett-nyelőcső kezelése rádiófrekvenciás ablációval	06P 2730	Nyelőcső kisebb műtétei

6. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

Az R2. 2. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat a „87040” megjelölésű sort követően a következő sorokkal egészül ki:

(OENO kód	Cs	Egészségügyi eljárás	01	02	03	04	0403	05	06	07	08	09	10	11	1101	12)																
87050	*	Tartós katéter behelyezése visszatérő folyadékgyülem lecsapolásához		○		○										×																
87051		Vákuumos drenázs szett biztosítása visszatérő folyadékgyülem lecsapolásához, egy darab		○		○										×																
(13	14	16	18	19	22	24	26	28	29	31	32	33	34	38	39	40	46	48	50	51	54	55	56	59	601	604	65	A2	7308	7600	81	OENO kód2)
			○		○																										87050	
			○		○																										87051	

7. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

Az R2. 3. melléklete a „87040 Port behelyezés tartós parenterális táplálás céljából” megjelölésű részét követően a következő rendelkezésekkel egészül ki:

„87050 Tartós katéter behelyezése visszatérő folyadékgyülem lecsapolásához

Visszatérő mellúri, illetve hasúri folyadékgyülem lecsapolására szolgáló tartós katéter behelyezése.

87051 Vákuumos drenázs szett biztosítása visszatérő folyadékgyülem lecsapolásához, egy darab

Visszatérő mellúri, illetve hasúri folyadékgyülem lecsapolásához szükséges egyszerhasználatos vákuumos drenázs szett biztosítása a beteg szükséglete alapján (személyes megjelenése nélkül, telemedicina keretében is).

Elszámolási lehetőség: megjelenésenként 10”

8. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

Az R2. 5. mellékletében foglalt táblázat a következő 437. sorral egészül ki:

	(A	B
1.	OENO kód	Egészségügyi eljárás)
437.	87050	Tartós katéter behelyezése visszatérő folyadékgyülem lecsapolásához

9. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

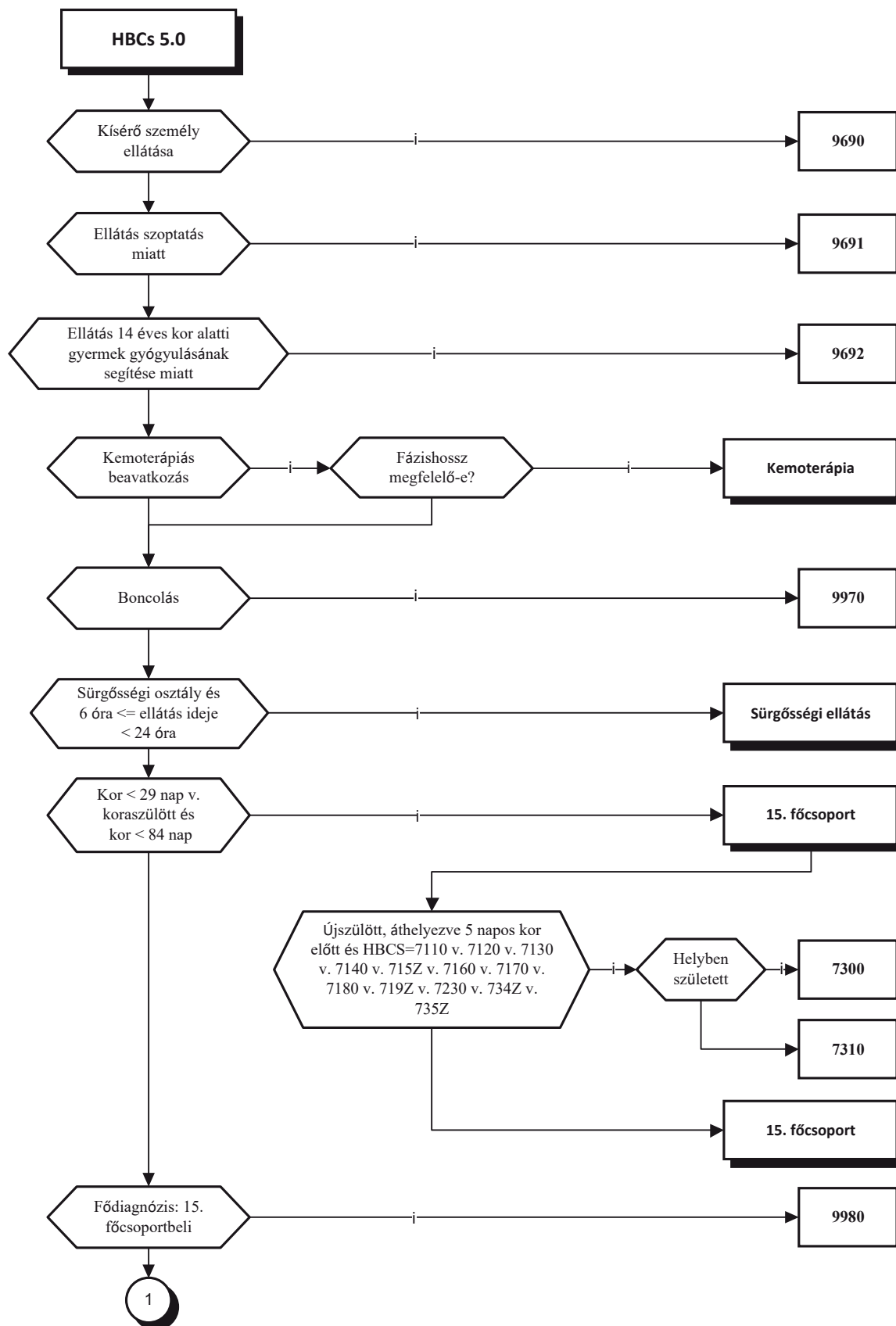
Az R2. 6. mellékletében foglalt táblázat a következő 14. sorral egészül ki:

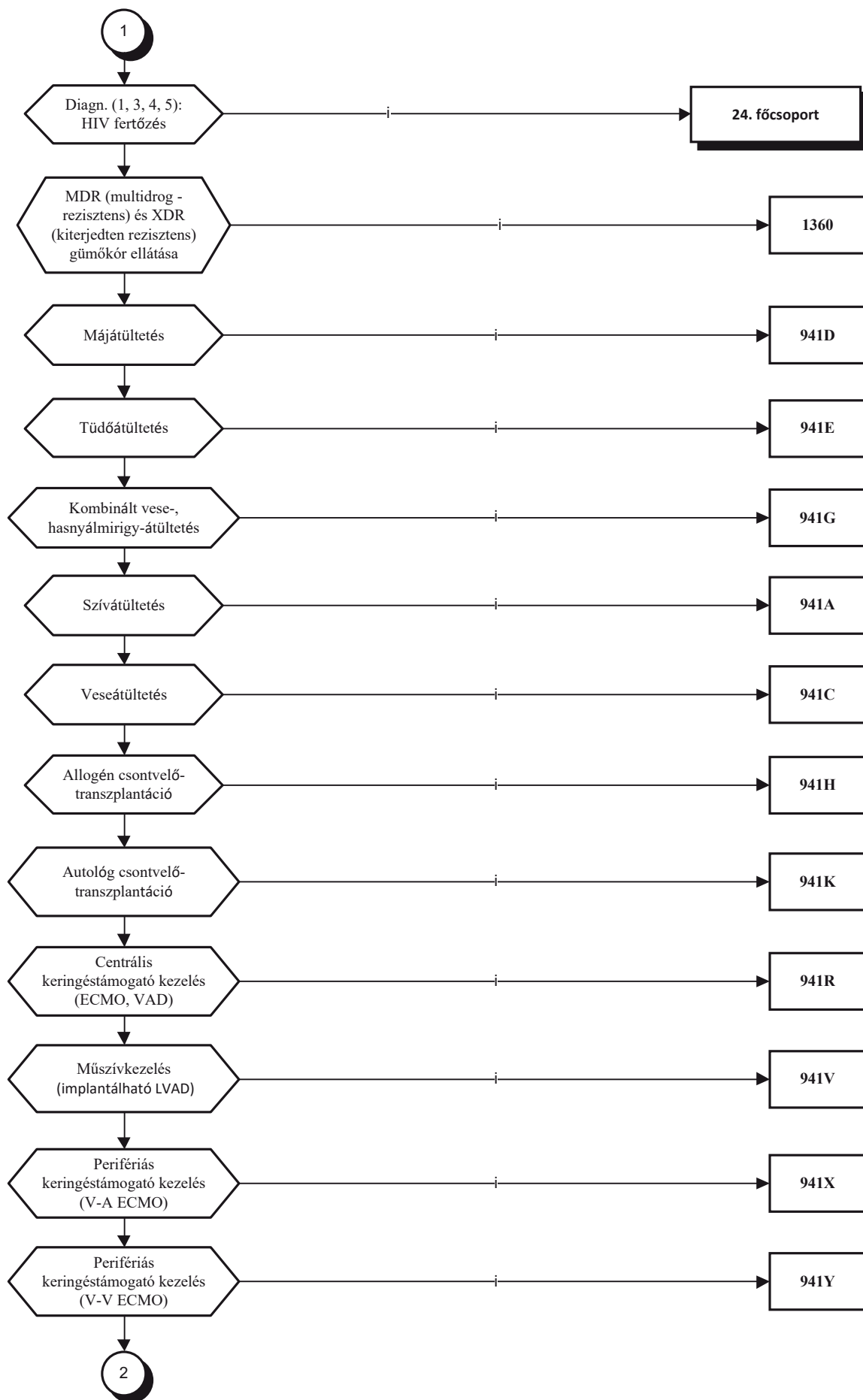
	(A	B
	OENO kód	Egészségügyi eljárás)
14.	87051	Vákuumos drenázs szett biztosítása visszatérő folyadékgyülem lecsapolásához, egy darab

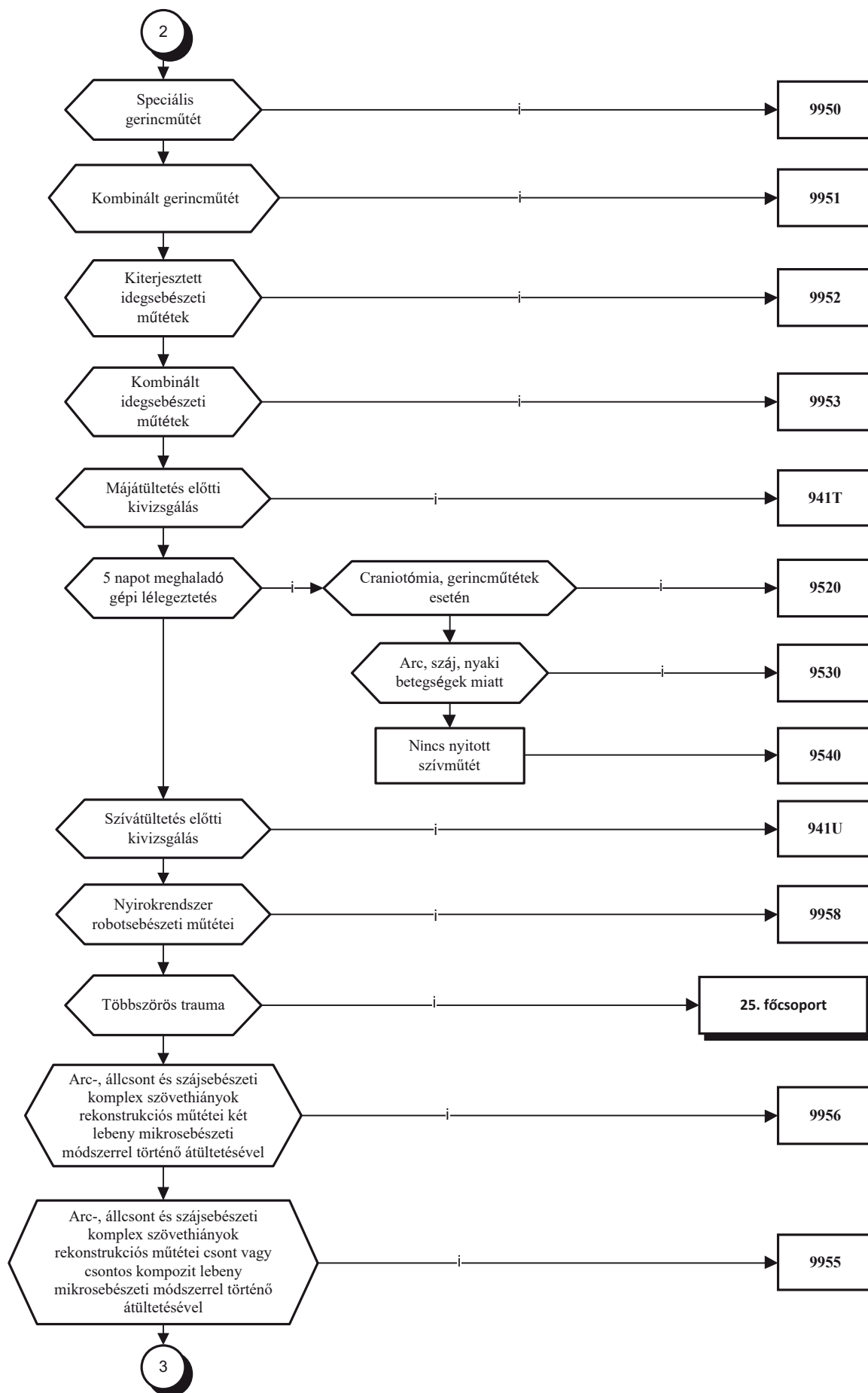
10. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

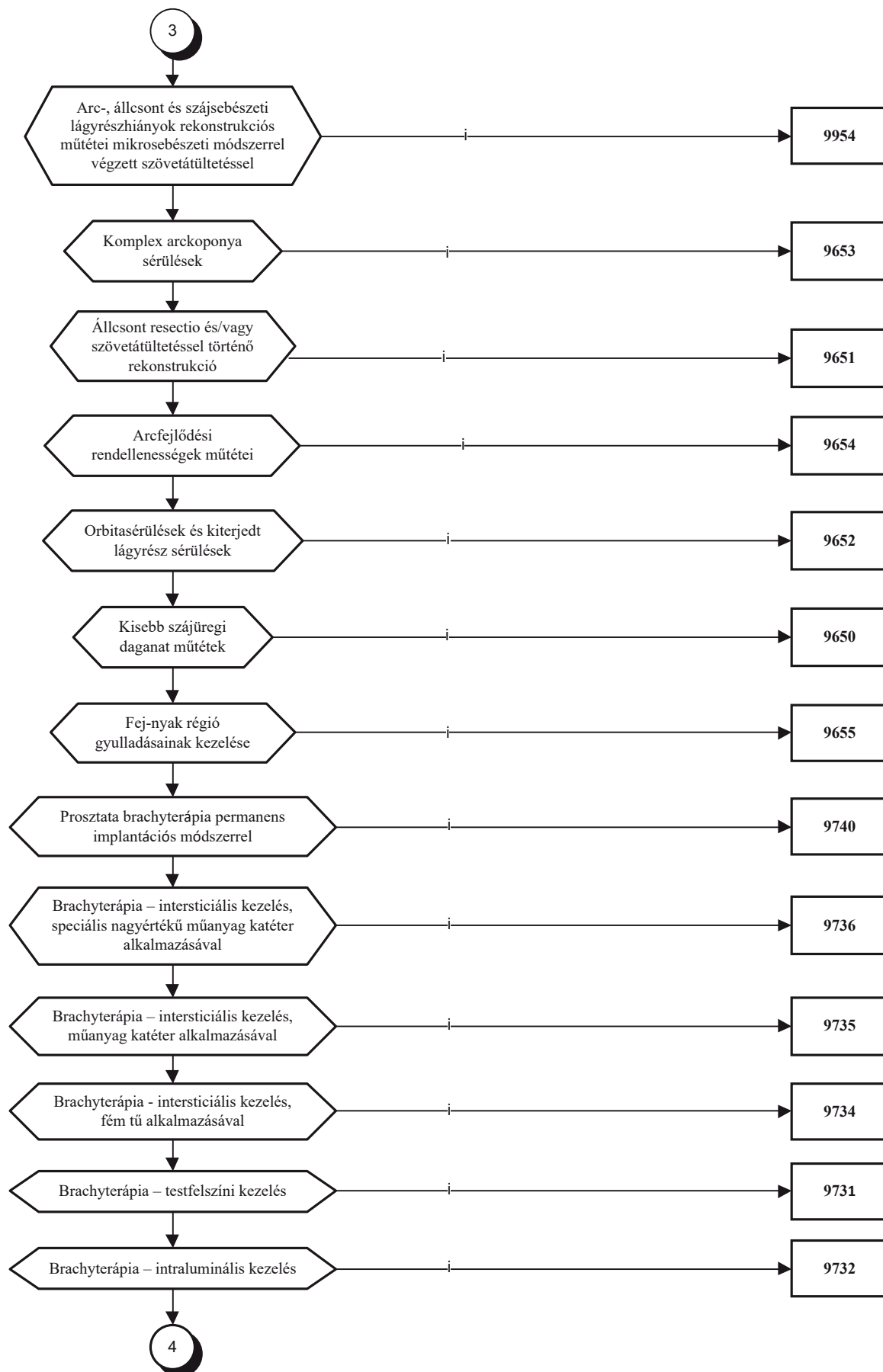
Az R3. 1. melléklet I. rész 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

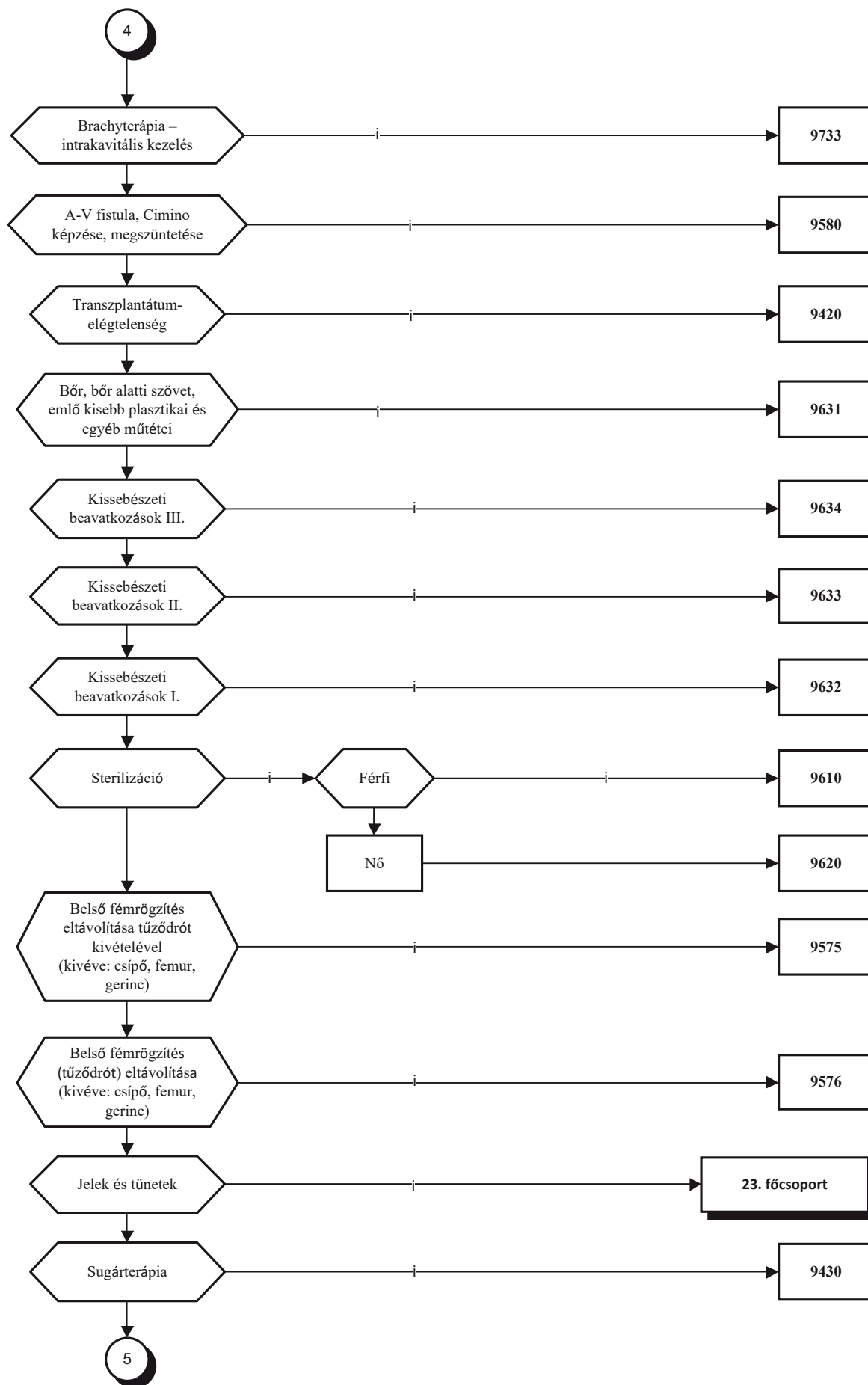
„2. Főcsoport nélküli homogén betegcsoportok

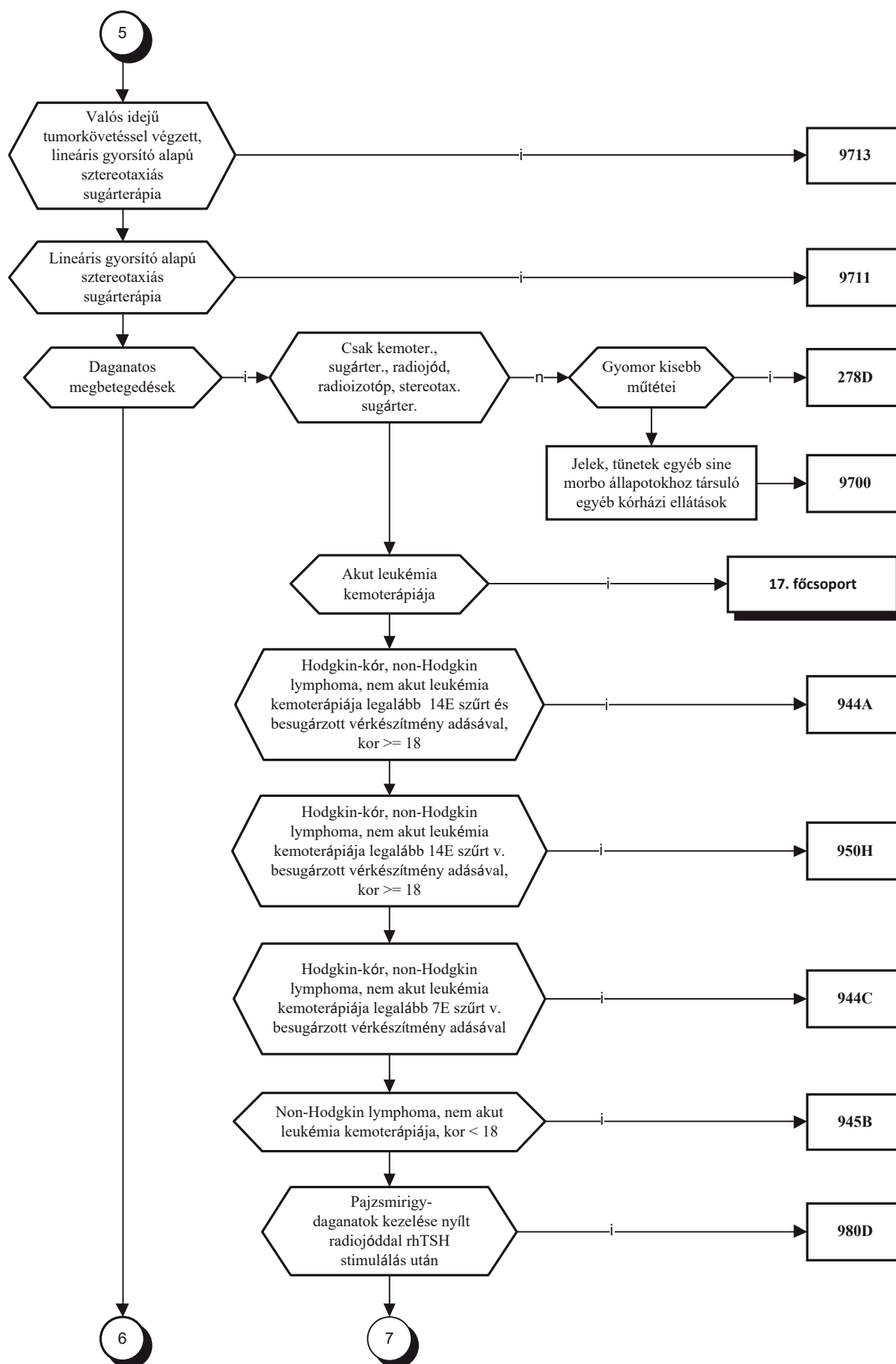

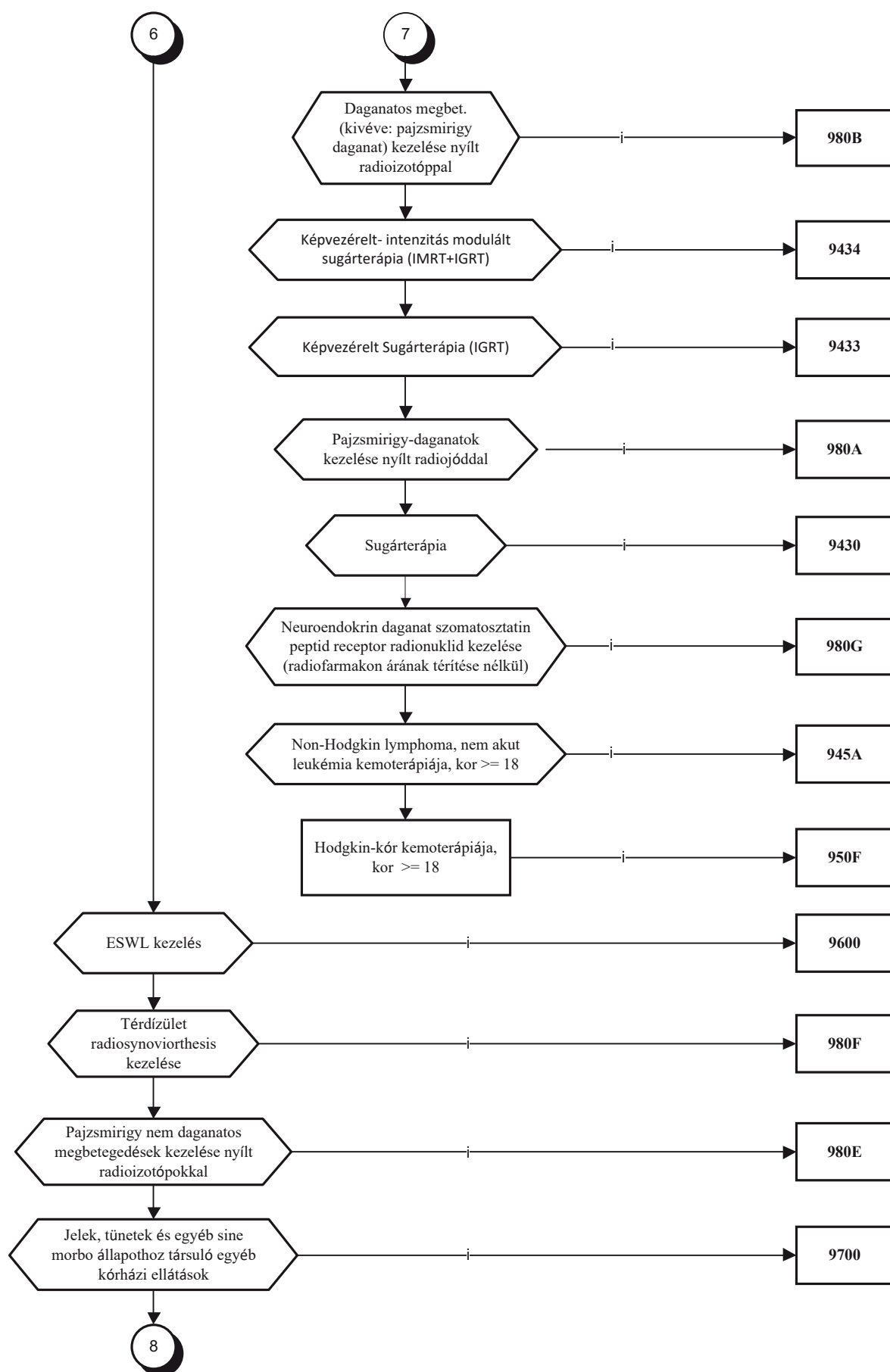

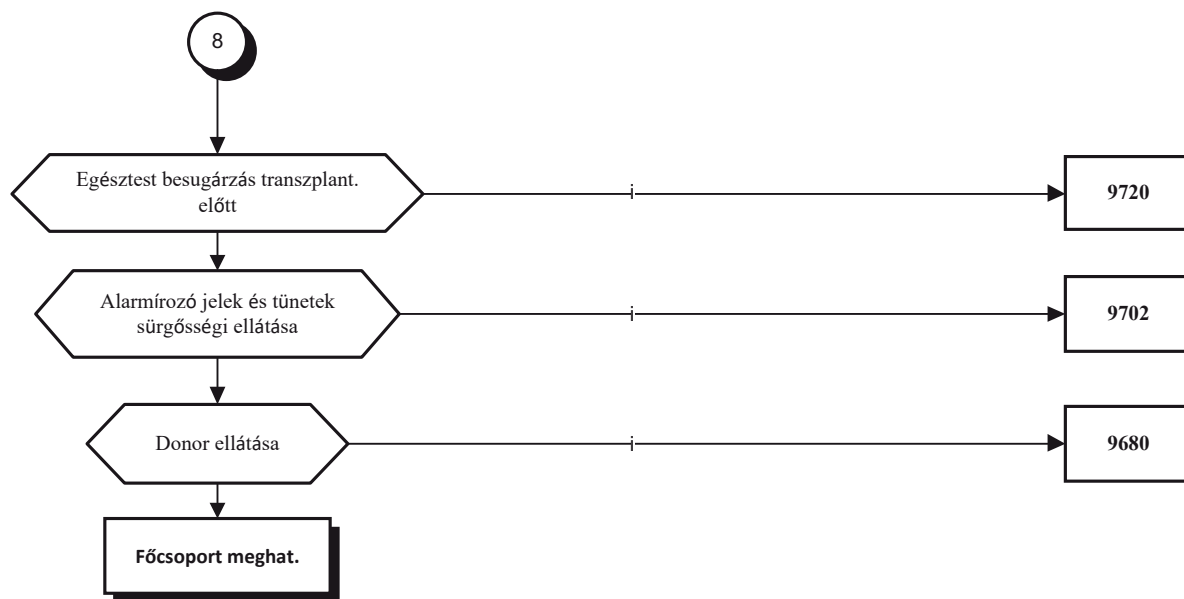

11. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

1. Az R3. 2. melléklet „****03 086B Nyaki blockdissectio rosszindulatú daganatos betegség miatt” megjelölésű része helyébe a következő rendelkezés lép:

„** 03 086B Nyaki blockdissectio rosszindulatú daganatos betegség miatt**

BETEGSÉGEK

C0000	Felső ajak, külső felszín rosszindulatú daganata
C0010	Alsó ajak külső felszín rosszindulatú daganata
C0020	Ajak, k.m.n. rosszindulatú daganata
C0030	Felső ajak, belső felszín rosszindulatú daganata
C0040	Alsó ajak, belső felszín rosszindulatú daganata
C0050	Ajak, nem meghatározott belső felszín rosszindulatú daganata
C0060	Ajakzug rosszindulatú daganata
C0080	Az ajak átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0090	Ajak rosszindulatú daganata, k.m.n.
C01H0	A nyelvgyök rosszindulatú daganata
C0200	A nyelv háti felszínének rosszindulatú daganata
C0210	A nyelv szélének rosszindulatú daganata
C0220	A nyelv alsó felszínének rosszindulatú daganata
C0230	A nyelv első kétharmadának rosszindulatú dag., k.m.n. része
C0240	Nyelvmandula rosszindulatú daganata
C0280	A nyelv átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0290	Nyelv rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0300	Felső fogíny rosszindulatú daganata
C0310	Alsó fogíny rosszindulatú daganata
C0390	Fogíny rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0400	A szájfenék első részének rosszindulatú daganata
C0410	A szájfenék oldalsó részének rosszindulatú dag
C0480	A szájfenék határt átfedő elváltozása, rossz. dag.
C0490	Szájfenék rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0500	Kemény szájpad rosszindulatú daganata

C0510	Lágy szájpad rosszindulatú daganata
C0520	Nyelvcsap rosszindulatú daganata
C0580	A szájpad átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0590	Szájpad rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0600	Pofanyálkahártya rosszindulatú daganata
C0610	Szájtornác rosszindulatú daganata
C0620	Órlófogak mögötti terület rosszindulatú daganata
C0680	A szájüreg egyéb és k.m.n. részének átfedő rossz. dag.
C0690	Száj rosszindulatú daganata, k.m.n.
C07H0	A parotis rosszindulatú daganata
C0800	Submandibularis nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0810	Nyelv alatti nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0880	A nagyobb nyálmirigyek átfedő elváltozása, rossz. dag.
C0890	Nagy nyálmirigy rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1000	Vallecula rosszindulatú daganata
C1010	A gégefedő mellső felszínének rosszindulatú daganata
C1020	A szájgarat oldalsó falának rosszindulatú daganata
C1030	A szájgarat hátsó falának rosszindulatú daganata
C1040	Kopoltyúív (branchiogen) hasadék rosszindulatú daganata
C1080	A szájgarat átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1090	Szájgarat rosszindulatú daganata, k.m.n.
C12H0	A sinus pyriformis rosszindulatú daganata
C1300	Gyűrűporc mögötti terület rosszindulatú daganata
C1310	Aryepiglotticus redő hypopharynx felőli oldalának rosszind. daganata
C1320	A hypopharynx hátsó falának rosszindulatú daganata
C1380	A hypopharynx átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1390	Hypopharynx rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1400	Garat rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1410	Laryngopharynx rosszindulatú daganata
C1420	Waldeyer-gyűrű rosszindulatú daganata
C1480	Az ajak, a szájüreg és a garat átfedő elváltozása, rosszind. daganata
C3200	Glottis rosszindulatú daganata
C3210	Supraglotticus rész rosszindulatú daganata
C3220	Subglotticus rész rosszindulatú daganata
C3230	Gégeporc rosszindulatú daganata
C3280	A gége átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C3290	Gége rosszindulatú daganata, k.m.n.
C4300	Az ajak rosszindulatú melanómája
C4330	Az arc egyéb és nem meghatározott részének rosszindulatú melanómája
C4340	A hajas fejbőr és nyak rosszindulatú melanómája
C4380	A bőr átfedő rosszindulatú melanómája
C4390	A bőr rosszindulatú melanómája, k.m.n.
C4400	Az ajak bőrének rosszindulatú daganata
C4401	Az ajak bőrének rosszindulatú daganata, spinalioma
C4402	Az ajak bőrének rosszindulatú daganata, egyéb sejttípus
C4430	Az arc egyéb és k.m.n. része bőrének rosszindulatú daganata
C4431	Az arc egyéb része bőrének rosszindulatú daganata, spinalioma
C4432	Az arc egyéb része bőrének rosszindulatú daganata, egyéb sejttípus
C4440	A hajas fejbőr és a nyak bőrének rosszindulatú daganata
C4441	A hajas fejbőr – nyak bőrének rosszindulatú daganata, spinalioma
C4442	A hajas fejbőr – nyak bőrének rosszindulatú daganata, egyéb sejttípus
C4480	A bőr átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C4481	A bőr átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata, spinalioma
C4482	A bőr átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata, egyéb sejttípus

C4490	A bőr rosszindulatú daganata, k.m.n.
C4491	A bőr rosszindulatú daganata, k.m.n., spinalioma
C4492	A bőr rosszindulatú daganata, k.m.n., egyéb sejtípus
C73H0	A pajzsmirigy rosszindulatú daganata
C7600	Fej, arc, nyak rosszindulatú daganata
C7700	A fej, az arc és a nyak nyirokcsomóinak rosszindulatú daganata
ÉS BEAVATKOZÁSOK	
54030	Lymphadenektomia collaris radicalis (PrRND, SRND)
54034	Korlátozott kiterjesztésű nyaki blockdissectio"

2. Az R3. 2. melléklet „****03 086C Nyaki blockdissectio és rekonstrukció myocutan lebennyel vagy microvascularis lebennyel rosszindulatú betegség miatt” megjelölésű része helyébe a következő rendelkezés lép:

„** 03 086C Nyaki blockdissectio és rekonstrukció myocutan lebennyel vagy microvascularis lebennyel rosszindulatú betegség miatt**

BETEGSÉGEK

C0000	Felső ajak, külső felszín rosszindulatú daganata
C0010	Alsó ajak külső felszín rosszindulatú daganata
C0020	Ajak, k.m.n. rosszindulatú daganata
C0030	Felső ajak, belső felszín rosszindulatú daganata
C0040	Alsó ajak, belső felszín rosszindulatú daganata
C0050	Ajak, nem meghatározott belső felszín rosszindulatú daganata
C0060	Ajakzug rosszindulatú daganata
C0080	Az ajak átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0090	Ajak rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0100	A nyelvgyök rosszindulatú daganata
C0200	A nyelv háti felszínének rosszindulatú daganata
C0210	A nyelv szélének rosszindulatú daganata
C0220	A nyelv alsó felszínének rosszindulatú daganata
C0230	A nyelv első kétharmadának rosszindulatú dag., k.m.n. része
C0240	Nyelvmandula rosszindulatú daganata
C0280	A nyelv átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0290	Nyelv rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0300	Felső fogíny rosszindulatú daganata
C0310	Alsó fogíny rosszindulatú daganata
C0390	Fogíny rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0400	A szájfenék első részének rosszindulatú daganata
C0410	A szájfenék oldalsó részének rosszindulatú dag.
C0480	A szájfenék határt átfedő elváltozása, rossz. dag.
C0490	Szájfenék rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0500	Kemény szájpad rosszindulatú daganata
C0510	Lágy szájpad rosszindulatú daganata
C0520	Nyelvcsap rosszindulatú daganata
C0580	A szájpad átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0590	Szájpad rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0600	Pofanyálkahártya rosszindulatú daganata
C0610	Szájtornác rosszindulatú daganata
C0620	Örlőfogak mögötti terület rosszindulatú daganata
C0680	A szájüreg egyéb és k.m.n. részének átfedő rossz. dag.
C0690	Száj rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0700	A parotis rosszindulatú daganata
C0800	Submandibularis nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0810	Nyelv alatti nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0880	A nagyobb nyálmirigyek átfedő elváltozása, rossz. dag.
C0890	Nagy nyálmirigy rosszindulatú daganata, k.m.n.

C0900	Mandula árok rosszindulatú daganata
C0910	Mandulaív (mellső ill. hátsó) rosszindulatú daganata
C0980	A mandula átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0990	Mandula rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1000	Vallecula rosszindulatú daganata
C1010	A gégefedő mellső felszínének rosszindulatú daganata
C1020	A szájgarat oldalsó falának rosszindulatú daganata
C1030	A szájgarat hátsó falának rosszindulatú daganata
C1040	Kopoltýúív (branchiogen) hasadék rosszindulatú daganata
C1080	A szájgarat átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1090	Szájgarat rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1100	Az orrgarat felső falának rosszindulatú daganata
C1110	Az orrgarat hátsó falának rosszindulatú daganata
C1120	Az orrgarat oldalfalának rosszindulatú daganata
C1130	Az orrgarat mellső falának rosszindulatú daganata
C1180	Az orrgarat átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1190	Orrgarat rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1200	A sinus pyriformis rosszindulatú daganata
C1300	Gyűrűporc mögötti terület rosszindulatú daganata
C1310	Aryepiglotticus redő hypopharynx felőli old. rosszind. dag.
C1320	A hypopharynx hátsó falának rosszindulatú daganata
C1380	A hypopharynx átfedő elváltozása, rosszindulatú dag.
C1390	Hypopharynx rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1400	Garat rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1410	Laryngopharynx rosszindulatú daganata
C1420	Waldeyer-gyűrű rosszindulatú daganata
C1480	Az ajak, a szájüreg és a garat átfedő elvált., rossz. dag.
C3000	Orrüreg rosszindulatú daganata
C3010	Középfül rosszindulatú daganata
C3100	Arcüreg rosszindulatú daganata
C3110	Rostacsonti üreg rosszindulatú daganata
C3120	Homloküreg rosszindulatú daganata
C3130	Ékcsoni üreg rosszindulatú daganata
C3180	A melléküregek átfedő elváltozása, rosszind. dag.
C3190	Melléküreg rosszindulatú daganata, k.m.n.
C3200	Glottis rosszindulatú daganata
C3210	Supraglotticus rész rosszindulatú daganata
C3220	Subglotticus rész rosszindulatú daganata
C3230	Gégeporc rosszindulatú daganata
C3280	A gége átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C3290	Gége rosszindulatú daganata, k.m.n.
C4300	Az ajak rosszindulatú melanomája
C4330	Az arc egyéb és nem meghatározott részének rosszindulatú melanomája
C4340	A hajas fejbőr és nyak rosszindulatú melanomája
C4380	A bőr átfedő rosszindulatú melanomája
C4390	A bőr rosszindulatú melanomája, k.m.n.
C4400	Az ajak bőrének rosszindulatú daganata
C4401	Az ajak bőrének rosszindulatú daganata, spinalioma
C4402	Az ajak bőrének rosszindulatú daganata, egyéb sejtípus
C4430	Az arc egyéb és k.m.n. része bőrének rosszindulatú daganata
C4431	Az arc egyéb része bőrének rosszindulatú daganata, spinalioma
C4432	Az arc egyéb része bőrének rosszindulatú daganata, egyéb sejtípus
C4440	A hajas fejbőr és a nyak bőrének rosszindulatú daganata
C4441	A hajas fejbőr - nyak bőrének rosszindulatú daganata, spinalioma

C4442	A hajas fejbőr - nyak bőrének rosszindulatú daganata, egyéb sejttípus
C4480	A bőr átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C4481	A bőr átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata, spinalioma
C4482	A bőr átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata, egyéb sejttípus
C4490	A bőr rosszindulatú daganata, k.m.n.
C4491	A bőr rosszindulatú daganata, k.m.n., spinalioma
C4492	A bőr rosszindulatú daganata, k.m.n., egyéb sejttípus
C73H0	A pajzsmirigy rosszindulatú daganata
C7600	Fej, arc, nyak rosszindulatú daganata
C7700	A fej, az arc és a nyak nyirokcsomóinak rosszindulatú daganata

ÉS BEAVATKOZÁSOK

54030	Lymphadenektomia collaris radicalis (PrRND, SRND)
54034	Korlátozott kiterjesztésű nyaki blockdissectio

ÉS BEAVATKOZÁSOK

58935	Érnyeles bőr-izom lebeny
58936	Érnyeles izomlebeny
58937	Távoli nyeleslebeny
58938	Kettős nyeleslebeny
5893F	Latissimus dorsi érnyeles bőr, izomlebeny
58960	Lebeny vagy nyeles lebeny más helyhez erősítése"

3. Az R3. 2. melléklet „****03 086D Fej-, nyaktájék egyéb nagyobb műtétei rosszindulatú daganat miatt” megjelölésű része helyébe a következő rendelkezés lép:

„**** 03 086D Fej-, nyaktájék egyéb nagyobb műtétei rosszindulatú daganat miatt

BETEGSÉGEK

C0000	Felső ajak, külső felszín rosszindulatú daganata
C0010	Alsó ajak külső felszín rosszindulatú daganata
C0020	Ajak, k.m.n. rosszindulatú daganata
C0030	Felső ajak, belső felszín rosszindulatú daganata
C0040	Alsó ajak, belső felszín rosszindulatú daganata
C0050	Ajak, nem meghatározott belső felszín rosszindulatú daganata
C0060	Ajakzug rosszindulatú daganata
C0080	Az ajak átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0090	Ajak rosszindulatú daganata, k.m.n.
C01H0	A nyelvgyök rosszindulatú daganata
C0200	A nyelv háti felszínének rosszindulatú daganata
C0210	A nyelv szélének rosszindulatú daganata
C0220	A nyelv alsó felszínének rosszindulatú daganata
C0230	A nyelv első kétharmadának rosszindulatú daganata, k.m.n. része
C0240	Nyelvmandula rosszindulatú daganata
C0280	A nyelv átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0290	Nyelv rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0300	Felső fogíny rosszindulatú daganata
C0310	Alsó fogíny rosszindulatú daganata
C0390	Fogíny rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0400	A szájfenék első részének rosszindulatú daganata
C0410	A szájfenék oldalsó részének rosszindulatú daganata
C0480	A szájfenék határt átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0490	Szájfenék rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0500	Kemény szájpad rosszindulatú daganata
C0510	Lágy szájpad rosszindulatú daganata
C0520	Nyelvcsap rosszindulatú daganata
C0580	A szájpad átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0590	Szájpad rosszindulatú daganata, k.m.n.

C0600	Pofanyálkahártya rosszindulatú daganata
C0610	Szájtornác rosszindulatú daganata
C0620	Örlőfogak mögötti terület rosszindulatú daganata
C0680	A szájüreg egyéb és k.m.n. részének átfedő rosszindulatú daganata
C0690	Száj rosszindulatú daganata, k.m.n.
C07H0	A parotis rosszindulatú daganata
C0800	Submandibularis nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0810	Nyelv alatti nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0880	A nagyobb nyálmirigyek átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0890	Nagy nyálmirigy rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0900	Mandula árok rosszindulatú daganata
C0910	Mandulaív (mellső ill. hátsó) rosszindulatú daganata
C0980	A mandula átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0990	Mandula rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1000	Vallecula rosszindulatú daganata
C1010	A gégefedő mellső felszínének rosszindulatú daganata
C1020	A szájgarat oldalsó falának rosszindulatú daganata
C1030	A szájgarat hátsó falának rosszindulatú daganata
C1040	Kopoltyúív (branchiogen) hasadék rosszindulatú daganata
C1080	A szájgarat átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1090	Szájgarat rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1100	Az orrgarat felső falának rosszindulatú daganata
C1110	Az orrgarat hátsó falának rosszindulatú daganata
C1120	Az orrgarat oldalfalának rosszindulatú daganata
C1130	Az orrgarat mellső falának rosszindulatú daganata
C1180	Az orrgarat átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1190	Orrgarat rosszindulatú daganata, k.m.n.
C12H0	A sinus pyriformis rosszindulatú daganata
C1300	Gyűrűporc mögötti terület rosszindulatú daganata
C1310	Aryepiglotticus redő hypopharynx felőli oldalának rosszind. daganata
C1320	A hypopharynx hátsó falának rosszindulatú daganata
C1380	A hypopharynx átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1390	Hypopharynx rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1400	Garat rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1410	Laryngopharynx rosszindulatú daganata
C1420	Waldeyer-gyűrű rosszindulatú daganata
C1480	Az ajak, a szájüreg és a garat átfedő elváltozása, rosszind. daganata
C3000	Orrüreg rosszindulatú daganata
C3010	Középfül rosszindulatú daganata
C3100	Arcüreg rosszindulatú daganata
C3110	Rostacsonti üreg rosszindulatú daganata
C3120	Homloküreg rosszindulatú daganata
C3130	Ékcsonti üreg rosszindulatú daganata
C3180	A melléküregek átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C3190	Melléküreg rosszindulatú daganata, k.m.n.
C3200	Glottis rosszindulatú daganata
C3210	Supraglotticus rész rosszindulatú daganata
C3220	Subglotticus rész rosszindulatú daganata
C3230	Gégeporc rosszindulatú daganata
C3280	A gége átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C3290	Gége rosszindulatú daganata, k.m.n.
C3900	Felső légutak nem meghatározott részének rosszindulatú daganata
C4420	A fül és a külső hallójárat bőrének rosszindulatú daganata
C4620	A szájpad Kaposi-sarcomája

C7600	Fej, arc, nyak rosszindulatú daganata
D3561	A glomus caroticum paraganglion jóindulatú daganata
D3562	A glomus jugulare paraganglion jóindulatú daganata
D3563	A glomus tympanicum paraganglion jóindulatú daganata

ÉS BEAVATKOZÁSOK

51821	Teljes külsőfül kiirtás (fülkagyló és hallójárat)
52092	Petrosectomia, pyramidectomia
52093	Közép- és belsőfül kiirtása Conley szerint
52254	Pietrantoni-De Lima műtét
52510	Glossectomia partialis
52520	Glossectomia
52530	Glossectomia radicalis cum resectione mandibulae
52531	Tonsillo-lingualis tu. resectio
52532	Tonsillo-lingualis tu. res. mandibularesectionival
52540	Nyelv helyreállítása
52622	Parotidectomy lobaris
52740	Szájüreg plasztikai helyreállítása
52920	Pharyngectomy
53010	Hemilaryngectomy (verticalis)
53021	Resectio fronto-lateralis, frontalis ant. laryngis
53022	Horizontális gégeresection
53023	Subtotalis gégeresection, Pearson műtét
53030	Laryngectomy totális
53040	Kiterjesztett totál laryngectomy
53124	Tracheostomia mediastinalis
53141	Trachearesection, reanastomosis
53152	Hangréstágító műtét külső feltárásból
53153	Hangréstágító műtét külső felt., laryngofissioval
53154	Reconstructio laryngis
53155	Külső gégefeltárás
53411	Mediastinotomia collaris
54031	Lymphadenectomy collaris functionalis FND
54200	Oesophagotomia cervicalis
54210	Oesophagostomia cervicalis
54211	Oesophagostomia cervicalis et ligatio oesoph. cerv.
54222	Diverticulectomia Zenkeri
54229	Excisio laesionis oesophagei cervicalis
54260	Myotomia cervicalis crycopharyngealis oesophagei
57722	Teljes maxilla eltávolítás
57730	Mandibula kimetszése és reconstructioja
57731	Mandibula kimetszés és reconstr./csontgraft,proth."

4. Az R3. 2. melléklet „**** 06 2730 Nyelőcső kisebb műtétei” megjelölésű része helyébe a következő rendelkezés lép:

„**** **06 2730 Nyelőcső kisebb műtétei**

BETEGSÉGEK

A főcsoportba tartozó bármely betegség

ÉS BEAVATKOZÁSOK

54200	Oesophagotomia cervicalis
54220	Diverticulorrhaphia collaris
54221	Diverticulopexia Zenkeri
54222	Diverticulectomia Zenkeri
54250	Praesternalis bypass műtét
54272	Sutura oesophagi p. abdominalis
54276	Cardioplastica sec.Thal

54285	Oesophagus tamponade Sengstaken-Blakemore szerint
54286	Oesophagus tamponade Linton szerint
54287	Oesophagus tamponade Minnesota ballonnal
54291	Sclerotisatio varicorum oesophagei (merev scop)
54292	Sclerotisatio varicorum oesophagei fiberoscopica
54293	Oesophagus varix ligatio
86601	Barrett-nyelőcső kezelése rádiófrekvenciás ablációval

5. Az R2. 2. melléklet „****99 9650 Kisebb szájüregi daganat műtétek” megjelölésű része helyébe a következő rendelkezés lép:

„** 99 9650 Kisebb szájüregi daganat műtétek**

BETEGSÉGEK

B8380	Egyéb meghatározott helminthiasisok
B8390	Helminthiasis, k.m.n.
C0000	Felső ajak, külső felszín rosszindulatú daganata
C0010	Alsó ajak külső felszín rosszindulatú daganata
C0020	Ajak, k.m.n. rosszindulatú daganata
C0030	Felső ajak, belső felszín rosszindulatú daganata
C0040	Alsó ajak, belső felszín rosszindulatú daganata
C0050	Ajak, nem meghatározott belső felszín rosszindulatú daganata
C0060	Ajakzug rosszindulatú daganata
C0080	Az ajak átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0100	A nyelvgyök rosszindulatú daganata
C0200	A nyelv háti felszínének rosszindulatú daganata
C0210	A nyelv szélének rosszindulatú daganata
C0220	A nyelv alsó felszínének rosszindulatú daganata
C0230	A nyelv első kétharmadának rosszindulatú dag., k.m.n. része
C0240	Nyelvmandula rosszindulatú daganata
C0280	A nyelv átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0290	Nyelv rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0300	Felső fogíny rosszindulatú daganata
C0310	Alsó fogíny rosszindulatú daganata
C0390	Fogíny rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0400	A szájfenék első részének rosszindulatú daganata
C0410	A szájfenék oldalsó részének rosszindulatú dag.
C0480	A szájfenék határt átfedő elváltozása, rossz. dag.
C0490	Szájfenék rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0500	Kemény szájpad rosszindulatú daganata
C0510	Lágy szájpad rosszindulatú daganata
C0520	Nyelvcsap rosszindulatú daganata
C0580	A szájpad átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0590	Szájpad rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0600	Pofanyálkahártya rosszindulatú daganata
C0610	Szájtornác rosszindulatú daganata
C0620	Órlófogak mögötti terület rosszindulatú daganata
C0680	A szájüreg egyéb és k.m.n. részének átfedő rossz. dag.
C0690	Száj rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0700	A parotis rosszindulatú daganata
C0800	Submandibularis nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0810	Nyelv alatti nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0880	A nagyobb nyálmirigyek átfedő elváltozása, rossz. dag.
C0890	Nagy nyálmirigy rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0900	Mandula árok rosszindulatú daganata
C0910	Mandulaív (mellső ill. hátsó) rosszindulatú daganata

C1020	A szájgarat oldalsó falának rosszindulatú daganata
C1030	A szájgarat hátsó falának rosszindulatú daganata
C1040	Kopoltyúív (branchiogen) hasadék rosszindulatú daganata
C1080	A szájgarat átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1090	Szájgarat rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1480	Az ajak, a szájüreg és a garat átfedő elvált., rossz. dag.
C4310	Szemhéj malignus melanomája, a szemzugot is ideértve
C4320	A fül és külső hallójárat rosszindulatú melanomája
C4340	A hajas fejbőr és nyak rosszindulatú melanomája
C4380	A bőr átfedő rosszindulatú melanomája
C4401	Az ajak bőrének rosszindulatú daganata, spinalioma
C4410	A szemhéj bőrének rosszindulatú daganata, beleértve a szemzugot
C4420	A fül és a külső hallójárat bőrének rosszindulatú daganata
C4421	A fül és a külső hallójárat bőrének rosszindulatú daganata, spinalioma
C4420	A fül-külső hallójárat bőrének rosszindulatú daganata, egyéb sejtípus
C4430	Az arc egyéb és k.m.n. része bőrének rosszindulatú daganata
C4431	Az arc egyéb része bőrének rosszindulatú daganata, spinalioma
C4432	Az arc egyéb része bőrének rosszindulatú daganata, egyéb sejtípus
C4440	A hajas fejbőr és a nyak bőrének rosszindulatú daganata
C4441	A hajas fejbőr - nyak bőrének rosszindulatú daganata, spinalioma
C4442	A hajas fejbőr - nyak bőrének rosszindulatú daganata, egyéb sejtípus
C4620	A szájpád Kaposi-sarcomája
C4630	A nyirokcsomók Kaposi-sarcomája
C4900	Fej, arc és nyak kötőszöve és lágyrészeinek rosszind. daganata
C73H0	A pajzsmirigy rosszindulatú daganata
C7500	Mellékpajzsmirigy rosszindulatú daganata
C7600	Fej, arc, nyak rosszindulatú daganata
C7700	A fej, az arc és a nyak nyirokcsomóinak rosszindulatú daganata
C7790	Nyirokcsomó rosszindulatú daganata, k.m.n.
C7920	A bőr másodlagos rosszindulatú daganata
C7951	A koponya csontjának másodlagos rosszindulatú daganata
C8190	Hodgkin kór, k.m.n.
C8370	Burkitt-lymphoma
C8380	A diffúz non-Hodgkin lymphoma egyéb típusai
C8450	Egyéb és meghatározatlan T-sejtes lymphomák
C8500	Lymphosarcoma
C8510	B-sejtes lymphoma, k.m.n.
C8570	A non-Hodgkin lymphoma egyéb meghatározott típusai
C8590	Non-Hodgkin lymphoma k.m.n.
C9000	Myeloma multiplex
C9670	A nyirok és vérképző szövegek egyéb meghatározott rosszind. daganata
C9690	A nyirok és vérképző szövegek rosszindulatú daganata, k.m.n.
D0000	Ajak, szájüreg, garat in situ carcinomája
D0300	Az ajak in situ melanomája
D0310	A szemhéj, szemzug in situ melanomája
D0320	A fül és a külső hallójárat in situ melanomája
D0330	Az arc egyéb és meghatározatlan részének in situ melanomája
D0340	A hajas fejbőr és a nyak in situ melanomája
D0400	Az ajak bőrének in situ rákja
D0410	A szemhéj és szemzug bőrének in situ rákja
D0420	A fül és a külső hallójárat bőrének in situ rákja
D0430	Az arc egyéb és meghatározatlan részének bőrének in situ rákja
D0440	A hajas fejbőr és a nyak bőrének in situ rákja
D0490	Bőr in situ rákja, k.m.n.

D1000	Ajak jóindulatú daganata
D1010	Nyelv jóindulatú daganata
D1020	Szájfenék jóindulatú daganata
D1030	A száj egyéb és meghatározatlan részeinek jóindulatú daganata
D1050	A szájgarat egyéb részeinek jóindulatú daganata
D1060	Orrgarat jóindulatú daganata
D1100	Parotis jóindulatú daganata
D1170	Egyéb nagy nyálmirigyek jóindulatú daganata
D1190	Nagy nyálmirigy jóindulatú daganata, k.m.n.
D1641	Az agykoponya csontjainak jóindulatú daganata
D1642	Az arckoponya csontjainak jóindulatú daganata
D1650	Alsó állkapocs jóindulatú daganata
D1700	A fej, az arc és a nyak bőre és subcutisa jóindulatú lipomája
D1800	Haemangioma, bármely lokalizációban
D1810	Lymphangioma bármely lokalizációban
D2100	A fej, arc, nyak kötőszöve és egyéb lágy szövete jóindulatú daganata
D2200	Az ajak festéksejtes naevusai
D2210	A szemhéj, szemzug festéksejtes naevusai
D2220	A fül és a külső hallójárat festéksejtes naevusai
D2230	Az arc egyéb és k.m.n. részének festéksejtes naevusai
D2240	A hajas fejbőr és a nyak festéksejtes naevusai
D2290	Festéksejtes naevus k.m.n.
D2300	Ajak bőrének jóindulatú daganata
D2310	A szemhéj, szemzug bőrének jóindulatú daganata
D2320	A fül és a külső hallójárat bőrének jóindulatú daganata
D2330	Az arc egyéb és k.m.n. részének bőrének jóindulatú daganata
D2340	A hajas fejbőr és nyak bőrének jóindulatú daganata
D2390	Bőr jóindulatú daganata, k.m.n.
D34H0	A pajzsmirigy jóindulatú daganata
D3510	Mellékpajzsmirigy jóindulatú daganata
D3600	Nyirokcsomók jóindulatú daganata
D3700	Ajak, szájüreg, garat bizonytalan és ismeretlen viselkedésű daganata
D4770	A nyirok és vérképző szövetek meghat. bizonytalan természetű daganatai
D4790	A nyirok és vérképző szövetek bizonytalan természetű daganata, k.m.n.
D4850	Bőr bizonytalan és ismeretlen viselkedésű daganata
K1320	Leukoplakia és egyéb epithelialis rendell. a szájüregben és a nyelven
K1330	Szőrös leukoplakia
L2800	Lichen simplex chronicus
L2801	Lichen simplex chronicus (nem kiterjedt)
L2802	Lichen simplex chronicus (18% felett)
ÉS BEAVATKOZÁSOK	
5832A	Fej-, nyak régió extraorális és intraorális lágyrészdaganatok eltávolítása, lokális mobilizáció és sebzés
58988	Ajaktumor eltávolítása, rekonstrukciója

6. Az R2. 2. melléklet „****99 9651 Állcsont resectio és/vagy szövetátültetéssel történő rekonstrukció” megjelölésű része helyébe a következő rendelkezés lép:

„**** 99 9651 Állcsont resectio és/vagy szövetátültetéssel történő rekonstrukció

BETEGSÉGEK

C0090	Ajak rosszindulatú daganata, k.m.n.
C01H0	A nyelvgyök rosszindulatú daganata
C0200	A nyelv háti felszínének rosszindulatú daganata
C0210	A nyelv szélének rosszindulatú daganata
C0220	A nyelv alsó felszínének rosszindulatú daganata

C0230	A nyelv első kétharmadának rosszindulatú daganata, k.m.n. része
C0240	Nyelvmandula rosszindulatú daganata
C0280	A nyelv átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0290	Nyelv rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0300	Felső fogíny rosszindulatú daganata
C0310	Alsó fogíny rosszindulatú daganata
C0390	Fogíny rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0400	A szájfenék első részének rosszindulatú daganata
C0410	A szájfenék oldalsó részének rosszindulatú daganata
C0480	A szájfenék határt átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0490	Szájfenék rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0500	Kemény szájpad rosszindulatú daganata
C0510	Lágy szájpad rosszindulatú daganata
C0520	Nyelvcsap rosszindulatú daganata
C0580	A szájpad átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0590	Szájpad rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0600	Pofanyálkahártya rosszindulatú daganata
C0610	Szájtornác rosszindulatú daganata
C0620	Őrlőfogak mögötti terület rosszindulatú daganata
C0680	A szájüreg egyéb és k.m.n. részének átfedő rosszindulatú daganata
C0690	Száj rosszindulatú daganata, k.m.n.
C07H0	A parotis rosszindulatú daganata
C0800	Submandibularis nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0810	Nyelv alatti nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0880	A nagyobb nyálmirigyek átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0890	Nagy nyálmirigy rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0900	Mandula árok rosszindulatú daganata
C0910	Mandulaív (mellső ill. hátsó) rosszindulatú daganata
C1020	A szájgarat oldalsó falának rosszindulatú daganata
C1030	A szájgarat hátsó falának rosszindulatú daganata
C1040	Kopoltyúív (branchiogen) hasadék rosszindulatú daganata
C1080	A szájgarat átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1090	Szájgarat rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1100	Az orrgarat felső falának rosszindulatú daganata
C1110	Az orrgarat hátsó falának rosszindulatú daganata
C1120	Az orrgarat oldalfalának rosszindulatú daganata
C1130	Az orrgarat mellső falának rosszindulatú daganata
C1180	Az orrgarat átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1480	Az ajak, a szájüreg és a garat átfedő elváltozása, rosszind. daganata
C3000	Orrüreg rosszindulatú daganata
C3100	Arcüreg rosszindulatú daganata
C3110	Rostacsonti üreg rosszindulatú daganata
C4100	A koponya és az arc csontjainak rosszindulatú daganata
C4110	Mandibula (alsó állkapocs) rosszindulatú daganata
C4300	Az ajak rosszindulatú melanómája
C4310	Szemhéj malignus melanómája, a szemzugot is ideértve
C4330	Az arc egyéb és nem meghatározott részének rosszindulatú melanómája
C4340	A hajas fejbőr és nyak rosszindulatú melanómája
C4380	A bőr átfedő rosszindulatú melanómája
C4390	A bőr rosszindulatú melanómája, k.m.n.
C4400	Az ajak bőrének rosszindulatú daganata
C4402	Az ajak bőrének rosszindulatú daganata, egyéb sejtípus
C4410	A szemhéj bőrének rosszindulatú daganata, beleértve a szemzugot
C4420	A fül és a külső hallójárat bőrének rosszindulatú daganata

C4430	Az arc egyéb és k.m.n. része bőrének rosszindulatú daganata
C4700	A fej, az arc és a nyak perifériás idegeinek rosszindulatú daganata
C7670	Egyéb k.m.n. lokalizáció rosszindulatú daganata
C7680	Egyéb k.m.n. lokalizációk átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
D2100	A fej, arc, nyak kötőszöve és egyéb lágyyszöve jóindulatú daganata
D4400	Pajzsmirigy bizonytalan és ismeretlen viselkedésű daganata
D4420	Mellékpajzsmirigy bizonytalan és ismeretlen viselkedésű daganata
G5180	Az arcideg egyéb rendellenességei
G5190	Az arcideg rendellenessége k.m.n.
K0900	Fogfejlődési zavarból származó odontogen cysták
K0910	Szájtájéki, fejlődési zavarból származó (nem-odontogen) cysták
K0920	Egyéb állcsonti cysták
K1010	Centrális és óriássejtes granuloma
M8610	Egyéb akut osteomyelitis
M8620	Szubakut osteomyelitis
M8630	Idült, multifokális osteomyelitis
M8640	Idült osteomyelitis váladékozó üreggel
M8650	Egyéb idült, haematogen osteomyelitis
M8660	Egyéb idült osteomyelitis
M8680	Egyéb osteomyelitis
M8690	Osteomyelitis, k.m.n.
M8710	Gyógyszer okozta csontelhalás többszörös lokalizáció
M8718	Gyógyszer okozta csontelhalás egyéb
M8719	Gyógyszer okozta csontelhalás k.m.n. lokalizáció
M8790	Csontelhalás, k.m.n. többszörös lokalizáció
M8798	Csontelhalás, k.m.n. egyéb
M8799	Csontelhalás, k.m.n. lokalizáció
S0450	A n. facialis sérülése
ÉS BEAVATKOZÁSOK	
52741	Szájúregi dag.res. az állcsont folyt.megtartásával, nyaki nycs.részl.v.teljes eltáv.szövetpótlás lokális lebennyel.
52742	Szájúregi dag.+mandib.res. az állcsont folyt.megtartásával, nyaki nycs.részl.v.teljes eltáv.szövetpótlás lokális lebennyel.
52743	Szájúregi dag.+mandib.res. az állcsont folyt.feláldozásával, nyaki nycs.részl.v.teljes eltáv.szövetpótlás lemezzel, zárás lokális lebennyel
52745	Szájúregi dag.+mandib.res. az állcsont folyt.feláldozásával, nyaki nycs.részl.v.teljes eltáv.szövetpótlás lemezzel, távoli nyeles lebennyel
52747	Szájúregi dag.+mandib.res. az állcsont folyt.megtartásával, nyaki nycs.részl.v.teljes eltáv.szövetpótlás távoli nyeles lebennyel
52748	Szájúregi dag.res. az állcsont folyt.megtartásával, nyaki nycs.részl.v.teljes eltáv.szövetpótlás távoli nyeles lebennyel
54432	Jóindulatú állcsontdaganat vagy cysta miatt állcsont részleges eltávolítása, pótlás autogén csontgraft beültetéssel
57631	Maxilla részleges eltávolítása, pótlás obturátorral
5832B	Fej-, nyak régió extraorális lágyrészdaganatok eltávolítása és rekonstrukciója távoli nyeles lebennyel

7. Az R2. 2. melléklet „**** 99 9953 Kombinált idegsebészeti műtétek” megjelölésű részét követően a következő rendelkezésekkel egészül ki:

„** 99 9954 Arc-, állcsont és szájsebészeti lágyrészhiányok rekonstrukciós műtétei mikrosebészeti módszerrel végzett szövetátültetéssel**

BETEGSÉGEK

C0090	Ajak rosszindulatú daganata, k.m.n.
C01H0	A nyelvgyök rosszindulatú daganata
C0200	A nyelv háti felszínének rosszindulatú daganata
C0210	A nyelv szélének rosszindulatú daganata
C0220	A nyelv alsó felszínének rosszindulatú daganata
C0230	A nyelv első kétharmadának rosszindulatú dag., k.m.n. része
C0240	Nyelvmandula rosszindulatú daganata
C0280	A nyelv átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0290	Nyelv rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0300	Felső fogíny rosszindulatú daganata
C0310	Alsó fogíny rosszindulatú daganata
C0390	Fogíny rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0400	A szájfenék első részének rosszindulatú daganata
C0410	A szájfenék oldalsó részének rosszindulatú dag.
C0480	A szájfenék határt átfedő elváltozása, rossz. dag.
C0490	Szájfenék rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0500	Kemény szájpad rosszindulatú daganata
C0510	Lágy szájpad rosszindulatú daganata
C0520	Nyelvcsap rosszindulatú daganata
C0580	A szájpad átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C0590	Szájpad rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0600	Pofanyálkahártya rosszindulatú daganata
C0610	Szájtornác rosszindulatú daganata
C0620	Örlőfogak mögötti terület rosszindulatú daganata
C0680	A szájüreg egyéb és k.m.n. részének átfedő rossz. dag.
C0690	Száj rosszindulatú daganata, k.m.n.
C07H0	A parotis rosszindulatú daganata
C0800	Submandibularis nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0810	Nyelv alatti nyálmirigy rosszindulatú daganata
C0880	A nagyobb nyálmirigyek átfedő elváltozása, rossz. dag.
C0890	Nagy nyálmirigy rosszindulatú daganata, k.m.n.
C0900	Mandula árok rosszindulatú daganata
C0910	Mandulaív (mellső ill. hátsó) rosszindulatú daganata
C1020	A szájgarat oldalsó falának rosszindulatú daganata
C1030	A szájgarat hátsó falának rosszindulatú daganata
C1040	Kopolyúív (branchiogen) hasadék rosszindulatú daganata
C1080	A szájgarat átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1090	Szájgarat rosszindulatú daganata, k.m.n.
C1100	Az orrgarat felső falának rosszindulatú daganata
C1110	Az orrgarat hátsó falának rosszindulatú daganata
C1120	Az orrgarat oldalfalának rosszindulatú daganata
C1130	Az orrgarat mellső falának rosszindulatú daganata
C1180	Az orrgarat átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C1480	Az ajak, a szájüreg és a garat átfedő elvált., rossz. dag.
C3000	Orrüreg rosszindulatú daganata
C3100	Arcüreg rosszindulatú daganata
C3110	Rostacsonti üreg rosszindulatú daganata
C4100	A koponya és az arc csontjainak rosszindulatú daganata
C4110	Mandibula (alsó állkapocs) rosszindulatú daganata

C4300	Az ajak rosszindulatú melanómája
C4310	Szemhéj malignus melanómája, a szemzugot is ideértve
C4330	Az arc egyéb és nem meghatározott részének rosszindulatú melanómája
C4340	A hajas fejbőr és nyak rosszindulatú melanómája
C4380	A bőr átfedő rosszindulatú melanómája
C4390	A bőr rosszindulatú melanómája, k.m.n.
C4400	Az ajak bőrének rosszindulatú daganata
C4402	Az ajak bőrének rosszindulatú daganata, egyéb sejtípus
C4410	A szemhéj bőrének rosszindulatú daganata, beleértve a szemzugot
C4420	A fül és a külső hallójárat bőrének rosszindulatú daganata
C4430	Az arc egyéb és k.m.n. része bőrének rosszindulatú daganata
C4700	A fej, az arc és a nyak perifériás idegeinek rosszindulatú daganata
C4900	Fej, arc és nyak kötőszöve és lágyrészeinek rosszind. daganata
C7670	Egyéb k.m.n. lokalizáció rosszindulatú daganata
C7680	Egyéb k.m.n. lokalizációk átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
D2100	A fej, arc, nyak kötőszöve és egyéb lágy szövete jóindulatú daganata
D4400	Pajzsmirigy bizonytalan és ismeretlen viselkedésű daganata
D4420	Mellékpajzsmirigy bizonytalan és ismeretlen viselkedésű daganata
M8710	Gyógyszer okozta csontelhalás többszörös lokalizáció
M8718	Gyógyszer okozta csontelhalás egyéb
M8719	Gyógyszer okozta csontelhalás k.m.n. lokalizáció
M8790	Csontelhalás, k.m.n. többszörös lokalizáció
M8798	Csontelhalás, k.m.n. egyéb
M8799	Csontelhalás, k.m.n. lokalizáció
G5180	Az arcideg egyéb rendellenességei
G5190	Az arcideg rendellenessége k.m.n.
Q1070	A szemüreg veleszületett rendellenességei
Q1880	Az arc és nyak egyéb meghatározott veleszületett rendellenességei
Q1890	Az arc és nyak veleszületett rendellenessége, k.m.n.
Q3500	A keményszájpad kétoldali hasadéka
Q3510	A keményszájpad egyoldali hasadéka
Q3520	A lágyszájpad kétoldali hasadéka
Q3530	A lágyszájpad egyoldali hasadéka
Q3540	A lágy- és keményszájpad együttes kétoldali hasadéka
Q3550	A lágy- és keményszájpad együttes egyoldali hasadéka
Q3560	Szájpadhasadék, középvonali
Q3570	Hasadt nyelvcsap
Q3580	Szájpadhasadék, kétoldali, k.m.n.
Q3590	Szájpadhasadék, egyoldali, k.m.n.
Q3600	Ajakhasadék, kétoldali
Q3610	Ajakhasadék, középvonali
Q3690	Ajakhasadék, egyoldali
Q3700	Keményszájpad- ajakhasadék, kétoldali
Q3710	Keményszájpad- ajakhasadék, egyoldali
Q3720	Lágyszájpad- ajakhasadék, kétoldali
Q3730	Lágyszájpad- ajakhasadék, egyoldali
Q3740	Keményszájpad-, lágyszájpad- és ajakhasadék, kétoldali
Q3750	Keményszájpad-, lágyszájpad- és ajakhasadék, egyoldali
Q3780	Szájpad-ajakhasadék, kétoldali, k.m.n.
Q3790	Szájpad-ajakhasadék, egyoldali, k.m.n.
Q3800	Az ajak m.n.o. veleszületett rendellenességei
Q3810	Ankyloglossia
Q3820	Nagynyelvűség (macroglossia)
Q3830	A nyelv egyéb veleszületett rendellenességei

Q3840	A nyálmirigyek és vezetékeik veleszületett rendellenességei
Q3850	A szájpád m.n.o. veleszületett rendellenességei
Q3860	A száj egyéb veleszületett rendellenességei
Q3870	Garat-tasak
Q6710	Összenyomott arc
Q6720	Hosszúfejűség (dolichocephalia)
Q6730	Ferdefejűség (plagiocephalia)
Q6740	A koponya, arc és állkapocs egyéb veleszületett rendellenességei
Q7500	Koponyavarratok veleszületett elcsontosodása (craniosynostosis)
Q7510	Dysostosis craniofacialis
Q7520	Hypertelorismus
Q7540	Dysostosis mandibulofacialis
Q7550	Dysostosis oculomandibularis
Q7580	Az agy- és arckoponyacsontok egyéb meghatározott veleszü. rendell.
Q7590	Az agy- és arckoponyacsontok k.m.n. veleszületett rendellenességei
Q8700	Főként az arc külalakját érintő veleszületett malformatiós syndromák
S0140	Az arc és rágóizület területének nyílt sebe
S0150	Az ajak és szájüreg nyílt sebe
S0170	A fej többszörös nyílt sebe
S0172	A fej többszörös mély, koponyacsontig terjedő nyílt sebe
S0180	A fej egyéb területeinek sérülése
S0192	A fej mély, koponyacsontig terjedő nyílt sebe
S0200	A koponyaboltozat törése
S0210	A koponyaalap törése
S0240	Az arccsont törése
S0260	Az állkapocs törése
S0270	A koponya és arccsontok többszörös törései
S0271	Koponyacsontok többszörös törései
S0272	Arccsontok többszörös törései
S0280	A koponya és arc egyéb csontjainak törései
S0290	A koponya vagy arccsontok törése, k.m.n.
S0450	A n. facialis sérülése
S0800	A hajas fejbőr skalpolásos leszakadása
S0970	A fej többszörös sérülései
S0980	A fej egyéb meghatározott sérülései
S1970	A nyak többszörös sérülése
S1980	A nyak egyéb meghatározott sérülései
BEAVATKOZÁSOK	
52744	Szájüregi dag. nyaki nycs.részl.v.teljes eltávolítása mikrosebészeti lágyrész pótlással
5832C	Fej-, nyak régió extraorális lágyrészdaganatok eltávolítása és rekonstrukciója mikrosebészeti lebennyel
52749	Szájüregi dag.+mandib.res. az állcsont folyt.feláldozásával, nyaki nycs.részl.v.teljes eltáv. szövetpótlás lemezzel, és mikrosebészeti lágyrész pótlással
5274A	Maxilla részleges, vagy teljes eltávolítása, szövetpótlás mikrosebészeti lágyrész lebennyel
5274B	A cranio-maxillo-facialis régió nem daganatos etiológiájú lágyrész-, és vagy csonthiány miatti rekonstrukciója mikrosebészeti lágyrész lebennyel

****** 99 9955 Arc-, állcsont és szájsebészeti komplex szövethiányok rekonstrukciós műtétei csont vagy csontos kompozit lebeny mikrosebészeti módszerrel történő átültetésével**

BETEGSÉGEK

C0090–C7680 (a fenti rosszindulatú daganatok köre)

D1640	A koponya és az arc csontjainak jóindulatú daganata
D1641	Az agykoponya csontjainak jóindulatú daganata
D1642	Az arckoponya csontjainak jóindulatú daganata

D1650	Alsó állkapocs jóindulatú daganata
D2100	A fej, arc, nyak kötőszöve és egyéb lágyyszöve jóindulatú daganata
K0900	Fogfejlődési zavarból származó odontogen cysták
K0910	Szájtájéki, fejlődési zavarból származó (nem-odontogen) cysták
K0920	Egyéb állcsonti cysták
K1010	Centrális és óriássejtes granuloma
M8610	Egyéb akut osteomyelitis
M8620	Szubakut osteomyelitis
M8630	Idült, multifokális osteomyelitis
M8640	Idült osteomyelitis váladékozó üreggel
M8650	Egyéb idült, haematogen osteomyelitis
M8660	Egyéb idült osteomyelitis
M8680	Egyéb osteomyelitis
M8690	Osteomyelitis, k.m.n.
M8710	Gyógyszer okozta csontelhalás többszörös lokalizáció
M8718	Gyógyszer okozta csontelhalás egyéb
M8719	Gyógyszer okozta csontelhalás k.m.n. lokalizáció
M8790	Csontelhalás, k.m.n. többszörös lokalizáció
M8798	Csontelhalás, k.m.n. egyéb
M8799	Csontelhalás, k.m.n. lokalizáció
Q1070	A szemüreg veleszületett rendellenességei
Q1880	Az arc és nyak egyéb meghatározott veleszületett rendellenességei
Q1890	Az arc és nyak veleszületett rendellenessége, k.m.n.
Q3500	A keményszájpad kétoldali hasadéka
Q3510	A keményszájpad egyoldali hasadéka
Q3540	A lágy- és keményszájpad együttes kétoldali hasadéka
Q3550	A lágy- és keményszájpad együttes egyoldali hasadéka
Q3580	Szájpadhasadék, kétoldali, k.m.n.
Q3590	Szájpadhasadék, egyoldali, k.m.n.
Q3700	Keményszájpad- ajakhasadék, kétoldali
Q3710	Keményszájpad- ajakhasadék, egyoldali
Q3720	Lágyszájpad- ajakhasadék, kétoldali
Q3730	Lágyszájpad- ajakhasadék, egyoldali
Q3740	Keményszájpad-, lágyszájpad- és ajakhasadék, kétoldali
Q3750	Keményszájpad-, lágyszájpad- és ajakhasadék, egyoldali
Q3780	Szájpad-ajakhasadék, kétoldali, k.m.n.
Q3790	Szájpad-ajakhasadék, egyoldali, k.m.n.
Q6700	Arc- aszimmetria
Q6710	Összenyomott arc
Q6720	Hosszúfejűség (dolichocephalia)
Q6730	Ferdefejűség (plagiocephalia)
Q6740	A koponya, arc és állkapocs egyéb veleszületett rendellenességei
Q7500	Koponyavarratok veleszületett elcsontosodása (craniosynostosis)
Q7510	Dysostosis craniofacialis
Q7520	Hypertelorismus
Q7530	Nagyfejűség (macrocephalia)
Q7540	Dysostosis mandibulofacialis
Q7550	Dysostosis oculomandibularis
Q7580	Az agy- és arckoponyacsontok egyéb meghatározott veleszü. rendell.
Q7590	Az agy- és arckoponyacsontok k.m.n. veleszületett rendellenességei
Q8700	Főként az arc külalakját érintő veleszületett malformatiós syndromák
S0192	A fej mély, koponyacsontig terjedő nyílt sebe
S0200	A koponyaboltozat törése
S0210	A koponyaalap törése

S0240	Az arccsont törése
S0260	Az állkapocs törése
S0270	A koponya és arccsontok többszörös törései
S0271	Koponyacsontok többszörös törései
S0272	Arccsontok többszörös törései
S0280	A koponya és arc egyéb csontjainak törései
S0290	A koponya vagy arccsontok törése, k.m.n.
S0800	A hajas fejbőr skalpolásos leszakadása
S0970	A fej többszörös sérülései
S0980	A fej egyéb meghatározott sérülései
BEAVATKOZÁSOK	
52746	Szájüregi dag.+mandib.res. az állcsont folyt.feláldozásával, nyaki nycs.részl.v.teljes eltáv. szövetpótlás mikroseb. csont v.csontos kompozit lebennyel
54433	Jóindulatú állcsontdaganat vagy cysta miatt állcsont részleges eltávolítása, pótlás érneles csontblock beültetéssel
57632	Maxilla részleges vagy teljes eltávolítása, pótlás mikrosebészeti csontátültetéssel
5274C	A cranio-maxillo-facialis régió nem daganatos etiológiájú lágyrész-, és vagy csonthiány miatti rekonstrukciója mikrosebészeti csont, vagy csontos kompozit lebennyel

****** 99 9956 Arc-, állcsont és szájsebészeti komplex szövethiányok rekonstrukciós műtétei két lebeny mikrosebészeti módszerrel történő átültetésével**

BETEGSÉGEK

C0090–C7680 (a fenti rosszindulatú daganatok köre)

BEAVATKOZÁSOK

5812V Arc-, állcsont és szájsebészeti komplex szövethiányok rekonstrukciós műtétei két lebeny mikrosebészeti módszerrel történő átültetésével

12. melléklet a 48/2025. (XII. 8.) BM rendelethez

1. Az R3. 4. mellékletében foglalt táblázat a „01529” megjelölésű sort követően a következő sorokkal egészül ki:

(KÓD)	MEGNEVEZÉS	BESOROLÁSI SZEMPONT)
01530	Barrett-nyelőcső kezelésére szolgáló rádiófrekvenciás ablációs eszköz	
01540	Negatívnyomás-terápia során felhasznált speciális kötszer és folyadékgyűjtő rendszer egyszerűhasználatos eszközei	

2. Az R3. 4. mellékletében foglalt táblázat „52744” megjelölésű sora helyébe a következő sor lép:

(KÓD)	MEGNEVEZÉS	BESOROLÁSI SZEMPONT)
52744	Szájüregi dag. nyaki nycs.részl.v.teljes eltávolítása mikrosebészeti lágyrész pótlással	*

3. Az R3. 4. mellékletében foglalt táblázat „52746” megjelölésű sora helyébe a következő sor lép:

(KÓD)	MEGNEVEZÉS	BESOROLÁSI SZEMPONT)
52746	Szájüregi dag.+mandib.res. az állcsont folyt.feláldozásával, nyaki nycs.részl.v.teljes eltáv.szövetpótlás mikroseb. csont v.csontos kompozit lebennyel	*

4. Az R3. 4. mellékletében foglalt táblázat az „52747” megjelölésű sorát követően a következő sorokkal egészül ki:

(KÓD)	MEGNEVEZÉS	BESOROLÁSI SZEMPONT)
52748	Szájüregi dag.res. az állcsont folyt.megtartásával, nyaki nyacs.részl.v.teljes eltáv. szövetpótlás távoli nyeles lebennyel	*
52749	Szájüregi dag.+mandib.res. az állcsont folyt.feláldozásával, nyaki nyacs.részl.v.teljes eltáv.szövetpótlás lemezzel, és mikrosebészeti lágyrész pótlással	*
5274A	Maxilla részleges, vagy teljes eltávolítása, szövetpótlás mikrosebészeti lágyrész lebennyel	*
5274B	A cranio-maxillo-facialis régió nem daganatos etiológiájú lágyrész-, és vagy csonthiány miatti rekonstrukciója mikrosebészeti lágyrész lebennyel	*
5274C	A cranio-maxillo-facialis régió nem daganatos etiológiájú lágyrész-, és vagy csonthiány miatti rekonstrukciója mikrosebészeti csont, vagy csontos kompozit lebennyel	*

5. Az R3. 4. mellékletében foglalt táblázat „54432” megjelölésű sora helyébe a következő sor lép:

(KÓD)	MEGNEVEZÉS	BESOROLÁSI SZEMPONT)
54432	Jóindulatú állcsontdaganat vagy cysta miatt állcsont részleges eltávolítása, pótlás autogén csontgraft beültetéssel	*

6. Az R3. 4. mellékletében foglalt táblázat az „55361” megjelölésű sorát követően a következő sorral egészül ki:

(KÓD)	MEGNEVEZÉS	BESOROLÁSI SZEMPONT)
55362	Negatívnyomás-terápia	

7. Az R3. 4. mellékletében foglalt táblázat az „5812S” megjelölésű sorát követően a következő sorral egészül ki:

(KÓD)	MEGNEVEZÉS	BESOROLÁSI SZEMPONT)
5812V	Arc-, állcsont és szájsebészeti komplex szövethiányok rekonstrukciós műtétei két lebeny mikrosebészeti módszerrel történő átültetésével	*

8. Az R3. 4. mellékletben foglalt táblázat „5832C” megjelölésű sora helyébe a következő sor lép:

(KÓD)	MEGNEVEZÉS	BESOROLÁSI SZEMPONT)
5832C	Fej-, nyak régió extraorális lágyrészdaganatok eltávolítása és rekonstrukciója mikrosebészeti lebennyel	*

9. Az R3. 4. mellékletében foglalt táblázat a „86600” megjelölésű sorát követően a következő sorral egészül ki:

(KÓD)	MEGNEVEZÉS	BESOROLÁSI SZEMPONT)
86601	Barrett-nyelőcső kezelése rádiófrekvenciás ablációval	*

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 14/2025. (XII. 8.) AB határozata

a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.223/2024/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.223/2024/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Dr. Sziklai Sándor Ügyvédi Iroda (képviseli: dr. Sziklai Tamás ügyvéd) által képviselt indítványozók (a továbbiakban együtt: indítványozók) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, melyben a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.223/2024/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, a Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma mint elsőfokú bíróság 13.M.70849/2022/64. számú ítéletére is kiterjedően, mert azok sértik az indítványozók Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében rögzített szabad véleménynyilvánításhoz való jogát.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben a bírói döntéseknek az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges, a tényállásra vonatkozó tartalma szerint az indítványozók (felperesek) az alperes (munkáltató, tankerületi központ) alkalmazásában álltak közalkalmazotti jogviszonyban, valamennyien gimnáziumban, középiskolai közismereti tantárgyat oktató tanárként, tanár végzettséggel, tanár munkakörben. Mindannyian az alperes fenntartásában működő köznevelési intézményben (a továbbiakban: alperesi iskola) dolgoztak. A 2022. év folyamán Magyarországon a pedagógusok számos, kisebb vagy nagyobb nyilvánosságot kapott demonstrációs eseményt tartottak, melyek célja az országban jellemző közoktatási viszonyok javítása volt. 2022. szeptember 20. napján tantestületi értekezleten tájékoztatták az iskolában tanító pedagógusokat arról, hogy mi az alperes szervezeti képviselőjének, a felperesek (indítványozók) és kollégáik felett munkáltatói jogkört gyakorló tankerületi igazgatónak az álláspontja a sztrájkon kívüli munkabeszüntetéssel kapcsolatban. A tankerületi vezető kilátásba helyezte, hogy aki megtagadja a munkavégzést, azt első ízben figyelmeztetik ennek lehetséges jogkövetkezményeire, annak folytatása esetén azonban már munkajogi szankcióval, akár rendkívüli felmentéssel is élhet a munkáltató. Egy másik intézmény öt, sztrájkon kívüli munkabeszüntetésben részt vett pedagógusa közalkalmazotti jogviszonyát a fenntartó (másik) tankerületi központ 2022. szeptember 30. napján rendkívüli felmentéssel megszüntette.
- [3] A felperesek (indítványozók) 2022. október 3-án vagy 4-én jelezték, hogy október 5. napján – amely egyébként országos sztrájknapként volt meghirdetve a pedagógusmozgalomhoz kapcsolódóan – nem végeznek munkát és maguk is „polgári engedetlenségben” fognak részt venni. A felperesek és tizenharc, az alperesi intézményben tanító pedagógus kollégájuk október 5. napján az aznapra órarend szerint beosztott óráikat nem tartották meg. Ez alól kivétel volt két felperes, akiknek nem volt aznap órarend szerinti órájuk, és az intézményvezető nem rendelt el számukra egyéb, a kötött munkaidő terhére elrendelhető munkafeladatot, azonban ők is akként nyilatkoztak, hogy a „polgári engedetlenséghez” csatlakoznak. 2022. október 6. napján 24 polgári engedetlenséget folytatott pedagógus részére írásbeli figyelemfelhívó levelet adtak át. A levelek tartalma szerint az érintett személy

2022. október 5. napján nem vette fel a munkát annak ellenére, hogy e napra jogszerűen nem volt meghirdetve sztrájk. A munkáltató ezt jogosulatlan távolmaradásnak tekintette. Felhívta a figyelmet arra, hogy az órák elmaradása, az előre be nem jelentett munkabeszüntetés korlátozza a tanulók tankötelezettségének teljesítését. Felhívta az érintettek figyelmét arra is, hogy amennyiben a munka felvételét ismételten szándékosan megtagadják, ez a közalkalmazotti jogviszonyból származó lényeges kötelezettségük szándékos, jelentős mértékben történő megszegésének minősül, ami alapot ad rendkívüli felmentésre. Figyelmeztette őket, hogy tartózkodjanak a jövőben a hasonló magatartástól. Az igazgató másnap megkísérelte átadni a címzeteknek a levelet, de ők megtagadták az átvételt arra hivatkozva, hogy azt csak a munkáltatói jogkör gyakorlójától hajlandók átvenni. 2022. október 7-én az érintett pedagógusok átvették a figyelemfelhívó levelet. Figyelemmel arra, hogy két felperesnek órátartási kötelezettsége nem volt, ezért az alperes képviselője jegyzőkönyvben rögzítette, hogy erre figyelemmel visszavonja az írásbeli figyelemfelhívást.

- [4] A felperesek és 18, az alperesi iskolában tanító kollégájuk a következő hetekben több alkalommal is megtagadták a munkavégzést. A „polgári engedetlenségben” részt vevők minden esetben előre jelezték, hogy mely napokon, milyen órákban fogják a munkavégzést megtagadni, s ezt felírták egy ún. „PE [polgári engedetlenség] listára”. A sztrájkban részt vevő dolgozók külön, sztrájkos listára iratkoztak fel. A listákat az igazgatónak adták le, aki ezeket felterjesztette a munkáltatói jogkör gyakorlójának, így az alperesnél nyilvántartást vezettek mind a „polgári engedetlenségben”, mind a sztrájkban részt vevőkről. A perbeli időben mind a felperesek, mind az igazgató végig figyelemmel voltak arra, hogy a 2022. június 1. napján hatályba lépett, a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő szabályozási kérdésekről szóló 2022. évi V. törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerinti még elégséges szolgáltatás biztosított legyen, tehát a sztrájk és a „polgári engedetlenség” okán elmaradt órák együttesen sem sértették a Vtv. által megkövetelt minimális szintet. A felperesek a „polgári engedetlenség” keretében októberben és novemberben több napon, az órarend szerinti órákat nem tartották meg. Ebből volt olyan nap és óra, amikor önállóan végzendő feladatot kaptak a diákok elektronikus felületen, illetve biztosított volt a helyettesítés vagy szakszerű helyettesítés, vagy az egyik felperes OKTV versenyen felügyelt, vagy az iskolai gyakorlatot követve az igazgatóval egyeztetve elengedte a diákokat, vagy nem volt előírt órátartási vagy egyéb, kötött munkaidőben ellátandó feladat. Arra is volt példa, hogy jogszerű távolléti lehetősége is lett volna az egyik felperesnek. Ez utóbbi órákat is „polgári engedetlenségnek” jelentették le. Az alperesi iskolában 2020. október és november hónapban összesen 440 órára jelentettek be sztrájkon kívüli munkabeszüntetést, ami jelentős munkaszervezési terhelés volt, és a tanítás zökkenőmentes folytatása érdekében az már komoly szervezési feladatot jelentett az iskolavezetésnek, továbbá a helyettesítések zavaró tényezőnek számítottak a diákok oldalán is. Nem igazolt, hogy a perbeli időszakban tanárhány lett volna az iskolában, és ebből az okból az érintett órákhoz hasonló nagyságrendű helyettesítési szükséglet már korábban is olyan mértékű lett volna, hogy a fenti további 440 óra szinte beolvadt volna a helyettesítések megszokottá vált rendszerébe. A felperesek voltak azok, akik a sztrájkon kívüli munkabeszüntetesként jelentett órák száma tekintetében a legtöbb ilyen órát mutatták fel 2022. október–november hónapban az alperesi tankerület pedagógusai között, továbbá ők voltak az egyedüliek, akik esetében 20 órát vagy többet regisztráltak.
- [5] 1.2. Az alperesi tankerület igazgatója – a felperesek vonatkozásában munkáltatói jogkört gyakorló törvényes képviselő – 2022. november 30. napján, indokollással ellátott rendkívüli felmentést adott ki a felperesek részére. A rendkívüli felmentések mindegyik felperes esetén lényegét tekintve ugyanazt az indokolást tartalmazták, mely szerint az érintett felperes a meghatározott tényállás szerint jogellenesen nem végzett munkát. Utaltak a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 52. § (1) bekezdés b) és c) pontjára, mint a felperesek alapvető kötelezettségeire, és arra, hogy az érintett felperes ennek nem tett eleget a jelzett időpontokban jogszerű indok nélkül. A többszöri, szándékos jogellenes munkabeszüntetés jelentős mértékű munkabeszüntetésnek minősül, ami együtt jár a tanulók érdekeinek, jogainak veszélyeztetésével, különös tekintettel a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 45. §-ában előírt tankötelezettség teljesítésének korlátozására. Az indokolás utalt arra, hogy a munkáltató már 2022. október 7-én felhívta a figyelmet arra, hogy a jövőben tartózkodjanak a jogellenes munkabeszüntetéstől, és figyelmeztetett a jogkövetkezményekre. Ezt követően újra a munkavégzés megtagadására került sor. A munkáltató figyelemmel volt arra is, hogy a köznevelési ágazat irányításáért felelős Belügyminisztérium elvárása, hogy az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdése szerinti művelődéshez való jog biztosítása érdekében az Alaptörvény XI. cikk (2) bekezdésében foglalt tankötelezettség teljesíthetősége érdekében a köznevelésben foglalkoztatott közalkalmazottak munkavégzési kötelezettségüket teljesítsék, a jogellenes munkabeszüntetéstől tartózkodjanak.

- [6] A felperesek több kereseti kérelmet terjesztették elő valódi keresethalmazatban, közalkalmazotti jogviszonyuk jogellenes megszüntetése miatt. A rendkívüli felmentés jogellenességének állításán túl egyebek között hivatkoztak gyülekezési szabadságukra, a véleménynyilvánítási szabadságukba való beavatkozásra, a munkáltatói intézkedés részben való elkészttségére, az egyenlő bánásmód sérelmére, valamint joggal való visszaélésre. Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította (Fővárosi Törvényszék 13.M.70.849/2022/64. számú ítélete). A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részében helyben hagyta (Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.223/2024/11. számú ítélete). Az ítélet elvi tartalma, hogy a felperesek megszegték a munkavégzési kötelezettségüket, ezért a munkáltató által kiadott felmentés jogszerű volt, így a bíróság a kereseteket elutasította. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárásban a tényállást teljeskörűen feltárta. Indokolásában is megerősítette, hogy a felperesek az Mt. 52. § (1) bekezdés b) és c) pontjában foglalt utasításteljesítési kötelezettségüket megsértették. Ezért a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 33/A. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásra kerülhetett. Kötelezettségszegésük mértéke elérte a jelentős mértéket, és annak mérlegelése, hogy emiatt milyen jogkövetkezményt alkalmaz, az a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozik. A véleménynyilvánítási szabadságukba való beavatkozást illetően megállapította azt, hogy e jognak a foglalkoztatási viszonyban való érvényesülését illetően az elsőfokú bíróság az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJB) gyakorlatát is figyelembe vette, és megerősítette azt, hogy a Kjt. 33/A. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint az Nkt. 45. §-ára figyelemmel a rendkívüli felmentés jogszerű, szükséges és arányos intézkedés volt. Az ítélet felidézte a 14/2017. (VI. 30.) AB határozatot, amely az alaptörvényi rendelkezések összevetése alapján iránymutatást adott arra, hogy a véleménynyilvánítási szabadság munkaviszonyban történő korlátozásánál milyen szempontokra kell figyelemmel lenni. Megállapítása szerint a jelen ügyben „a véleménynyilvánítás alapvető jogát az alperes a tankötelezettség teljesíthetősége, az ezzel összefüggő tanulói alapjogok érdekében szükséges és arányos mértékben korlátozta.” Megállapítása szerint „az alperes jogszerűen határozta meg az azonnali felmentésben az Alaptörvény XI. cikke szerinti tanulók jogainak védelmét, továbbá az Nkt. 45. §-a szerinti tanulói jogokat. [...] az alperes következetesen, a mulasztás súlyát vette figyelembe és a véleménynyilvánítás egyéb formáiba nem avatkozott bele, ezt támasztotta alá, hogy az alperes a polgári engedetlenségnek nem a véleménynyilvánító aspektusára, hanem annak jogsértő vetületére reagált. [...] A dermesztő hatás pedig kizárólag a jogsértéssel egybekötött véleménynyilvánítást érte, ezért a többi munkavállaló véleménysszabadságának befagyasztása nem állapítható meg” (Indokolás [215]–[219]).
- [7] 2. Az alkotmányjogi panasz – a pertörténet és a tényállás ismertetése után – a benyújtásának érdemi indokolását tartalmazta. Az indítvány szerint a támadott bírói döntések a véleménynyilvánítás szabadságának aránytalan korlátozását valósították meg. Elsőként – alkotmánybírói határozatokra hivatkozva – azt fejtette ki, hogy az Alaptörvényben biztosított jogoknak a magánszférát jellemző jogviszonyokban, a munkaviszonyban is érvényesülniük kell. Erre vonatkozóan a 14/2017. (VI. 30.) AB határozat több megállapítását is felidézte. Másodikként a véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó álláspontját fejtette ki, és ebben a körben ugyancsak több alkotmánybírói határozatra hivatkozott. Harmadik érvként a 14/2017. (VI. 30.) AB határozatnak az Mt. 8. §-ához kapcsolódóan rögzített és a véleménynyilvánításhoz való jog korlátozhatóságának vizsgálati szempontjait meghatározó megállapításait idézte fel [i. a közlés szakmai vagy közéleti kötődése, ii. a közlés ténybeli kötődése, illetve értékítélet jellege, iii. a közlés okozott-e hátrányt, vagy helytelenül hatott-e a munkáltató megítélésére, iv. a véleménysszabadsággal élő jóhiszeműsége, v. a véleménynyilvánítás miatt alkalmazott munkáltatói intézkedés súlya]. Ezek után az indítványozók ezen szempontokat saját magatartásukra értelmezve azt fejtették ki, hogy „a bíróságok a munkaviszonyból származó kötelezettségek teljesítése melletti érdekeket és a véleménynyilvánítás szabadságát egymáshoz képest nem megfelelően mérlegelték.” Állításuk szerint „mindkét bíróság figyelmen kívül hagyta az Alkotmánybírói által meghatározott alapjog-korlátozási kritériumokat, és ennek folytán aránytalanul korlátozták Indítványozók véleménysszabadságát.” Végül az indítvány felidézte azt, hogy az EJB gyakorlatában a munkajogi jellegű jogviszonyokban állók által tett közléseket illetően a véleménysszabadság érvényesülésének mik a kritériumai [i. történt-e beavatkozás a véleménysszabadságba? ii. volt-e a beavatkozásnak jogalapja? Formálisan jogszerű volt-e a beavatkozás? iv. volt-e a beavatkozásnak legitim célja? vi. szükséges volt-e a beavatkozás a demokratikus társadalomban?], és mik a beavatkozás szükségességének a szempontjai. Ezekre is hivatkozva állították az indítványozók, hogy a munkáltatói intézkedések szükségtelenül és aránytalanul és másokra is dermesztő hatással járóan korlátozták a véleménynyilvánításhoz való jogukat.

II.

- [8] 1. Az Alaptörvény hivatkozott és más érintett rendelkezései:

„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

„IX. cikk (1) Mindenkinnek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”

„XI. cikk (1) Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.

(2) Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.”

„XVI. cikk (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Ez a jog – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőz. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.

[...]

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.”

„XVII. cikk (1) A munkavállalók és a munkaadók – a munkahelyek biztosítására, a nemzetgazdaság fenntarthatóságára és más közösségi célokra is figyelemmel – együttműködnek egymással.

(2) Törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, annak alapján kollektív szerződést kössenek, érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, amely magában foglalja a munkavállalók munkabeszüntetéshez való jogát.”

- [9] 2. Az alkotmányjogi panasszal összefüggő jogszabályok egyes rendelkezései az alábbiak.

- [10] 2.1. Az Nkt. szerint:

„45. § (1) Magyarországon – az e törvényben meghatározottak szerint – minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni.”

- [11] 2.2. A Kjt. szerint:

„33/A. § (1) A munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt rendkívüli felmentéssel megszüntetheti, ha a közalkalmazott a) a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal megszegi.”

- [12] 2.3. Az Mt. szerint:

„52. § (1) A munkavállaló köteles [...]

b) munkaideje alatt – munkavégzés céljából, munkára képes állapotban – a munkáltató rendelkezésére állni,

c) munkáját személyesen, az elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni”

III.

- [13] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.

- [14] 2. Az indítványozók saját ügyükben járnak el, a panasz megjelölte az indítványozói jogosultságot, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó jogi képviselője a támadott döntést 2025. február 18-án vette át, az alkotmányjogi panaszt 2025. április 17-én – határidőben – nyújtotta be.

- [15] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részleteit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.

- [16] Az indítványozók panasza megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. További feltétel, hogy az indítvány részletes indokolást tartalmazzon, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó részletes indokolást adott elő arra vonatkozóan, hogy a támadott döntés mennyiben érinti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében rögzített, a véleménynyilvánítás szabadságához való jogot.
- [17] Megállapítható az is, hogy a támadott döntéssel szemben nem állt további rendes jogorvoslat az indítványozók rendelkezésére.
- [18] 3. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [19] Az Abtv. 29. §-a szerinti kérdés körében az indítványozók panasza azt adja elő, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság elvégezte az indítványozók keresetének vizsgálatát a véleménynyilvánításhoz való jog szempontjából. Azonban ennek során egyik bíróság sem vette kellően figyelembe sem az Alkotmánybíróság által megállapított mérlegelési szempontokat, sem az EJB által rögzített elemzési szempontrendszert. Ezzel pedig alapjogsérelmet okozott. Utal a 14/2017. (VI. 30.) AB határozat alkalmazására mindkét bírói döntésben.
- [20] Jelen ügy kapcsán a bírói döntést érdemben befolyásoló alkotmányossági kérdés, hogy a bíróság a támadott döntésben az Alaptörvénnyel összhangban azonosította-e a véleménynyilvánítás szabadságához való jogot, annak alkotmányos tartalmát, illetve a munkaviszonyból (közalkalmazotti jogviszonyból) eredő kötelezettségeket, és a tanórák megtartásának elmulasztásából levont munkáltatói intézkedés jogszerűsége körében az alkalmazott törvényi rendelkezéseket az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte-e.
- [21] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján, a panasz befogadásáról szóló döntést mellőzve, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában érdemben bírálta el.

IV.

- [22] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [23] Az Alkotmánybíróságnak abban kellett döntenie, hogy a támadott bírósági ítéletek összhangban állnak-e az Alaptörvénnyel. Ezért a véleménynyilvánítás szabadságához való jog, az oktatáshoz való jog, a foglalkoztatási jogviszonyból eredő kötelezettségek és jogok tartalmát vizsgálta, majd ezek alapján értékelte azt, hogy a véleménynyilvánítás joga magában foglalja-e az indítványozók munkabeszüntetésének a jogszerűségét.
- [24] 1. Az Alaptörvény a Szabadság és felelősség cím alatt rendelkezik az alapvető jogokról és kötelezettségekről. Az Alaptörvény I. cikkének (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy az alapvető jogokat tiszteletben kell tartani, s hogy védelmük az állam elsőrendű kötelessége. Ugyanakkor az Alaptörvény már ebben a címben is megjeleníti azt, hogy az egyének – amellett, hogy igényt tarthatnak alapvető jogaik elismerésére és védelmére – bizonyos helyzetekben felelősséggel is tartoznak a társadalom felé. Az egyént megillető alapjog ezen általános korlátozottságáról, illetve korlátozhatóságáról rendelkezik az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének második fordulatára: „Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése, vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.” Az egyes alapjogokra vonatkozóan ilyen korlátokat az Alaptörvény maga is nevesít, azonban az alapjogok gyakorlásának védelméről és korlátairól a különféle jogszabályok tartalmazznak a különféle élethelyzetekre, magatartásokra vonatkozó rendelkezéseket. Az I. cikk (3) bekezdés első fordulatából következik, hogy a törvényhozás az elsődleges kötelezettje annak, hogy az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó törvények megalkotásakor ezt a mérlegelést elvégezze. Miután a törvények nem csupán az állam és polgárai egymáshoz való viszonyát (azaz közjogi viszonyokat), hanem magánjogi jogviszonyokat is szabályoznak, nyilvánvaló, hogy ezen jogviszonyok szabályozásakor is tekintettel kell lenni az alapvető jogokra és kötelezettségekre. Nyilvánvaló tehát, hogy az alapvető jogok védelmének állami kötelezettsége kiterjed arra is, hogy ezek az alapvető jogok és kötelezettségek az egyén és az állam viszonyán kívül, más jogviszonyokban is érvényesüljenek. A jogalkalmazó felelőssége az, hogy adott törvény alkalmazásakor felismerje és mérlegelje

az alapjogokat, az alkotmányos értékeket és azok esetleges összeütközését, és az adott tényállásra vonatkozóan alkalmazandó törvényeket az Alaptörvénnyel összhangban értelmezze.

- [25] 1.1. Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése rendelkezik a véleménynyilvánítás szabadságához való jogról. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény egy rendelkezésének alkotmányos vizsgálatakor az Alkotmánybíróság a következőképpen foglalta össze ennek a jognak a lényegét: „A szabad véleménynyilvánításhoz való jog kitüntetett helyet foglal el az Alaptörvény alapjogi rendjében. A véleményszabadságnak ez a kitüntetett szerepe kettős igazolással bír: mind az egyén, mind pedig a közösség szempontjából különösen becses jogról van szó. A szabad szólás lehetősége egyrészt nélkülözhetetlen az egyéni autonómia kiteljesítéséhez, hiszen a személyiség kibontakoztatása teljes mértékben elképzelhetetlen anélkül, hogy bárki szabadon, tartalmi kötöttségek nélkül közölhesse másokkal nézeteit, gondolatait. A szabad személyek szabad önkifejezése az Alaptörvényen alapuló alkotmányos rend egyik lényegi eleme és értelme. Másrészt a szólásszabadság a demokratikus, plurális társadalom és közvélemény fundamentuma. A társadalmi, politikai viták szabadsága és sokszínűsége nélkül nincs demokratikus közvélemény, nincs demokratikus jogállam. A demokratikus közvélemény azt kívánja meg, hogy a társadalom valamennyi polgára szabadon fejthesse ki gondolatait, és ezzel a közvélemény alakítójává válhasson. A közösség szellemi gazdagodására a véleményszabadság széles körű biztosítása vezet, hiszen a téves, elvetendő nézetek kiszűrése is csak nyílt közvitában lehetséges. A szólásszabadság szubjektív jogának biztosítása mellett tehát az államnak a demokratikus közvélemény kialakulása és fennmaradása érdekében is örkölnie kell a véleménypluralizmus fölött” [7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [39]].
- [26] Amikor a jog gyakorlását megvalósító magatartást jellemezzük, akkor az úgy foglалható össze, hogy ez az egyén közéleti kérdésben való nyilvános megszólalása. A szólás alatt azonban a közlés számos megjelenési módját érteni kell: ilyen az írás, a képesítés (legyen az rajz, fotó, mozgókép, ábra, szimbólum stb.), vagy akár más, testtartással, mozdulatsorral való megjelenítés is. Ezek lényegében olyan magatartások, amelyek a gondolat, a vélemény mások számára is érthető, azonosítható közlését jelentik.
- [27] Az Alkotmánybíróság már több döntésében foglalkozott a különféle foglalkozási jogviszonyban is érvényesülő szólás szabadságával. Ezek egyike – az indítványozók és a bíróságok által is hivatkozott – az az alkotmánybíróági döntés, amely alkotmányjogi panasz eljárásban feltett kérdésre válaszolt. Ennek előzménye az volt, hogy egy emberi erőforrással kapcsolatos munkakörben alkalmazott munkavállaló a munkaköréhez kapcsolódó szakmai jellegű internetes portált indított, s annak tartalma miatt – azt a munkáltató gazdasági érdekeit veszélyeztető magatartásként azonosítva – a munkaviszonyát megszüntették. A megszüntetés jogellenességére alapítva indított pert a munkavállaló, azonban a keresetét a bíróságok elutasították. Az Alkotmánybíróság a bírói döntés elleni panaszt alaptalannak találta, ugyanakkor ebben a döntésben a szólásszabadság érvényesülésére, vizsgálati szempontjaira, a korlátozhatóságára vonatkozóan általános megállapításokat is tett: „a jelenleg hatályos Munkatv. 8. § (3) bekezdése már kifejezetten nevesíti a véleménynyilvánítási szabadság korlátozását. Eszerint »a munkavállaló a véleménynyilvánításhoz való jogát a munkáltató jó hírnevét, jogos gazdasági és szervezeti érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető módon nem gyakorolhatja«. Ezen kívül a korábban hatályban lévő Munkatv. 103. § (3) bekezdése csakúgy, mint a jelenleg hatályos Munkatv. 8. § (4) bekezdése tilalmazza valamennyi olyan információ közlését, amelyhez a munkavállaló munkakörének ellátása során jutott hozzá, és amelynek közlése a munkáltatóra vagy más személyre nézve hátrányos következménnyel járhat. A munkaviszony illetően általános magatartási kötelezettségei igazolhatják a munkavállaló véleménynyilvánítási szabadságának korlátozását, még abban az esetben is, ha a munkavállaló a munkahelyén és munkaidején kívül él e szabadságával. A munkáltatónak, legyen az üzleti életben működő gazdasági társaság, vagy a civil szférában megjelenő alapítvány, illetve bármely más társadalmi szervezet, jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy munkavállalóinak munkaviszonnyal összefüggő és jogos gazdasági érdekeire, vagy világnézeti meggyőződésére, nyíltan képviselt elveire, értékeire közvetlenül kiható és a nyilvánosság előtt megjelenő közléseit szabályozza. Ezt a felfogást támogatja a jelenleg hatályos Munkatv. 8. § (2) bekezdésében foglalt klauzula is, miszerint »a munkavállaló munkaidején kívül sem tanúsíthat olyan magatartást, amely – különösen a munkavállaló munkakörének jellege, a munkáltató szervezetében elfoglalt helye alapján – közvetlenül és ténylegesen alkalmas munkáltatója jó hírnevének, jogos gazdasági érdekének vagy a munkaviszony céljának veszélyeztetésére.« A véleménynyilvánítás szabadsága ennek megfelelően a munka világában erősebb korlátok között érvényesülhet, és nem nyújt védelmet olyan munkavállalói nyilvános közléseknek, amelyek célja pusztán a munkáltató jó hírnevét, üzleti reputációját, kedvező piaci és kereskedelmi megítélését sértő, romboló, illetve a munkáltató képviselőjének magán-, vagy családi életével kapcsolatos bántó vagy sértő kifejezések használata. A szabadság nem terjed ki azon véleményekre sem, amelyeket kifejezetten üzletrontó céllal közölnek, avagy céljuk más egyéb jogsérelem okozása. Ezen kívül a munkavállaló véleménye akkor sem élvezi a véleménynyilvánítás szabadságának oltalmát, ha célja munkáltatója által képviselt értékrend,

vagy értékalapú meggyőződést megtestesítő politika nyílt bírálata, megkérdőjelezése vagy aláásása. Mindez a munkaviszony alapvető sajátosságának számító úgynevezett »hűség«, illetve titoktartási kötelezettségekből is következik, amelyek alapján a munkavállaló hozzájárul a munkáltató céljainak hatékony eléréséhez. E »hűség« kötelezettség megsértésére irányuló véleménynyilvánítás tehát nyilvánvalóan nem formálhat igényt a munkajog generálklauzuláin keresztül érvényesülő alapjogi védelemre sem” [14/2017. (VI. 30.) AB határozat, Indokolás [33]].

- [28] Ugyanezen határozat a munkavállaló szólásszabadságának korlátozásánál irányadó szempontokra és mércére is iránymutatást adott: „E körben figyelemmel kell lenniük arra is, hogy az alapvető jogok munkaviszonyból fakadó korlátozására is az elérni kívánt céllal arányosan nyílik lehetőség, mely megköveteli a korlátozással elérni kívánt cél és az alapjogi korlátozás súlyának mérlegelését. Minél erősebb érvek szólnak egy alapjog védelme mellett, annál szigorúbban szükséges eljárni annak korlátozásakor [lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [45] és 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [22]]. Ezt az értelmezést támogatja a jelenleg hatályos Munkatv. 9. § (2) bekezdésében megfogalmazott jogkorlátozási klauzula is. Eszerint a munkavállaló véleménynyilvánítási joga akkor korlátozható, ha a korlátozás a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és a cél elérésével arányos. E klauzula alkalmazása akkor felel meg az Alaptörvény értékrendszerének, ha érvényre juttatja az Alkotmánybíróság gyakorlatában a véleménysszabadság korlátozására irányadó különös szempontokat is. Így egy-egy vélemény alapjogi védeltségének megítélése során értékelni kell a szóban forgó közlés közéleti és szakmai kötődését (1), a közlés ténybeli kötődést, illetve értékítélet jellegét (2) azt, hogy a közlés okozott-e hátrányt, vagy kedvezőtlenül hatott-e a munkáltató megítélésére (3), a véleménysszabadságával élő jóhiszeműségét (4), illetve mindehhez képest a véleménynyilvánítás miatt alkalmazott munkáltatói intézkedés súlyát (5)” [14/2017. (VI. 30.) AB határozat, Indokolás [34]].
- [29] 1.2. A fent idézett alkotmánybíróági határozatok is azt erősítik meg, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának védelmi körébe a szólás (közlés) tartozik. Ebből következik, hogy az olyan, nem csupán a közlést megjelenítő cselekedet, hanem egy jog által tiltott cselekmény (pl.: rongálás, lopás, testi sértés bűncselekménye) vagy egy jog által előírt kötelezettség megtagadásán keresztül megvalósuló cselekvés (pl.: munkáltatói utasítás megtagadása) nem tartozik a véleménynyilvánítás szabadságának védelmi körébe. Az Alaptörvény a közlésen kívüli, mások jogait vagy az alkotmányos értékeket természetüknél fogva közvetlenül is érintő – és a vélemény nyilvánításához kapcsolódó – egyéb jogokat is nevesít. Ilyen alapvető jog vagy Alaptörvényben biztosított jog a gyülekezés joga [Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdés] vagy a törvényben meghatározottak szerint gyakorolható munkabeszüntetéshez való jog [Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdés] is.
- [30] Az indítványozók azzal érveltek, hogy a munka megtagadására ún. »polgári engedetlenség« keretében került sor.
- [31] A »polgári engedetlenség« egy jogon kívüli jelenség, abban az értelemben, hogy azt a feltételezett közérdek érvényesítésének és a vélemény nyilvánításának eszközeként a jog nem ismeri el, azt sem nem engedi, sem önmagában ilyenként nevesítve nem tiltja. Ugyanakkor a jelenség lényege, hogy az abban résztvevők szándékosan tanúsítanak jogszabálysértő magatartást, kifejezetten annak tudatában, hogy ennek rájuk nézve hátrányos jogkövetkezményei lehetnek, és ezt a hátrányt kifejezetten vállalva teszik, amit tesznek. A cselekvés külső megjelenésének jogilag megragadható lényege nem a szólás (közlés), hanem a jogszabálysértés, a jogellenes magatartás tanúsítása. Ilyenként nem tartozik a véleménynyilvánítás szabadságának a védelmi körébe. A jogsértő magatartással szemben alkalmazott jogkövetkezmény nem lehet jogellenes.
- [32] 2. Az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdése rendelkezik a művelődéshez való jogról, a (2) bekezdés az oktatáshoz való jog biztosításának állami kötelezettségéről. Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés első fordulata rendelkezik a gyermekek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jogáról. Ezeknek az alapvető jogoknak az egyik törvényi megjelenítése az Nkt. A törvényhozó a törvény preambulumban a következőket nyilvánította ki: „A nemzet felemelkedésének zálogaként a magyar oktatásügy nemes hagyományait a jelen kor elvárásaival és a jövő lehetőségeivel ötvözve, a felnövekvő nemzedékek hazafias nevelése és minőségi oktatása érdekében az Alaptörvényben foglalt művelődéshez való jog, a nemzetiségek anyanyelvi oktatáshoz való jogának megvalósítása, a köznevelés résztvevői kötelességeinek és jogainak meghatározása, továbbá korszerű tudást biztosító köznevelési rendszer irányítása és működtetése céljából az Országgyűlés a következő törvényt alkotja.”
- [33] Az Alkotmánybíróság ennek az alapjognak az érvényesülését és korlátozhatóságát a köznevelésben szervezett sztrájk alatt biztosítandó még elégséges szolgáltatás szabályainak egybevetésével már vizsgálta. Ebben az alkotmánybíróági határozatban a törvény lényegét a következőképpen foglalta össze: „A Köznev. tv. elsőként a törvény céljáról és alapelveiről rendelkezik. Ezek egyike szerint »a köznevelés közszolgálat, amely felnövekvő nemzedék érdekében a magyar társadalom hosszú távú fejlődésének feltételeit teremti meg, és amelynek általános

kereteit és garanciáit az állam biztosítja. A köznevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. A köznevelés egyetemlegesen szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat.« A Köznevelési tv. meghatározza a hatálya alá tartozó intézménytípusokat (óvoda, általános iskola, gimnázium, szakgimnázium, szakiskola stb.). Meghatározza továbbá a pedagógusoknak a közneveléssel összefüggő kötelességeit és jogait. Előbbiek között a pedagógus alapvető feladataként a rábízott gyermekek, tanulók nevelését és oktatását jelöli meg. Utóbbiaknál a pedagógusi munkakörrel összefüggésben jogként jelöli meg, hogy személyét mint a pedagógusközösség tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék” {1/2023. (I. 4.) AB határozat, Indokolás [33]}.

- [34] Az Nkt. a 27. cím alatt rendelkezik a gyermekek, a tanulók kötelességeiről és jogairól, a tankötelezettségről. Ezen belül a 46. § rendelkezik a tanuló, a gyermek általános kötelességeiről és jogairól.
- [35] Magyarország Alaptörvényének tizenötödik módosítása 2025. április 15-i hatállyal a XVI. cikk (1) bekezdésébe egy új, második fordulatot helyezett el: „Ez a jog – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőző.” Ezt a rendelkezést az Alkotmánybíróságnak már a jelen ügyben is az oktatáshoz való joghoz kapcsoltnak kell értelmeznie. Az Nkt. korábban idézett rendelkezései értelmében az intézmények elsődlegesen a gyermekek alapjogainak biztosítását szolgálják. Ez ugyanakkor az oktatásban résztvevő pedagógusok kötelezettségeinek, kötelességteljesítésének a súlyát is növeli. A pedagógiai tevékenység során megvalósuló mulasztás, kötelezettségzegés súlyosságát és a lehetséges jogkövetkezmények alkalmazását és arányosságát illetően erre figyelemmel kell lenni. Ez az alaptörvényi rendelkezés nyilvánvalóan kihat annak megítélésére is, ha a pedagógus joggyakorlása a tanuló jogait közvetlenül és hátrányosan érinti. Ebből következően egy olyan esetben, amikor a foglalkoztatottnak a véleménynyilvánítás szabadságához fűződő joga, ennek gyakorlása a gyermek jogával ütközik, az utóbbi elsőbbséget élvez. A vonatkozó törvény alkalmazásakor erre tekintettel kell lenni.
- [36] 3. A közalkalmazotti jogviszonyból eredő kötelezettségeket részben törvények, részben kormányrendeletek, miniszteri rendeletek szabályozzák, továbbá a nevelési-oktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata, házirendje, pedagógiai programja, az iskola éves munkaterve és ütemterve, az éves munkaidő elrendelés, az aktuális tanévre vonatkozó órarend, terembeosztás, ügyeleti rendek, valamint az egyes pedagógus-szaktanár munkakörre vonatkozó munkaköri leírások. (Megjegyzés: a jelen jogvitát nem érintően meg kell említeni, hogy a köznevelési területen foglalkoztatottak jogviszonyát szabályozó hatályos törvény részben 2023. július 15-én, illetve részben szeptember 1-jén hatályba lépett; ez a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény.) Az indítványozók közalkalmazotti jogviszonyban álltak. A Kjt. 2. § (3) bekezdése rendelkezett arról, hogy a közalkalmazotti jogviszonyra az Mt. szabályait a Kjt.-ben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Kjt. 39. § (2) bekezdése szerint a közalkalmazott a munkaköri feladatait a közalkalmazotti jogviszonyra vonatkozó szabályoknak, az egyéb szakmai szabályoknak és szokásoknak, valamint a munkáltató utasításainak megfelelően, a közérdek figyelembevételével látja el. A közalkalmazotti szerződésből eredő alapvető kötelezettségekre vonatkozóan az Mt. VIII. fejezete volt alkalmazandó. Az Mt. 52. § (1) bekezdése szerint a munkavállaló köteles a munkáltató által előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenni, a munkaideje alatt – munkavégzés céljából, munkára képes állapotban – a munkáltató rendelkezésére állni, munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni, a munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsítani, a munkatársaival együttműködni.
- [37] Részben a Kjt., részben az Mt. tartalmaz olyan szabályokat, amelyek alapján a közalkalmazott mentesül a munkavégzési kötelezettsége alól (pl.: betegség), vagy a munkavégzési kötelezettségét megtagadhatja, vagy meg kell tagadnia. Utóbbiakról az Mt. 54. §-a rendelkezik: meg kell tagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása más személyek egészségét vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné. Megtagadható az utasítás teljesítése, ha annak végrehajtása munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközik, vagy a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné. Összefoglalóan kijelenthető, hogy a közalkalmazottnak a közalkalmazotti jogviszonyból származó lényeges kötelezettsége a Kjt. 39. § (2) bekezdése és az Mt. 52. § (1) bekezdése szerinti rendelkezésre állás és munkavégzés. A Kjt. 33/A. § (1) bekezdése szerint a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt rendkívüli felmentéssel megszüntetheti, ha a közalkalmazott a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy olyan magatartást tanúsít, amely a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

- [38] A közalkalmazotti jogviszonyban is érvényesül az Mt. 8. és 9. §-a, amelyek a foglalkoztatott véleménynyilvánítási jogát korlátozhatóvá teszik. Arra vonatkozó szabályt ugyanakkor sem az Mt., sem a Kjt. nem tartalmaz, amely megengedné, vagy elismerné, hogy a foglalkoztatott a közéleti kérdésben kialakított véleményét a munkavégzés, a munkáltatói utasítás megtagadásában jelenítse meg. A munkavállalókat (közalkalmazottak stb.) a szociális és gazdasági érdekeik biztosítása végett, azaz ezen véleményük kifejezésre juttatása céljából a sztrájk joga megilleti. Az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése szerinti munkabeszüntetéshez való jog a sztrájkról szóló 1989. évi VII. törvény (a továbbiakban: Sztrájkvt.) szerint gyakorolható. A Sztrájkvt. 6. §-a kifejezetten rendelkezik arról, hogy a jogszerű sztrájkban való részvétel nem minősül a munkaviszonyból eredő kötelezettség megsértésének, amiatt a dolgozóval szemben hátrányos intézkedés nem tehető. Ugyanakkor a Sztrájkvt. 4. § (2) bekezdése elrendeli, hogy a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végző munkáltatóknál csak úgy gyakorolható a sztrájk, hogy az a még elégséges szolgáltatást ne gátolja. Ez a törvény arra is felhatalmazást ad, hogy a még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit külön törvény állapítsa meg. A köznevelésben foglalkoztatottak tekintetében a még elégséges szolgáltatás feltételeiről és mértékéről a Vtv. 14. §-a rendelkezik. Az Alkotmánybíróság ennek a jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját egy utólagos normakontroll eljárásban, az 1/2023. (I. 4.) AB határozatban már megállapította. Az Abtv. 39. § (1) bekezdése szerint ez a döntés mindenkre nézve kötelező.
- [39] 4. Az indítványozók esetében a munkakörükből eredő lényegi kötelezettségük a közoktatási intézményben folyó oktató-nevelő munka folyamatos működésének biztosítása, ezek között az aktuális tanévre vonatkozó órarend előírásai alapján a tanórai foglalkozások megtartása volt.
- [40] A jelen esetben a bíróságok által megállapított tényállás szerint az indítványozók jogi kereteken kívül álló munkabeszüntetést terveztek, szerveztek és gyakoroltak („polgári engedetlenség”). A munkáltató egyértelművé tette, hogy a tanórák megtartása elmaradásának az eset összes körülményei alapján rendkívüli felmentés lehet a következménye. Az ítéletábra ítéletének elvi tartalma, hogy a felperesek megszegték a munkavégzési kötelezettségüket, ezért a munkáltató által kiadott felmentés jogszerű volt.
- [41] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panasz alapján „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]; 3002/2024. (I. 12.) AB határozat, Indokolás [17]}. Az Alkotmánybíróság azonban nem vonhatja el az ítélező bíróságok hatáskörét az előttük fekvő tényállás elemeinek átfogó mérlegelésére, csupán a mérlegelés alapjául szolgáló jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját, illetve a mérlegelés alkotmányossági szempontjainak a megtartását vizsgálhatja felül {3002/2024. (I. 12.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [42] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján tehát azt vizsgálta, hogy az eljáró bíróságok helyesen ítélték-e meg a szóban forgó ügynek az oktatáshoz való joggal és a véleménynyilvánítás szabadságával való kapcsolatát.
- [43] A bíróságok – a támadott munkáltatói intézkedés, a felek perbeli nyilatkozataira is tekintettel – felismerték az ügy alapjogi vonatkozásait. A bíróságoknak elsődlegesen a munkáltatói intézkedés alapjául szolgáló Kjt. 33/A. § (1) bekezdését kellett alkalmazniuk. Ezt, valamint az emögött lévő Mt. 52. § (1) bekezdését kellett az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően értelmezniük. A bíróságok az Alaptörvény XI. cikkére figyelemmel kiemelt jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy az indítványozók kötelezettségszegése a tanulók jogait közvetlenül és súlyosan sértette. Értékelték azt is, hogy az indítványozóknak az érdekeik érvényesítése, a véleményük kinyilvánítása végett módjukban állt volna a cselekményükkel párhuzamosan folyó, jogszerű munkabeszüntetésben, sztrájkban részt venni. Az indítványozók azonban ehelyett szándékosan – a lehetséges hátrányos jogkövetkezmények ismeretében és tudatában – tanúsítottak jogszabálysértő magatartást. Alkotmányosan nem igazolható az indítványozók azon elvárása, hogy a jogellenes munkabeszüntetésüket, a munka megtagadását a véleménynyilvánítás védelmi körébe tartozónak ismerjék el a bíróságok. Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése a véleménynyilvánítás szabadságának jogát biztosítja. Ennek védelmi körébe a közlésben (szólás, írás, képesítés, mutatók stb.) megnyilvánuló magatartás, joggyakorlás tartozik bele, de ezen védelmet nem igényelheti a jog által kifejezetten tiltott, vagy kötelezettségszegőnek minősített egyéb magatartás. Az indítványozók nem jogot gyakoroltak, hanem jogszabálysértő magatartást tanúsítottak.

- [44] A pedagógus a magatartásával is nevel. Vagyis nemcsak általánosságban a tudás átadása a feladata, hanem a gyermekek felé megnyilvánuló magatartásával is értéket közvetít, példát mutat. Pedagógusoknál eleve összeegyeztethetetlen a hivatásukkal az, hogy magatartásukkal a gyermekek előtt nyíltan a jogon kívülre helyezték magukat, vagyis, hogy negatív példát mutassanak a gyermekeknek. Ez akkor is így van, ha egyéni elgondolásuk szerint a gyermekek érdekeit szolgálnák, mert a külső szemlélőben, objektív módon a szabályok féltetése látszik.
- [45] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a támadott ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.
- [46] 6. Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdése második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1265/2025.

**Az Alkotmánybíróság 15/2025. (XII. 8.) AB határozata
a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 869. § (2) bekezdés b) pontja alaptörvény-ellenességének
megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezés elutasításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Czine Ágnes, dr. Handó Tünde, dr. Márki Zoltán és dr. Patyi András* alkotmánybírók párhuzamos indoklásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 869. § (2) bekezdés b) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság bírói tanácsa Bf.II.584/2024/183. számú, Bf.II.747/2024/4. számú, Bf.II.762/2024/7. számú, valamint Bf.II.765/2024/5. számú végzéseivel az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 869. § (2) bekezdés b) pont alaptörvény-ellenességének megállapítását és ex nunc hatályú megsemmisítését indítványozta.

- [2] Az Alkotmánybíróság az indítványok alapján indult alkotmánybírósági eljárásokat tárgyak összefüggő jellegére tekintettel, együttes vizsgálat és elbírálás végett az Abtv. 58. § (2) bekezdése és az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 34. § (1) bekezdése alapján egyesítette.
- [3] Az indítványozó bíróság – valamennyi indítványában – az I. rendű terhelt és társai ellen költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban lévő büntetőeljárásokban fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [4] A büntetőeljárások előzményeként a Heves Megyei Főügyészség a nyomozás befejezése után négy különböző vádiratban emelt vádat. Az ügyészség az I. rendű terhelt és 132 társa ellen B.728/2015/108. számon 2015. október 16. napján kelt, majd az I. rendű terhelt és 137 társa ellen B.320/2018/38-XXXII. számon 2018. június 27. napján kelt vádiratot nyújtott be az Egri Törvényszéken.
- [5] A harmadik vádiratot a Heves Megyei Főügyészség az I. rendű terhelt és 36 társa ellen 2020. november 4. napján B.436/2020/24. számon nyújtotta be az Egri Járásbíróságon, valamint a negyedik vádiratban az I. rendű terhelt és 18 társa ellen 2023. november 2. napján B.32/2021/213. számon emelt vádat az Egri Törvényszéken.
- [6] Ezek az alapügyek az egyes terheltekkel szembeni büntetőeljárások elkülönítése következtében több bíróság előtt ma is folyamatban lévő, illetve időközben befejezett büntetőeljárásokra ágaztak szét az egész ország területén.
- [7] A teljes ügycsoport iratanyaga meghaladja a másfél millió oldalt, több mint 500 személlyel szemben közöltek gyanúsítást, kb. 6 ezer tanút hallgattak ki, mintegy 500 szakvélemény készült, 12 ezer bűnrel van az ügyekben, több száz tárgyalási napot töltöttek az ügyekkel a bíróságok, illetve több ezer oldalnyi perbeszéd hangzott el.
- [8] Jelen alkotmánybírósági eljárás szempontjából releváns büntetőeljárás a B.728/2015/108. számú vádirat alapján az I. rendű terhelt és 132 társa ellen indult ügy, amelyben az Egri Törvényszék 7.B.30/2015/7137. számon hozott ítéletet.
- [9] Az ügyben másodfokon eljáró indítványozó az Egri Törvényszék 7.B.30/2015/7137. számú ítéletének felülvizsgálata során nyolc büntetőeljárást különített el. Az indítványozó bíróság ezekből négy büntetőeljárásban jogerős ítéletet hozott 2024. november 20. napján Bf.II.553/2024/136. és Bf.II.654/2024/23. számon, továbbá, 2024. december 4. napján Bf.II.605/2024/105. és Bf.II.677/2024/37. számon.
- [10] Az említett nyolc ügyből folyamatban maradt további négy – a Bf.II.584/2024., a Bf.II.762/2024., a Bf.II.765/2024., a Bf.II.747/2024. számú – büntetőügyben az indítványozó az eljárást felfüggesztette, és 2025. február 3. napján az Alkotmánybírósághoz fordult a jelen alkotmánybírósági eljárásban egyesített bírói kezdeményezésekkel.
- [11] Az indítványozó 2025. április 14. napján a Bf.II.733/2024/11. számú végzésében foglalt újabb bírói kezdeményezést nyújtott be. Az elkülönített ügyben ugyancsak az Egri Törvényszék 7.B.30/2015/7137. számon hozott ítéletet, és másodfokon van folyamatban az indítványozó – a Debreceni Ítéltábla Bf.II. tanácsa – előtt az eljárás. A LXXII. rendű vádlottal szemben folyó eljárás elkülönítéséről az indítványozó 2024. november 20. napján megtartott nyilvános ülésén eljárási okból, a védővel szemben kiszabott rendbíróság másodfokú elbírálása végett döntött, és az ügyet a Kúriára terjesztette fel, amely a Kúria Bpkf.I.215/2025/3. számú, rendbíróságot helybenhagyó végzésével 2025. március 28. napján érkezett vissza az ítéltáblára. Időközben azonban az ügy többi terheltjére nézve az ítéltábla az eljárást felfüggesztette és az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte. Az indítványozó ezért ebben az ügyben is felfüggesztette az eljárást a LXXII. rendű vádlottra nézve, és a korábbiakkal azonos indokolással az Alkotmánybírósághoz fordult.
- [12] Az Alkotmánybíróság a 2025. április 14. napján érkezett, Bf.II.733/2024/11. számú végzés alapján indult alkotmánybírósági eljárást – tárgyak összefüggő jellegére tekintettel, együttes vizsgálat és elbírálás végett – az Abtv. 58. § (2) bekezdése és az Ügyrend 34. § (1) bekezdése alapján a Debreceni Ítéltábla által benyújtott és a Bf.II.584/2024/183. számú indítvány alapján indult eljárásban egyesített négy eljáráshoz egyesítette.
- [13] Az indítványozó 2025. április 24. napján Bf.II.46/2025/66. számú végzésével új bírói kezdeményezést nyújtott be az egyik vádlott és 44 vádlott-társa ellen költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt indult büntetőeljárásban, amelyben a Nyíregyházi Törvényszék 2024. április 8. napján hozott 8.B.676/2017/1823. számon elsőfokú ítéletet. Az indítványozó Debreceni Ítéltábla az elsőfokú ítélet elleni fellebbezés alapján eljárva az eljárást felfüggesztette, és az Abtv. 25. § (1) bekezdés alapján az Alkotmánybírósághoz fordult.
- [14] Az indítványozó a bírói kezdeményezésben közölte, hogy a Bf.II.46/2025. számú eljárás szoros összefüggésben van az előzőekben felsorolt és egyesített öt büntetőüggyel, mert annak az ügycsoportnak a Nyíregyházi Törvényszék előtt indult részét képezi. Az indítványozó ezért ezt a bírói kezdeményezést is a korábbiakkal azonos indokolással nyújtotta be.
- [15] Az Alkotmánybíróság a 2025. április 24. napján érkezett, Bf.II.46/2024/66. számú végzés alapján indult alkotmánybírósági eljárást – tárgyak összefüggő jellegére tekintettel, együttes vizsgálat és elbírálás végett – az Abtv. 58. § (2) bekezdése és az Ügyrend 34. § (1) bekezdése alapján a Debreceni Ítéltábla által benyújtott és

- a Bf.II.584/2024/183. számú indítvány alapján indult eljárásban egyesített öt korábbi bírói kezdeményezéshez egyesítette (a továbbiakban együtt: indítvány).
- [16] Az indítványozó mind a hat bírói kezdeményezésben szövegszerűen ugyanazt az indokolást ismételte meg, amelyet a Bf.II.605/2024/105. és a Bf.II.677/2024/37. számon – 2024. december 4. napján – jogerősen befejezett ügy ítéleteinek indokolásából átemelt a bírói kizárással kapcsolatos mérlegelésre vonatkozóan annak érdekében, hogy bemutassa az álláspontja szerint a jelen alkotmánybíróági eljárás alapjául szolgáló ügyekben fennálló és jogbizonytalanságot okozó szabályozási és értelmezési nehézségeket.
- [17] Az indítványozó beadványának mindegyike lényegét tekintve a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontjának alaptörvény-ellenességét állítja, és ugyanazon alaptörvényi jogok sérelmét fogalmazza meg, ugyanazon indokolással.
- [18] 2. Az indítványozó szerint a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontja ellentétes az Alkotmánybíróság által a másodfokú bírói kizárással kapcsolatban rögzített alkotmányos követelményekkel és elvekkel.
- [19] Az alaptörvény-ellenesség igazolásaként az indítványozó hivatkozott az Alkotmánybíróság által az eljáró bíróval szembeni kizárás feltételei tekintetében hozott több határozatra [34/2013. (XI. 22.) AB határozat, 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, 25/2017. (X. 17.) AB határozat, 2/2020. (I. 2.) AB határozat, 3001/2025. (I. 21.) AB határozat]. Álláspontja szerint a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt jogszabályi rendelkezés nem felel meg az Alkotmánybíróság ezen határozataiban foglaltaknak.
- [20] Előadta az indítványozó, hogy a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatban és a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban foglalt követelményeket a jogalkotó a büntetőeljárás szabályozásba is beépítette: előbb a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 606/B. § (1) bekezdésébe, majd a Be. 869. § (2) bekezdésébe.
- [21] Az indítványozó rámutatott, hogy jelen indítványaiban támadott rendelkezésnek a régi Be. szerinti megfelelőjét már vizsgálta az Alkotmánybíróság a 25/2017. (X. 17.) AB határozatban. Kifejtette, hogy álláspontja szerint az Alkotmánybíróságnak a támadott jogszabályi rendelkezést már ennek a határozatnak a meghozatalakor meg kellett volna semmisítenie [lásd: Bf.II.584./2024/183. számú végzés 8. oldal utolsó bekezdés, 19. oldal 2. bekezdés].
- [22] Az indítványozó megjegyezte, hogy az Alkotmánybíróság a 2/2020. (I. 2.) AB határozatban a Be. 869. § (1) bekezdését is vizsgálta már, és azt az Alaptörvénnyel összhangban állónak nyilvánította, de a (2) bekezdés Alaptörvénnyel fennálló összhangjáról nem határozott, így ez a körülmény az általa támadott törvényhely tekintetében nem eredményez ítélt dolgot.
- [23] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott jogszabályi rendelkezés az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a C) cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint a 24. cikk (1) bekezdését, a 26. cikk (1) bekezdését és a 28. cikkét sérti.
- [24] Az alaptörvény-ellenességet az indítványozó az alábbiak szerint indokolta. (Mivel az indítványok érdemi indokolása szó szerint azonos szöveget tartalmaz, de az ügyek eltérő tényállásai folytán megváltozott a szöveg elrendezése, így a következő oldalhivatkozások a Bf.II.584/2024/183. számú végzésre vonatkoznak.)
- [25] Az indítványozó állítása szerint a Be. támadott rendelkezése és az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményei közötti ellentét több vonatkozásban értelmezési és eljárási bizonytalanságot eredményezett. Ez az indítványozó álláspontja szerint sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésből levezetett jogbiztonságot (világosság, kiszámíthatóság, előre láthatóság) (indítvány 19. oldal 2. bekezdés).
- [26] A jogbizonytalanságot fokozza az is, hogy a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontja átvette a régi Be. 606/B. § (1) bekezdés c) pontját, és az eljáró bíró nem hagyhatja figyelmen kívül a Be.-t és az Alkotmánybíróság határozatát sem. A Be. 869. § (2) bekezdés b) pontja azonban nem ugyanazt a követelményt támasztja a bíró kizárása kapcsán, mint amely az Alkotmánybíróság gyakorlatából, a fent utalt határozatokból ered. A szabályozás és az AB határozatok indítványozó szerinti ellentéte a kizárás hivatkozási alapja tekintetében is bizonytalanságot eredményez. „Az eljárási törvény alapján nincs olyan szubjektív vagy objektív kizárási ok, amire hivatkozással a bíró a kizárását kérhetné, viszont az eljárási törvény által nem ismert kizárási ok bejelentése esetén fegyelmi felelősséggel tartozik” (indítvány 19. oldal 1. bekezdés). Az indítványozó állítása szerint „[j]ogbizonytalanság azonban az, hogy ki járhat el és milyen eljárás szabályozhatja a Be. ellenében történő eljárását a bírónak” (indítvány 19. oldal utolsó előtti bekezdés).
- [27] Az indítványozó megállapította, hogy az Alkotmánybíróság legutóbb a 3001/2025. (I. 21.) AB határozatában összegezte a bírói kizárással kapcsolatos alkotmányos elveket. Úgy vélte, hogy döntésével az Alkotmánybíróság „új helyzetet teremtett” azáltal, hogy tovább szélesítette a kizárással érintett bírók körét. Az Alkotmánybíróság ebben a határozatában alkotmányjogi panasz alapján folytatott eljárásban megsemmisítette a Debreceni Ítéletábla másodfokú határozatát annak következtében, hogy a Be. szerint eljárni jogosult, az Ítéletábla érdemi ítéletét hozó tanácsban eljáró ítéletáblai bíró a nyomozás során nem közvetlenül az indítványozóval, hanem annak terhelte-

társával szemben alkalmazott kényszerintézkedés felülbírálatáról döntött. Az indítványozó álláspontja szerint az Alkotmánybíróság a kizárás alapjául szolgáló büntetőügy fogalmát és az érintett bírói kört ezáltal kiszélesítette. Ennek következménye, hogy az indítványozó előtt jelenleg is folyamatban lévő, az I. rendű terhelten szemben indult és számos elkülönített büntetőeljárásra szétágazó büntetőügy is egyetlen ügynek számít a megfogalmazott alkotmányos követelmények szempontjából. Tehát egy többszáz vádlottas ügyben bármely terhelten érintően a nyomozás során hozott határozat felülbírálatában történő bírói részvétel valamennyi terhelten nézve kizárási okot alapol meg a másodfokon ítélező bírói tanács tagjával szemben (indítvány 16–17. oldal).

- [28] Az indítványozó utalt a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatra, amely alkotmányos követelményként megállapítja, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bírónak járt el. Álláspontja szerint ez az AB határozat még a régi Be.-n alapult. A régi Be.-ben azonban a nyomozási bírónak lényeges feladatai voltak a bizonyítással összefüggően, de ezt a Be. nem vette át, így a kizárás követelményének „sztereotip ismétlése jelen jogi környezetben nem igazán értelmezhető. [...] A bíró kizárása ebben a jogi környezetben azt jelenti, hogy az esetleges mentő bizonyítékokat megismerő bíró ki lesz zárva az eljárásból”. Kérdésként fogalmazza meg, hogy mennyiben lehet az eljárás tisztességességére hivatkozással kizárni az eljárásból azt a bírót is, aki ezeket az adatokat elvileg a nyomozás során megismerhette (indítvány 20. oldal 4. és 6. bekezdés). Az indítványozó szerint a bizonyítékként felhasznált többletadatok előzetes ismerete a bírói mérlegelés természetes része, így pl. a Be. alapján már a tárgyalás előkészítése során dönteni kell a törvénytörő vagy hibában szenvedő bizonyíték kizárásáról, mégsem lesz a bíró ezek ismeretében sem eltoltva attól, hogy a tárgyalási szakaszban ügyszakos bíróhoz hozzon [Be. 506. § (4) bekezdés].
- [29] Az indítványozó a szerteágazó eljárások egy részének konkrét feltüntetésével kívánta bemutatni: a kizárással kapcsolatos alkotmányos követelmények érvényesítésével gyakran adódhat olyan helyzet, hogy az ügyben illetékes és hatáskörrel rendelkező törvényszéken vagy ítélőtáblán nincs már olyan másodfokú bíró, aki korábban ne járt volna el az érintett ügyben. Konkrét adatokkal támasztotta alá, hogy a Debreceni Ítélőtáblán nem maradt elég büntető ügyszakos bíró ahhoz, hogy olyan másodfokú ítélező tanácsot állítsanak össze, amelynek egyetlen tagjával szemben sem merülhet fel – a részletezett szerteágazó ügyben – kizárás. Az Ítélőtáblán ugyanis összesen 8 büntető ügyszakos bíró ítélezik. Az indítványozó 15 olyan végzést sorolt fel, amelyben a nyomozás során elrendelt kényszerintézkedések meghosszabbításáról, illetve más elsőfokú döntések felülvizsgálatáról a büntető ügyszakos bírák már döntöttek.
- [30] Az indítványozó ezzel kapcsolatban utalt az Alkotmánybíróság azon okfejtésére is, hogy azokban az ügyekben, amelyekben a kizárással kapcsolatos alkotmányos követelményt folyamatban lévő ügyben is alkalmazni kell „[a]z alkalmazási kötelesség alól csak kényszerítő okon alapuló kevés kivétel képzelhető el. Ilyen kivétel lehet, ha a kizárási szabály alkalmazása esetén nem lenne olyan bíró vagy bírósági tanács, amely eljárhatna az ügyben, és az így keletkező akadály a bíróságok rendelkezésére álló igazgatási eszközök alkalmazásával (kirendelés, más ügyszakos bíró ideiglenes kijelölése) sem volna elhárítható” [25/2017. (X. 17.) AB határozat, Indokolás [33]].
- [31] Az indítványozó szerint a fentiekre figyelemmel jogbizonytalanságot okoz az is, hogy nincs elfogadott eljárási rend arra az esetre, ha nem áll már rendelkezésre törvényes bíró az adott bíróságon. Szintén alkalmas a jogbiztonság megsértésére, hogy hiányzik a „kényszerítő okok” szabályozása, amelyek felmentést adhatnak a kizárási szabály alkalmazása alól.
- [32] Az indítványozó megjegyezte azt is, hogy a bíró kirendelésének jogintézménye látszólag megoldást jelent erre a helyzetre, de pl. az ítélőtáblára történő kirendelés „a törvényszéki és ítélőtáblai elnökök, valamint az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnökének szubjektív, előre nem ismert kimenetelű döntésén alapszik”, amely szintén bizonytalansági tényező lehet (indítvány 22. oldal 3. bekezdés).
- [33] Az indítványozó ezen kérdéskörrel összefüggésben hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai köréből a törvényes bíróhoz való jogra. A törvényes bíró az Alkotmánybíróság értelmezésében „a törvényben előre meghatározott hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend szerint kijelölt bíró. [...] Ebből következik, hogy a bíró és az ügy egymáshoz rendelése alkotmányosan csak előre meghatározott, általános szabályok alkalmazásával objektív alapokon történhet” [36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]]. Álláspontja szerint ilyenkor „[a]z eljárási törvények rendelkezéseit meghatározó súllyal kell a törvényes bíróhoz való jog szempontjából figyelembe venni. A Be. mint eljárási törvény 869. § (2) bekezdés b) pontja pedig jelenleg is hatályos és kötelezően alkalmazandó jog a bíróságok számára” (indítvány 22. oldal utolsó előtti bekezdés).
- [34] Az indítványozó szerint a 3001/2025. (I. 21.) AB határozatában megfogalmazott alkotmányos elvárás, amely alapján az Alkotmánybíróság csak a III. rendű terhelten vonatkozásában semmisítette meg a Kúria és a Debreceni Ítélőtábla másodfokú határozatát, azzal a következménnyel jár, hogy „az ügyek törvényes bírótól való elvonása,

esetleg vármegyék vagy ítélőtáblai régiók között utaztatása” kezdődik (indítvány 23. oldal 5. bekezdés). Ez pedig a tisztességes eljáráshoz való jog adott részjogosítványa sérelméhez vezet.

- [35] 3. Az Alkotmánybíróság az ügygel kapcsolatban kérdéseket intézett az OBH elnökéhez annak érdekében, hogy az indítványozó által támadott kizárási szabály alkalmazásának gyakorlatáról tájékozódjon.
- [36] Az Alkotmánybíróság első kérdése arra vonatkozott, hogy milyen gyakran fordul elő az a helyzet, hogy a részletezett kizárási ok alkalmazása miatt adott ügyben nem marad a bíróságokon megfelelő szakértelemmel rendelkező törvényes bíró.
- [37] Az OBH áttekintette a 2017. január 1. napjától 2024. december 31. napjáig terjedő időszakot. Megállapította, hogy az egyik ítélőtáblán 5 peres és 15 nemperes ügyben merült fel a tárgyalta kizárási ok, és ezen ügyekben egy polgári ügyszakos bíró segítségével jártak el. A Fővárosi Ítélőtáblán pedig a katonai büntetőügyek másodfokú intézése során állt elő többször ez a perjogi helyzet, mert a katonai büntetőeljárásra tartozó ügyekben a Be. 697. § (2) bekezdése alapján a Fővárosi Ítélőtábla egyetlen katonai tanácsa jár el. Emiatt 17 peres és 27 nemperes katonai fellebbviteli eljárásban volt szükség két kirendelt katonai elsőfokú bíró bevonására.
- [38] Az Alkotmánybíróság második kérdése arra vonatkozott, hogy a bíróságok a tárgyalta kizárási ok felmerülése esetén milyen szabályok alkalmazásával döntenek e problémának a megoldásáról az ügyelosztási rend és a törvényes bíróhoz való jog biztosítása érdekében.
- [39] Az OBH elnöke válaszában utalt arra, hogy a vizsgált időszakban a bíróságok a hatályos törvényi rendelkezésre épülő kúriai iránymutatások és az azok figyelembevételével elfogadott ügyelosztási rendek alapján jártak el. Megfogalmazta, hogy a bíróságok a hatályos jogot és az alkotmánybírósági határozatokban foglaltakat alkalmazzák. Megemlítette, hogy az Alkotmánybíróság 25/2017. (X. 17.) AB határozatával nem semmisítette meg a régi Be. 606/B. § (1) bekezdését. A 2/2020. (I. 2.) AB határozatával pedig az Alkotmánybíróság az Alaptörvénnyel összhangban állónak találta az ugyanezen rendelkezéseket törvénybe iktató, Be. 869. § (1) bekezdését (Indokolás [31]). Ugyanakkor mivel sem az ügyben eljáró bíró, sem a Kúria nem dönthet a bíró kizárásáról az eljárási törvény rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával, így egyedül az Alkotmánybíróságnak van joga arra, hogy egy konkrét bírósági határozat vizsgálatakor esetről esetre utólag megállapítsa, hogy a bíró kizárására vonatkozó alkotmányos követelményekre is tekintettel voltak-e a büntetőeljárás során vagy sem (lásd: BH2019.263, Indokolás [27]).
- [40] Az Alkotmánybíróság harmadik kérdésében az indítványban – a bíró kirendelését érintően – kifejtett problémafelvetésével kapcsolatos OBH álláspont közlését kérte.
- [41] Az OBH elnöke jelezte, hogy nem tud olyan úgyről, amelyben az ügy bíróságra érkezését és a szignálást követően rendelték volna ki bírót. Nincs lehetőség továbbá a bírák jogállásáról és a javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) alapján arra, hogy egy bíró adott ügyben történő eljárásra kirendelésre kerüljön, és arról sincs tudomása, hogy valamely bíróságon az ügyelosztási rendet a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. tv. 9. § (1) bekezdésére figyelemmel utólagos kirendelés esetén módosítani kellett volna. Az OBH nem tart nyilván olyan adatokat, amelyek a kizárás elintézésére a Be. 17. §-ában foglaltakat veszik alapul.

II.

- [42] 1. Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:
- „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
- „C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”
- „XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”
- „XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”
- „XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. [...]”
- „24. cikk (1) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve.”
- „26. cikk (1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

[43] 2. A Be. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„14. § (1) Bíróként nem járhat el,

a) aki az ügyben ügyészként vagy a nyomozó hatóság tagjaként járt el, valamint az ügyben eljáró vagy eljáró ügyésznek vagy a nyomozó hatóság tagjának a hozzátartozója,

[...]

(3) Az (1) bekezdésben szabályozott eseteken kívül

a) a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben a vádemelés előtt nyomozási bíróként, vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár, [...]

„869. § (1) A 14. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazása során a törvényszék másodfokú tanácsának tagjaként eljáró bíró a 2016. november 30. után indult büntetőeljárásokban minősül kizártnak.

(2) A 14. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazása során kizártnak minősül

a) a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 2017. június 30-ig hatályban volt 207. § (6) bekezdésében meghatározott ügyekben, illetve a házi őrizet egy éven túli meghosszabbítása tárgyában a törvényszék egyes bírójaként eljáró bíró, ha a büntetőeljárás 2013. november 22. után indult,

b) a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 2017. június 30-ig hatályban volt 131. § (3) bekezdése, 138. § (3) bekezdése, 142. § (4) bekezdése, illetve 486. §-a alapján az ítélőtábla tanácsának tagjaként eljáró bíró, ha a büntetőeljárás 2016. november 30. után indult.”

III.

[44] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezések megfelelnek-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. §-ában, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.

[45] 1. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezheti az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy az alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította.

[46] Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az indítványozó az előtte folyamatban lévő hat büntetőeljárást felfüggesztette.

[47] 2. Az egyedi normakontroll eljárást kezdeményező bírói indítványnak az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, és megfelelő indokolást is tartalmaz. Ezenkívül megjelöli a sérelmezett jogszabályi rendelkezést, és kifejezetten kéri az alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának a kizárását {3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [19]–[21]}.

[48] A kérelem határozottságát vizsgálva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy annak az egyesített, konkrét bírói kezdeményezések csak részben felelnek meg. Mind a hat bírói kezdeményezés lényegét tekintve – túlnyomórészt szövegszerűen is – azonos indokolást tartalmaz.

[49] Az indítványozó megjelölte azt a törvényi rendelkezést [Abtv. 25. § (1) bekezdés], amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont], és előadta az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést [Be. 869. § (2) bekezdés b) pont, Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, C) cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés, 24. cikk (1) bekezdés, 26. cikk (1) bekezdés és a 28. cikk; Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az indítvány kifejezett

kérelmet tartalmaz az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont], az Abtv. 41. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a támadott Be. rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányul.

- [50] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében továbbá az indítványnak indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Ennek a feltételnek az indítvány csak részben felel meg. Az indítványozó ugyanis csak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett jogbiztonság tekintetében tartalmaz megfelelő indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes. Nem adott elő ugyanakkor alkotmányjogilag értékelhető indokolást az indítványozó az Alaptörvény egyéb rendelkezései vonatkozásában. Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésének, XV. cikk (1) bekezdésének, XXIV. cikk (1) bekezdésének, 24. cikk (1) bekezdésének, 26. cikk (1) bekezdésének és 28. cikkének megsértését az indítványozó önálló alkotmányjogi érveléssel nem támasztotta alá. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásról való jog részjogosítványai köréből a törvényes bíróhoz való jog sérelmére vonatkozó indítványozói érvelés pedig az adott részjogosítvány alkotmányos tartalmára vonatkozó általános megállapításokat tartalmaz, amelyek nem igazolták, hogy azt sértene a Be. támadott rendelkezése. Így az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésére, XV. cikk (1) bekezdésére, XXIV. cikk (1) bekezdésére, XXVIII. cikk (1) bekezdésére, 24. cikk (1) bekezdésére, 26. cikk (1) bekezdésére és 28. cikkére alapítottan nem volt helye érdemi vizsgálat lefolytatásának.
- [51] 3. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése értelmében az egyedi normakontroll eljárásnak további két – egymással összefüggő – feltétele, hogy a bírói kezdeményezés ténybeli alapja a bíró előtt folyamatban lévő egyedi ügy legyen, és a kezdeményezésnek ebben az ügyben alkalmazandó jogszabály – jogegységi határozat – vizsgálatára kell irányulnia [3112/2014. (IV. 17.) AB végzés, Indokolás [3]; 3242/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [4]]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében ugyanis a bírói kezdeményezés mint normakontroll egyedi vagy konkrét jellege az absztrakt utólagos normakontrollhoz képest annyiban szűkebb, hogy az indítványozó bíró csak az ügyben alkalmazott jogszabályt támadhatja meg, és részletesen meg kell indokolnia, hogy valóban kell-e azt az adott ügyben alkalmaznia. Csak ezzel biztosítható ugyanis a kezdeményezés egyedi – konkrét – normakontroll-jellege.
- [52] A támadott jogszabályi rendelkezés alkalmazása tekintetében az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a régi Be. 606/B. § (1) bekezdés a) pontja 2017. április 19-től hatályos átmeneti rendelkezést tartalmaz akként, hogy a törvényszék egyesbírójaként eljáró bíró a 2013. november 22. napja után indult büntetőeljárások tekintetében minősül kizártnak, és ezt a törvényi rendelkezést a folyamatban lévő eljárásokban, valamint a jogerős ítéletekkel elbírált ügyek tekintetében is alkalmazni kell. A törvényalkotás ezzel a szabályozással a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat alkotmányos követelményét emelte törvényi szintre. A régi Be. 606/B. § (1) bekezdés c) pontja szerinti átmeneti rendelkezés értelmében továbbá az ítélőtábla tanácsának tagjaként eljáró bíró a 2016. november 30. után indult büntetőeljárások esetében minősül kizártnak. A törvényalkotás ezzel a szabályozással a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban foglalt alkotmányos követelményt emelte törvényi szintre. A 2018. július 1. napjától hatályos Be. 869. § (1) és (2) bekezdése szintén átmeneti rendelkezéseket tartalmaz. A Be. 869. § (1) bekezdése, valamint (2) bekezdés b) pontja a 2016. november 30. napján kihirdetett 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban foglalt azon alkotmányos követelmény tartalmát iktatta törvénybe, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során (ideértve a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés elbírálásában való részvételt) bíróként eljár (Rendelkező rész 1.).
- [53] Tekintettel arra, hogy az alapul szolgáló büntetőeljárás a régi Be. hatálya alatt indult, így a Be. kizárásra irányadó szabályait a Be. átmeneti rendelkezéseire figyelemmel kell az eljáró bíróságnak alkalmaznia. Ez pedig azt jelenti, hogy a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontot a másodfokú eljárást lefolytató és az érdemi döntést meghozó bírói tanács összeállításakor is alkalmazni kell.
- [54] 4. Az Alkotmánybíróság az egyesített indítvány befogadása körében vizsgálta a kérelem tárgyával kapcsolatban a res iudicata kérdését is.
- [55] Az Abtv. 31. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha „alkotmányjogi panasz vagy bírói kezdeményezés alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – nincs helye az alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak, valamint bírói kezdeményezés alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló vizsgálatának.” Az Alkotmánybíróságnak

ezért – az érdemi vizsgálat megkezdése előtt – állást kellett foglalnia az ítélt dolog kérdésében {30/2016. (V. 12.) AB határozat, Indokolás [21]}.

- [56] Az Alkotmánybíróság a 2/2020. (I. 2.) AB határozatában alkotmányjogi panasz indítvány alapján már vizsgálta a Be. 869. § (1) bekezdés alaptörvény-ellenességét. Jelen bírói kezdeményezések azonban a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontját támadják, amely rendelkezést eddig az Alkotmánybíróság még nem vizsgálta. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az egyesített indítvány vonatkozásában a res iudicata esete nem áll fenn.

IV.

- [57] A bírói kezdeményezés nem megalapozott.
- [58] 1. Az indítványozó az alaptörvény-ellenességet az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésből levezetett jogbiztonság követelményét érintően tartotta indokoltnak megállapítani.
- [59] 1.1. Az indítványozó azt állította, hogy a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontja és az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményei közötti ellentét több vonatkozásban értelmezési és eljárási bizonytalanságot eredményezett, ami az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett jogbiztonság sérelmét valósítja meg. Ez a sérelem pedig az indítvány értelmében alapvetően abból fakad, hogy a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontja nem ugyanazt a követelményt támasztja a bíró kizárása kapcsán, mint amely az Alkotmánybíróság gyakorlatából ered.
- [60] 1.2. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy a jogállamiság – és azon belül a jogbiztonság – követelményeinek teljesülését különös gondossággal vizsgálja az állami erőszak legális alkalmazásának területén, vagyis a büntetőhatalom gyakorlásával összefüggésben {7/2018. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [26]}. A jogállamiságból és a jogbiztonságból az Alkotmánybíróság értelmezése szerint számos olyan követelmény fakad, amelyek a normában kifejeződő büntetőpolitikai döntés alkotmányos korlátait jelentik. Ezek köréből az Alkotmánybíróság az indítványozó érvei alapján az állami büntetőhatalom gyakorlásával összefüggésben az alábbiakat emelte ki.
- [61] Az Alkotmánybíróság következetes felfogása szerint a jogállamisági klauzulából kiolvasható jogbiztonság követelménye azt jelenti, hogy a jogrendszer egésze, annak részterületei, valamint egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatók, a norma címzettjei számára előre láthatóak legyenek, és a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzanak [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 65–66]. A jogbiztonság egyik legfontosabb alapkövetelménye a jogszabályok kiszámíthatósága, a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogi normák, jogintézmények egyértelműsége {38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [84]; 3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [13] és [16]; 3106/2013. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [8]; 24/2013. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [48]}. A jogbiztonság teremti meg a lehetőséget a jogalanyoknak arra, hogy magatartásukat ténylegesen a jog előírásaihoz tudják igazítani {3208/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [58]}.
- [62] A jogbiztonság szempontjából különösen fontosak az olyan jogszabályi rendelkezések, amelyek garantálják, hogy alappal lehessen számítani a törvény előírásainak megfelelő jogalkalmazói magatartásra. A jogbiztonság és az alapjogok védelme ezért megköveteli a büntetőeljárás részletes és differenciált szabályozását. Ennek keretében elvárás, hogy az eljáró bíróságra irányadó, köztük a bíró kizárását szabályozó rendelkezések egyértelműen meghatározzák, hogy az adott eljárásban ki, mely személyi kör nem járhat el bíróként. Mindez nem teljesül akkor, ha a jogszabály megfogalmazása nem egyértelmű, többféle értelmezést tesz lehetővé, amelynek következtében a jogintézmény kiszámítható működése nem biztosítható.
- [63] Az indítványozó a kifogásait épp erre alapította: úgy vélte, hogy a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontja szerinti kizárási szabály tartalma nem egyezik az Alkotmánybíróság kapcsolódó gyakorlatával, ezért az nem egyértelmű. Az indítványozó ezen kifogására figyelemmel az Alkotmánybíróság indokoltnak tartotta, hogy áttekintse kapcsolódó döntéseit, és kiemelve azok elvi tartalmát.
- [64] 2. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásban a bíró kizárása kapcsán 2013-tól kezdődően az alábbiak szerint alakította ki a gyakorlatát.
- [65] 2.1. Az első kapcsolódó döntés, a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat rendelkező része értelmében: „az Alkotmánybíróság jelen határozatának kihirdetését követően indult büntetőeljárásokban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 207. § (6) bekezdése szerint eljáró bíró ugyanezen törvény 21. § (3) bekezdés a) pontjának megfelelően a bíróság további eljárásából ki van zárva.”

- [66] Az alkotmányos követelmény megfogalmazására azért volt szükség, mert a régi Be. 21. § (3) bekezdés a) pontja akkor hatályos szövege csak azt a kizárási okot tartalmazta, amely a nyomozási bírónak az érdemi döntés meghozatalából történő kizárására vonatkozott. Ugyanakkor nem tartozott a nyomozási bíró fogalma alá az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítását, valamint az ideiglenes kényszergyógykezelés felülvizsgálatát végző törvényszéki egyesbíró. Nem szerepelt továbbá kizárási ok a törvényi rendelkezésekben a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezést elbíráló bírói tanács tagjára vonatkozóan sem. Ezen eljáró bírák pártatlanságának a biztosítása érdekében született a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, valamint a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat.
- [67] Az alkotmányos követelmény szerinti kizárási szabály tehát a régi Be. alapján arra az esetre volt irányadó, ha a vádemelést megelőzően, az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására, valamint az ideiglenes kényszergyógykezelés felülvizsgálatára irányuló eljárást a törvényszék egyesbírója folytatta le. Így a kizárás a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat alapján azokra a bírókra vonatkozik, akik 2013. november 22. napját követően indult büntetőeljárásban jártak el a régi Be. 207. § (6) bekezdése alapján.
- [68] A határozat indokolásának tételmondatai szerint „semmi nem zárja ki annak elvi lehetőségét, hogy a bírósági tárgyaláson végül nem használnak fel bizonyítékként olyan, a bünygyi nyomozás során beszerzett adatokat, amelyeket azonban a Be. 207. § (6) bekezdése szerint eljáró bíró [értsd: a vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására irányuló eljárást és az ideiglenes kényszergyógykezelés felülvizsgálatát lefolytató törvényszéki egyesbíró] megismerhetett. Az Alkotmánybíróság értékelése szerint a tárgyalás során bizonyítékként fel nem használt többletadatok előzetes ismerete is alkalmas lehet arra, hogy az ítélkező bíró elfogulatlanságát, vagyis a bünygy elfogultságtól mentes megítélését veszélynek tegye ki” (Indokolás [52]). Mindebből pedig az Alkotmánybíróság azt a következtetést vonta le, hogy „a vádemelés előtt a gyanú megalapozottságát illetően a bizonyítékokról való előzetes állásfoglalás csakúgy, mint a büntetőügyre vonatkozó olyan adatok megismerése, amelyeket a tárgyalás során nem használnak fel bizonyítékként, mind olyan körülményeknek tekinthetők, amelyek alapján a nyomozási bíró jogkörében korábban eljáró ítélkező bíróság tagjainak pártatlanságát kétely övezheti” (Indokolás [53]).
- [69] Ezért a terhelt pártatlan bírói eljáráshoz fűződő joga azt az igényt fogalmazza meg, hogy a nyomozási bíró mellett az ítélkezésben ne vehessen részt olyan bíró sem, aki nem nyomozási bíróként, de nyomozási bírói hatáskörben járt el. Ilyen volt a régi Be. értelmében az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására, valamint az ideiglenes kényszergyógykezelés felülvizsgálatára irányuló eljárásban eljárva a törvényszék egyesbírója.
- [70] Az alkotmányos követelmény emellett a saját alkalmazását a kihirdetését követő időre, vagyis a 2013. november 22. napját követően indult büntetőeljárásokban írta elő. Ennélfogva az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására, valamint az ideiglenes kényszergyógykezelés felülvizsgálatára irányuló eljárásban eljáró törvényszéki egyesbíróra vonatkozó kizárási ok az alkotmánybírósági határozat kihirdetésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban nem volt alkalmazandó.
- [71] 2.2. A 34/2013. (XI. 22.) AB határozat szerinti alkotmányos követelményt bővítette ki a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat. A döntés rendelkező része értelmében „az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből eredő alkotmányos követelmény a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 21. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként járt el.” A határozat értelmében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlanság követelménye megkívánja, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bírói feladatokat látott el, „ugyanis azzal szükségszerűen együtt jár a bizonyítékok bizonyos szintű, de mindenképpen előzetes értékelése. E körben nincs alapvető különbség a nyomozási bíró, az előzetes letartóztatás egy éven túli hosszabbításáról döntő egyesbíró, vagy az előzetes letartóztatás elrendelése, illetve meghosszabbítása tárgyában másodfokú döntést hozó tanács tagjainak feladatai között. Ebből fakadóan pedig a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjának szűkítő értelmezése sem lehet alkotmányosan megalapozott” (Indokolás [43]).
- [72] Ezzel a határozat két tekintetben terjesztette ki a korábbi, 34/2013. (XI. 22.) AB határozat által megfogalmazott alkotmányos követelményt:
- egyrésztől általános igényt formált minden olyan bíró kizárása iránt, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában bíróként már eljárta. Így a kizárás követelménye vonatkozott a nyomozási bíróra, a kényszerintézkedést meghosszabbító fentebb részletezett törvényszéki egyesbíróra és a nyomozási bíró határozata elleni jogorvoslat során, másodfokon eljáró bíróra vagy bírói tanács tagjára is;
 - másrésztől viszont nem határozott meg olyan dátumot, vagy időpontot, amelytől kezdődően a követelmény érvényesítését elvárta, ezáltal az érvényesítés általános, időkorlát nélküli igényét támasztotta. Ez azt jelentette, hogy az alkotmányos követelmény érvényesülésével kapcsolatos főszabály

érvényesült: az alkotmányos követelmény mindenkire nézve kötelező, és ez a kötelezettség a hivatalos lapban való közzétételt követő napon áll be. A 21/2016. (XI. 30.) AB határozat közzétételének időpontja 2016. november 30. napja volt. Ezen időponttól kezdődően az alkotmányos követelmény a régi Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor kötelezően irányadó volt a kihirdetésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is.

- [73] Mind a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, mind pedig a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat kiemelkedő jelentőségű a büntetőeljárások alkotmányos garanciarendszerében. Azok segítségével sikerült ugyanis az Alkotmánybíróságnak rámutatnia a pártatlanság követelményének érvényesülésével összefüggő hiányosságokra, és egyúttal összhangba hozni a bíró kizárásának törvényi szabályozását a tisztességes eljáráshoz való jog ezen részjogosítványából fakadó követelményekkel.
- [74] 2.3. A jogalkotó ezt követően az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2017. évi XXIX. törvénnyel (a továbbiakban: Mód.tv.) 2017. április 19-i hatállyal módosította a régi Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjában rögzített kizárási szabályt. A kiegészített rendelkezés a vádemelést követően a bíróság további eljárásából nemcsak azt zárta ki, aki az ügyben a vádemelés előtt nyomozási bíróként eljár, hanem azt is, aki az ügyben a vádemelés előtt a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár.
- [75] A fenti módosításon túl a jogalkotó a kizárási szabályok alkalmazására a folyamatban lévő büntetőeljárásokban is iránymutatást kívánt adni. Ezért a Mód.tv.-nyel a régi Be. 606/B. §-ába belefoglalta az Alkotmánybíróságnak a bíró kizárásával kapcsolatos, két említett alkotmányos követelményét. A régi Be. 606/B. §-a szintén 2017. április 19. napján lépett hatályba.
- [76] A 34/2013. (XI. 22.) AB határozatban szereplő alkotmányos követelmény tartalmát a Mód.tv. a régi Be. 606/B. § (1) bekezdésébe foglalta. A 21/2016. (XI. 30.) AB határozat alkotmányos követelményét a Mód. tv. a régi Be. 606/B. § (2)–(3) bekezdésében helyezte el. A régi Be. ezen rendelkezései 2018. június 30. napjáig voltak hatályban, majd a Be. az átmeneti rendelkezések között a régi Be. 606. §-ával azonos tartalommal szabályozta a törvényi rendelkezéssé alakított alkotmányos követelményeket.
- [77] A bíró kizárására irányadó hatályos szabályozás a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontjában már tartalmazza azon kizárási okot, amely minden büntetőeljárásra vonatkozóan megköveteli az érdemi döntésből azon bíró kizárását, aki az ügyben a vádemelés előtt nyomozási bíróként, vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár. A Be. ezen 14. § (3) bekezdés a) pontjának a Be. hatálybalépésekor folyamatban volt eljárásokban való alkalmazására irányadó rendelkezéseket a Be. a 869. § (1) és (2) bekezdésében foglalja össze.
- [78] A Be. 869. § (1) és (2) bekezdés b) pontja a régi Be. 606/B. § szövegszerű megismétlésével a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban foglalt alkotmányos követelményt emelte be a törvényszövegbe, és alkalmazását a 2016. november 30. napja után indult büntetőeljárásokra állapította meg. A Be. 869. § (2) bekezdés a) pontja pedig a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat alkotmányos követelményével egyező szabályt állapít meg a 2013. november 22. napja után indult büntetőeljárásokra nézve.
- [79] 2.4. Az Alkotmánybíróság a régi Be. módosítása (2017. április 19.) és a Be. hatálybalépése (2018. július 1.) közötti időszakban hozott 25/2017. (X. 17.) AB határozatában a régi Be. 606/B. § (1) bekezdés b) és c) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezéseket vizsgált.
- [80] Az Alkotmánybíróság eljárásának az volt az indoka, hogy a bírói gyakorlatban bizonytalanság alakult ki arról, hogy a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban foglalt alkotmányos követelményt a régi Be. 606/B. § (1) bekezdésére is figyelemmel miként kell alkalmazni, irányadó-e az a határozat kihirdetésekor folyamatban volt büntető ügyekben. A bizonytalanság pedig az alábbi körülményekből fakadt. A 21/2016. (XI. 30.) AB határozat nem rendelkezett a saját alkalmazandóságáról, vagyis az abban foglalt alkotmányos követelményt az AB határozat közzétételének időpontjától (2016. november 30. napjától) általános jelleggel, a folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kellett. Ezzel szemben az adott alkotmányos követelményt törvénybe iktató, a régi Be. 606/B. § (1) bekezdése alkalmazását a jogalkotó a 2016. november 30. napja után indult büntetőeljárásokra írta elő. A bíróság ezen ellentmondás feloldásában kérte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [81] Az Alkotmánybíróság a 25/2017. (X. 17.) AB határozatában amellett, hogy az indítványokat elutasította, arra is felhívta a figyelmet, hogy a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat alkotmányos követelményét nemcsak a kihirdetést követően indult, hanem – tekintettel arra, hogy eljárási szabályról van szó – a kihirdetésekor folyamatban lévő büntetőügyekben is alkalmazni kell (Indokolás [33]). Az Indokolás okfejtése szerint továbbá az alkotmányos követelmény nem új szabály, hanem közvetlenül és egyértelműen az Alaptörvény valamely rendelkezésén alapuló, abban eleve már benne rejlő helyes értelmezés, amelyet az Alkotmánybíróság csak felismer és kimond. (Indokolás [22]) „Előfordulhat, hogy egy adott rendelkezés önmagában nem minősül alaptörvény-ellenesnek, ugyanakkor annak értelmezési gyakorlata már igen, ilyenkor az Alkotmánybíróság dönthet

a rendelkezés megsemmisítése mellett is. [...] Mind a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, mind pedig a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat meghozatala során arra a következtetésre jutott az Alkotmánybíróság, hogy az alkalmazott jogszabályi rendelkezések bírói értelmezése szűkítő volt, mely alaptörvény-ellenességhez vezetett, ugyanakkor megállapítható az Alaptörvénynek megfelelő értelmezés is, ezért a jogszabály kímélete és alkotmányos követelmény megállapítása mellett döntött.” (Indokolás [23]). A 25/2017. (X. 17.) AB határozat emellett arról is állást foglalt, hogy a régi Be. 606/B. §-a rendelkezései összhangban állnak az Alkotmánybíróságnak a bíró kizárásával kapcsolatos, fent ismertetett gyakorlatával. Ennek kapcsán a határozat kiemelte: nincs akadálya annak, hogy a jogalkotó módosítsa az alkotmányos követelménnyel érintett jogszabályi rendelkezést, erre került sor a jelen ügyben is. „Az, hogy a jogalkotó az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményt megállapító határozatának hivatalos lapban történő megjelenésének napjától rendeli alkalmazni a módosított normaszöveget, meghatározva, hogy az mely ügyekre terjed ki és melyekre nem, felveti annak a kérdését, hogy – ahogyan erre a három indítványozó tanács is egyöntetűen következtetett – a jogalkotó az Alkotmánybíróság döntésének jogkövetkezményeit alaptörvény-ellenesen korlátozta. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság jelen ügyben is a hatályos jog kíméletével járt el, megállapítva, hogy az indítványokban felvetett ellentmondás megfelelő jogértelmezéssel feloldható” (Indokolás [26]–[27]).

[82] Eszerint a 25/2017. (X. 17.) AB határozatban szereplő értelmezés szerint:

- azon ügyekben, amelyekben a módosított kizárási rendelkezésnek [régi Be. 21. § (3) bekezdés a) pont, 606/B. §] megfelelően jártak el, a bíróság összetétele megfelel az Alkotmánybíróság követelményének. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy a támadott rendelkezések nem sértik az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseit, és az indítványokat elutasította;
- azon ügyekben, amelyekben nem lehet alkalmazni a régi Be.-be épített, módosított kizárási szabályokat, mert a büntetőeljárás 2016. november 30. napján folyamatban volt, a bíróságoknak közvetlenül kell figyelembe venniük a 21/2016. (XI. 30.) AB határozattal megállapított alkotmányos követelményt. Az Alkotmánybíróság határozatának erga omnes kötelező hatályát ugyanis az alkotmányos követelményt jogszabályba foglaló jogalkotói döntés nyilvánvalóan nem ronthatja le. A derogációs tilalom vonatkozik az időbeliségre, tehát a jogalkotó nem korlátozhatja az alkotmányos követelmény alkalmazását valamilyen jövőbeli időponttól kezdődő időszakra, és vonatkozik az eljárás szakaszaira is, tehát a nyomozás elrendelésével kezdődő büntetőeljárás egészére irányadó, nem korlátozható az ügyek bíróságra érkezésére.

[83] Kiemelte az Alkotmánybíróság a határozat indokolásában azt is, hogy az alkotmányos követelmény alkalmazása ugyanakkor mindig konkrét ügyekhez kapcsolódik, azoktól nem szakadhat el. Ebből egyszersmind az is következik, hogy nincs lehetősége az Alkotmánybíróságnak arra, hogy hivatalból egyenként megvizsgálja az általános hatáskörű bíróságok előtt folyamatban lévő azon ügyeket, amelyekben felmerül az alkotmányos követelmény érvényesítése. Ez az eljáró általános hatáskörű bíróságok feladata. Az indítványozó felvetésére reagálva az Alkotmánybíróság kifejtette végül, hogy az alkotmányos követelményre irányadó alkalmazási köteleesség alól csak kényszerítő okon alapuló kevés kivétel képzelhető el. Ilyen kivétel lehet, ha a kizárási szabály alkalmazása esetén nem lenne olyan bíró vagy bírósági tanács, amely eljárhatna az ügyben, és az így keletkező akadály a bíróságok rendelkezésére álló igazgatási eszközök alkalmazásával sem volna elhárítható. Ezen helyzetek felismerése és az akadály elháríthatatlanságának megállapítása a bírósági szervezet feladata. Fenntartja ugyanakkor magának az Alkotmánybíróság annak lehetőségét, hogy az alkotmányos követelmény figyelembevételének elmulasztását utólag, megfelelő alkotmányjogi panasz alapján, esetről esetre megvizsgálja.

[84] 2.5. A 3165/2019. (VII. 10.) AB határozatban az Alkotmánybíróság olyan indítványt utasított el, amely a bíró kizárásával kapcsolatos fenti alkotmánybírói gyakorlat alkalmazását kérte számon a bíróságokon az előzetes letartóztatás kérdésében a vádemelést követően döntést hozó bírók kapcsán. Az indokolás elvi tételei közül az Alkotmánybíróság jelen eljárásában a következőket tartotta szükségesnek felidézni (Indokolás [44]–[55]):

- A 34/2013. (XI. 22.) AB határozat és 21/2016. (XI. 30.) AB határozat rendelkező részében – a döntések indokolásának a tanúsága szerint – az Alkotmánybíróság azért tartotta szükségesnek alkotmányos követelmény megfogalmazását, mert kétely övezhette az ítélkező bírók pártatlanságát. Ez a kétely abban az esetben merült fel, ha az ítélkezésben is részt vevő bíró a vádemelést megelőzően – a nyomozási bíró jogkörében eljáró törvényszéki egyesbíróként, illetve a nyomozási bíró, valamint törvényszéki egyesbíró döntései elleni jogorvoslat alapján eljáró másodfokú bírói tanács tagjaként – az előzetes letartóztatás elrendelésének vagy fenntartásának az egyik általános feltételét, a gyanú megalapozottságát illetően döntést hozott.
- A vádemeléssel ugyanakkor a büntetőeljárás egy új szakaszába lép.

- [85] A 3165/2019. (VII. 10.) AB határozat ezen megállapítása kapcsán rámutat az Alkotmánybíróság, hogy amikor a bíróság a nyomozati szakaszban dönt a kényszerintézkedésekről, akkor a rendelkezésére álló és a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok alapján az alapos gyanú meglétét vagy hiányát kell vizsgálnia, és mindig a döntés idején fennálló állapotot kell elemeznie. A gyanú akkor megalapozott, ha a hatóságnak nem feltételezései, hanem tényeken alapuló törvényesen beszerezett bizonyítékai vannak a terheltre és a bűncselekmény elkövetésére, illetve a kettő között oksági kapcsolat áll fenn. Nyilvánvaló, hogy ezekben a döntésekben az eljáró elsőfokú bíró – és az ilyen határozatokat felülbíráló bíróság – nem a gyanúsított büntetőjogi felelősségéről foglal állást, de a döntés során nem mellőzheti a rendelkezésére álló bizonyítékok elemzését, összevetését, és ennek alapján következtetés levonását. Ugyanis a megalapozott gyanú kérdésében való döntés lényegében a bizonyítékok értékelésének eredményeként kialakított, konkrét személyt terhelő meggyőződés. Az is előfordulhat, hogy a vádiratban már nem szerepelnek azok a bizonyítékok, amelyek a nyomozati szakaszban még megjelentek, és akkor relevánsnak tűnnek. Ezért az ilyen döntésekben való részvétel következménye, hogy kétely övezheti a bírák pártatlanságát, amennyiben az eljárás későbbi szakaszában is eljárnak. A vádemelés során viszont az eljáró bíróságnak a vádlott büntetőjogi felelősségének kérdésében kell döntenie. Arról kell meggyőződnie, és állást foglalnia, hogy a vádirati tényállásban rögzített bűncselekményeket kétséget kizáróan elkövette-e a vádlott.
- [86] A 3165/2019. (VII. 10.) AB határozatban a régi Be. egyéb rendelkezéseit megvizsgálva az Alkotmánybíróság felidézte a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat indokolásának megállapítását, amely szerint „semmi nem zárja ki annak elvi lehetőségét, hogy a bírósági tárgyaláson végül nem használnak fel bizonyítékként olyan, a bűnügyi nyomozás során beszerezett adatokat, amelyeket azonban a Be. 207. § (6) bekezdése szerint eljáró bíró [értsd: a vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására irányuló eljárást lefolytató törvényszéki egyesbíró] megismerhetett. Az Alkotmánybíróság értékelése szerint a tárgyalás során bizonyítékként fel nem használt többletadatok előzetes ismerete is alkalmas lehet arra, hogy az ítélkező bíró elfogulatlanságát, vagyis a bűnügy elfogultságtól mentes megítélését veszélynek tegye ki.” (Indokolás [27]). A vádemelés másik lényeges hatása, hogy a vád alapjául szolgáló és a tárgyalási szakaszban beszerezett bizonyítékok a további eljárás során kivétel nélkül hozzáférhetőek mind az ítélkező, mind a kényszerintézkedés tárgyában eljáró bírók számára, függetlenül attól, hogy ezek közül az ítélkező bírók melyeket, hogyan értékelik. A vádemelést követően tehát nem fordulhat elő, hogy valamely kényszerintézkedés tárgyában döntést hozó – és az eljárás későbbi szakaszában az adott ügyben magasabb fokon ítélkező – bíró olyan bizonyítékokat ismerjen meg, amelyekhez az ítélkező tevékenysége során már nem férhet hozzá. Mivel tehát a büntetőeljárás vádemelés utáni szakaszában nem merülnek fel aggályok sem a bizonyítékok megismerhetősége, sem a megalapozott gyanú megállapítása körében, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy nem sérül a pártatlan bíróhoz való jog akkor, ha a letartóztatás kérdésében a vádemelést követően döntést hozó bíró az ügy érdemében is eljár.
- [87] 2.6. A Be. 2018. július 1. napján hatályba lépett, és a 869. §-ában megőrizte a régi Be. 606/B. § szerinti átmeneti rendelkezéseket.
- [88] Az Alkotmánybíróság 2/2020. (I. 2.) AB határozatában a Be. 869. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasította. Egyúttal megerősítette az Alkotmánybíróság a bíró kizárásával összefüggésben kimunkált korábbi gyakorlatát: fenntartotta a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban megállapított követelményt és annak a 25/2017. (X. 17.) AB határozatban kifejtett alkalmazandóságát. A határozat indokolása ebből fakadóan rámutatott, hogy továbbra is ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező pártatlanság követelményével, ha a büntetőeljárásban, a bírósági szakaszban olyan bíró jár el, aki a vádemelést megelőzően nyomozási bírói feladatokat látott el az ügyben (Indokolás [29]).
- [89] 2.7. A 3001/2025. (I. 21.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a fentiekben ismertetett elveket konkrét bírósági döntések Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálva alkalmazta.
- [90] A konkrét alkotmányossági vizsgálattal az Alkotmánybíróság megerősítette azon követelményrendszert, amelyet a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatban, a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban, a 25/2017. (X. 17.) AB határozatban és a 2/2020. (I. 2.) AB határozatában rögzített, illetve fenntartott. Az abból fakadó követelményeket a konkrét ügyben is irányadónak tekintette.
- [91] Az Alkotmánybíróság kiemelte továbbá az indokolásban, hogy a 25/2017. (X. 17.) AB határozatban állást foglalt a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat szerinti alkotmányos követelmény alkalmazandóságáról. Megerősítette, hogy a 25/2017. (X. 17.) AB határozat elfogadását követően – vagyis 2017. október 17. napjától kezdve – a bíróságok számára a folyamatban lévő büntetőeljárásokban is egyértelmű követelmény volt, hogy a büntetőügy további elintézésében nem vehetett részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bármilyen vonatkozásban bíróként már eljár (Indokolás [63]). Ezen dátumot követően a bíróságok részéről

tehát nem merülhetett fel kétség azzal összefüggésben, hogy az alkotmányos követelményt – annak erga omnes hatályából fakadóan – a folyamatban lévő eljárásokban is érvényesíteni kell. Az Alkotmánybíróság határozatának erga omnes kötelező hatályát az alkotmányos követelményt jogszabályba foglaló jogalkotói döntés ugyanis nem ronthatja le.

- [92] Emellett rámutatott az Alkotmánybíróság, hogy a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban foglalt alkotmányos követelmény „ügyet” jelöl meg, amely arra utal, hogy a több vádlottas ügyben mindegy, hogy melyik terheltre nézve hoz döntést a nyomozás során eljáró bíró, elegendő, ha az ügy iratait megismerheti.
- [93] Mindezen követelményeket a konkrét ügyre alkalmazva megállapította az Alkotmánybíróság, hogy a másodfokú eljárásban olyan bíró vett részt, aki a büntetőeljárás korábbi – vádemelést megelőző – szakaszában bíróként már eljár, és ez azt okozta, hogy az indítványozó esetében sérült a tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványként a pártatlanság követelménye. Ezért az Alkotmánybíróság a támadott kúriai felülvizsgálati végzésnek és a másodfokú jogerős ítéletnek az indítványozóra vonatkozó részét megsemmisítette.
- [94] 3. Az indítványozó kifogásait az Alkotmánybíróság a jelen ügyben a fentiekben összefoglalt gyakorlatára is figyelemmel értékelte. Az alkotmányossági vizsgálat az indítványozó azon kifogásán alapul, amely szerint a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontja és az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményei közötti ellentét több vonatkozásban értelmezési és eljárási bizonytalanságot eredményez, ami az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett jogbiztonság sérelmét valósítja meg.
- [95] 3.1. A támadott jogszabályi rendelkezés kapcsán megállapította az Alkotmánybíróság, hogy az azonos előírást tartalmaz a régi Be. 606/B. § (1) bekezdés c) pontjával.
- [96] Az Alkotmánybíróság a jogszabályhelyek egyezősége okán ezért a jelen alkotmánybírósági vizsgálatban különös jelentőséget tulajdonított a régi Be. 606/B. § egyes rendelkezései alaptörvény-ellenességét vizsgáló 25/2017. (X. 17.) AB határozatban tett megállapításainak. Egyúttal szükségesnek ítélte az Alkotmánybíróság, hogy ezeket a megállapításokat felülvizsgálja. A 25/2017. (X. 17.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a régi Be. 606/B. § (1) bekezdés c) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezéseket nem tartotta megalapozottnak, és elutasította. Úgy ítélte meg ugyanis, hogy a régi Be. támadott rendelkezése az Alkotmánybíróság gyakorlatával összhangban áll, azzal összhangban alkalmazható. Pusztán ezen alkotmánybírósági álláspont alapján – a jelen eljárás alapjául szolgáló indítványban támadott és – a régi Be. 606/B. § (1) bekezdés c) pontjával azonos rendelkezést tartalmazó Be. 869. § (2) bekezdés b) pontja kapcsán is azonos következtetés lenne levonható. Mindez a két jogszabályhely szövegszerű egyezéséből és a változatlan alkotmánybírósági gyakorlatból adódna. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor jelen eljárásában további szempontoknak is jelentőséget tulajdonított.
- [97] 3.2. Figyelemmel volt az Alkotmánybíróság arra, hogy az elmúlt években született alkotmánybírósági határozatokban előírt követelmények, valamint előbb a régi Be., majd a Be. jogalkotó általi módosításai, a szabályozásba iktatott átmeneti rendelkezések milyen hatással voltak a bíró kizárására irányadó szabályok jogalkalmazói gyakorlatára. Az indítványozó az alaptörvény-ellenesség indokaként ugyanis számos olyan kifogást nevesített, amelyek a Be. támadott rendelkezései alkalmazásával összefüggő nehézségként azonosíthatók.
- [98] Az Alkotmánybíróság gyakorlata a bíró kizárására irányuló szabályokat érintően a 34/2013. (XI. 22.) AB határozattól kezdődően fokozatosan alakult ki és a kapcsolódó követelmények többrétű rendszerévé fejlődött. Ezt a folyamatot időközben a jogalkotó is alakította előbb a régi Be., majd a Be. szabályainak a módosításával. Ezen jogszabályi módosítások következtében a bíró kizárására irányuló szabályozás – előbb a régi Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjában, majd a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontjában – már megfelelt az Alkotmánybíróság határozataiban lefektetett követelményeknek. Kérdésként merült fel ugyanakkor a bíróságok gyakorlatában, hogy ezen módosított és új szabályokat a folyamatban lévő büntetőeljárásokban miként kell alkalmazni. A jogalkotó a bíró kizárására irányadó fenti rendelkezések alkalmazására ezért átmeneti szabályokat is alkotott (rég. Be. 606/B. §, Be. 869. §).
- [99] Az átmeneti rendelkezések bíróságok általi alkalmazásában ugyanakkor előbb a – régi Be. 606/B. §-át vizsgáló – 25/2017. (X. 17.) AB határozat, majd a – Be. 869. § (1) bekezdését vizsgáló – 2/2020. (I. 2.) AB határozat iránymutatása teremtett ellentmondásos helyzetet. A 25/2017. (X. 17.) AB határozatban az Alkotmánybíróság tanácsa által megfogalmazott kívánalmak ugyanis sok esetben választás elé állították az eljáró bíróságokat, amelyek nem tudtak a rájuk egyformán vonatkozó, ám olykor ellentétes elvárást generáló alkotmánybírósági és törvényi követelményeknek maradéktalanul eleget tenni.
- [100] Figyelemmel volt emellett az Alkotmánybíróság a bíróságokra az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó követelményekre is. Az Alaptörvény felhívott rendelkezése értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok

céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. A Be. 869. §-ához, a jogszabály normaszöveg-javaslatához fűzött indokolásban a jogalkotó nem fűzött önálló magyarázatot. A régi Be. 606/B. §-át beiktató módosító jogszabály normaszöveg-javaslatához fűzött indokolásban viszont a jogalkotó ugyanakkor kifejezetten utalt rá: az átmeneti rendelkezések megalkotását lényegesen meghatározó körülmény volt a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat kihirdetését követően a jogalkalmazásban tapasztalt jogértelmezési különbségekből fakadó bizonytalanság. „Az alkotmányos követelmény érvényesítése érdekében a bírósági vezetők ugyanis megkezdtek a folyamatban lévő összes ügy áttekintését és az érintett büntetőügyek átszignálását, egy konkrét büntető ügyben eljáró kis létszámú törvényszéken pedig a bírák kizártságukra hivatkozással más törvényszék kijelölését kérték az eljárás lefolytatására. Ez azonban az időszériusági mutatók romlásával járhat, hiszen a hivatásos bíró személyének megváltozása maga után vonja az eljárás megismétlésének kötelezettségét, hiszen ennek megsértése feltétlen, tehát mérlegelést nem tűrő hatályon kívül helyezési ok.” (Az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2017. évi XXIX. törvény 13. §-ához fűzött indoklás.) A kiszámíthatóság és a jogbiztonság követelményére figyelemmel a jogalkotó úgy ítélte meg, hogy az ügyek széles körét érintő kétség nem tartható fenn, ezért a helyzetet az átmeneti rendelkezésekkel kívánta egyértelműen rendezni. Így az egyéb alkotmányos szempontokra – vagyis az észszerű időn belüli eljáráshoz való jogra mint a tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványára, továbbá a jogbiztonság követelményeire, azok köréből is különösen a kiszámíthatóság kívánalmára – is figyelemmel a jogalkotó mind a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, mint pedig a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat esetében azok közzétételének a napjára figyelemmel rendezte azt, hogy mely időponttól kezdődően kell kizártnak tekinteni a vádemelés utáni bírósági eljárásból a nyomozás során eljáró bírót a folyamatban lévő büntetőeljárásokban.

- [101] A pártatlanság követelménye mellett az egyéb alkotmányos szempontok érvényesítésének a jogalkotói szándékát elfogadva, figyelemmel a bíróságok jogalkalmazásában továbbra is tapasztalható bizonytalanságokra –, amelyekre példaként hozhatók fel a jelen bírói kezdeményezés alapjául szolgáló indítványok – az Alkotmánybíróság teljes ülése a benyújtott bírói kezdeményezések alapján úgy ítélte meg, hogy a továbbiakban nem tartja fenn:
- a) egyrészt a 25/2017. (X. 17.) AB határozat indokolásában (Indokolás [27], [29]–[31], [33]) foglalt, az Alkotmánybíróság öttagú tanácsa által megfogalmazott azon megállapításokat, amelyek a bíróságok számára a régi Be. 606/B. § alkalmazására irányadók, vagyis, hogy a 2016. november 30. napján folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban meghatározott alkotmányos követelményt;
 - b) másrészt a 2/2020. (I. 2.) AB határozat indokolásában (Indokolás [29]) – a 25/2017. (X. 17.) AB határozatban kifejtett, az a) pontban ismertetett álláspontot megerősítő – megállapításokat, amelyek a bíróságok számára a Be. 869. § (1) bekezdés alkalmazására irányadók.
- [102] 3.3. Az indítványozó kifogásait az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel a következők szerint értékelte.
- [103] Rámutat az Alkotmánybíróság, hogy az alkotmányos követelmények és jogszabály-módosítások eredményeként a bíró kizárása tekintetében egy többretegű követelményrendszer épült fel. Az Alkotmánybíróság a legutóbbi kapcsolódó tárgyú, 3001/2025. (I. 21.) AB határozatban is kifejtette: a büntetőügyben korábban eljáró és döntést hozó bíró kizárására vonatkozó alkotmányos követelményeket több lépcsőben bontotta ki, miközben a vonatkozó törvényi rendelkezések is módosultak, így a szabályozás és az alkotmányos elvárások áttekintése és együttes alkalmazása a jogalkalmazók feladatát kétségtelenül megnehezítette. Mindez jelentősen hozzájárult a határozat alapjául szolgáló ügyben történt alaptörvény-ellenesség bekövetkezéséhez (Indokolás [75]). Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen indítvány tanúsága szerint az indítványozó bíróság is hasonló nehézségekkel szembesült az előtte folyamatban lévő eljárásokban az Alkotmánybíróság gyakorlatából fakadó követelmények, valamint a módosult, kiegészített szabályozás együttes alkalmazásának kísérlete során. Ezért is fordult hat bírói kezdeményezésben az Alkotmánybírósághoz.
- [104] Mindezeket a tapasztalatokat az Alkotmánybíróság a jogbiztonságból fakadó követelmények alapján értékelte. Figyelemmel volt arra, hogy következetes felfogása szerint a jogbiztonság követelményének egyik legfontosabb eleme a jogrendszer egésze, valamint annak részterületei kiszámítható működése. Az, hogy a norma címzettjei számára a jogalkalmazók magatartása előre látható, kalkulálható legyen. Ennek jegyében a jogbiztonság megköveteli a büntetőeljárás részletes és differenciált szabályozását. A jogbiztonságból fakadó elvárás, hogy az eljáró bíróságra irányadó, köztük a bíró kizárását szabályozó rendelkezések egyértelműen meghatározzák, hogy az adott eljárásban ki nem járhat el bíróként.
- [105] Úgy ítélte meg az Alkotmánybíróság, hogy ezen követelményeknek a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt szabály megfelel. A 25/2017. (X. 17.) AB határozat és a 2/2020. (I. 2.) AB határozat utalt szövegrészei figyelmen kívül hagyásával a Be. támadott rendelkezése a jogbiztonságból fakadó követelményekkel összhangban alkalmazható.

- Annak értelmében – a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban foglalt alkotmányos követelmény alapján – az ítéltábla tanácsának tagjaként eljáró bíró akkor kizárt, ha a büntetőeljárás 2016. november 30. után indult. A Be. 869. § (2) bekezdés b) pont alkalmazásával tehát egyértelműen, a kiszámíthatóság követelményével összhangban meghatározható, hogy az adott eljárásban eljáró bíró milyen esetben minősül kizártnak.
- [106] 3.4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a Be. támadott 869. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt szabály nem sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonságból fakadó követelményeket. Ezért az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezést a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.
- [107] Felhívja egyúttal a figyelmet az Alkotmánybíróság arra is, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés vizsgálatakor észlelte, hogy a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontja a régi Be. 2017. június 30. napjáig hatályban volt 131. § (3) bekezdése, 138. § (3) bekezdése, 142. § (4) bekezdése, illetve 486. §-a kapcsán tartalmaz előírásokat. A régi Be. szövegének változásait a különböző időállapotokban áttekintve ugyanakkor megállapítható, hogy a régi Be. felhívott rendelkezései 2018. június 30. napjáig voltak hatályosak. A régi Be.-nek egyetlen olyan rendelkezése sincs, amely 2017. június 30. napjáig volt hatályos, így a jogszabálynak nincs is ilyen időállapota.
- [108] Megállapította ezért az Alkotmánybíróság, hogy a támadott rendelkezésben nyilvánvaló elírás szerepel. A jogalkotó feladata, hogy a rendelkezésben szereplő nyilvánvaló elírást korigálja, és a Be. felhívott szakaszai hatályon kívül helyezésének időpontját a valóságnak megfelelően állapítsa meg.
- [109] 4. Az indítványozó az Alkotmánybíróság gyakorlatával összefüggésben is megfogalmazott további kifogásokat. Az indítványozó ezen kifogásai az Alkotmánybíróság szerint nem voltak alkalmasak arra, hogy a támadott Be.-rendkezés Alaptörvénnyel való összhangját megkérdőjelezzék. Fontosnak tartotta ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó észrevételeire reagálva rámutasson a következőkre.
- [110] 4.1. Az indítványozó szerint az Alkotmánybíróság a 3001/2025. (I. 21.) AB határozatában „új helyzetet teremtett” azáltal, hogy tovább szélesítette a kizárással érintett bírók körét. Kiterjesztette ugyanis a kizárás tekintetében irányadó követelmények alkalmazási körét azon esetekre is, amikor a bíró nem közvetlenül az indítványozóval, hanem annak terhelt-társával szemben alkalmazott kényszerintézkedés felülbírálatáról hozott korábban, a vádemelést megelőzően döntést.
- [111] A kizárás indokoltságának megítélése szempontjából az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint alapvető jelentősége van annak, hogy az eljáró bíró az eljárás vádemelést megelőző szakaszában megismerhet-e olyan adatokat, amelyekhez az ítékezés során eljáró bíró már nem jut hozzá, de amelyek alkalmasak arra, hogy a bíró előzetes véleményt alakíthasson ki az ügyről. Az Alkotmánybíróság értékelése szerint ugyanis a tárgyalás során bizonyítékként fel nem használt többletadatok előzetes ismerete is alkalmas lehet arra, hogy az ítélező bíró elfogulatlanságát, vagyis a bűnügy elfogultságtól mentes megítélését veszélynek tegye ki [34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [52]]. Ehhez kapcsolódóan állapította meg az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlanság követelménye megkívánja, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bírói feladatokat látott el, ugyanis azzal szükségszerűen együtt jár a bizonyítékok bizonyos szintű, de mindenképpen előzetes értékelése [21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [43]].
- [112] Ezekre az előzményekre figyelemmel fejtette ki az Alkotmánybíróság a 3001/2025. (I. 21.) AB határozat indokolásában, hogy a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat szerinti alkotmányos követelmény „ügyet” jelöl meg, amely arra utal, hogy a többvádoltas ügyben mindegy, hogy melyik terheltre nézve hoz döntést a nyomozás során eljáró bíró, elegendő, ha az ügy iratait megismerheti (Indokolás [68]). Azt, hogy erre a konkrét ügyben sor kerülhetett, az Alkotmánybíróság az egyedi körülményeket értékelve mérlegelte. Annak eredményeként megállapította, hogy a konkrét eljárásban a terhelt cselekvőisége és a bizonyítékok egymással szoros összefüggést mutattak (Indokolás [70]).
- [113] Ilyen módon az Alkotmánybíróság a 3001/2025. (I. 21.) AB határozatban a korábban lefektetett elvi tételeket a konkrét eset értékelésére alkalmazta. Egyértelművé tette ezáltal, hogy többterhelt ügyekben az alkotmányossági vizsgálat az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványként a pártatlan bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésével összefüggésben kiterjed arra is, hogy a bíró az eljárás vádemelést megelőző szakaszában mely terheltet érintően ismerhetett meg adatokat, és mely terheltet érintően hozott döntést.
- [114] 4.2. Kifogásként utalt továbbá az indítványozó arra, hogy hiányzik azon „kényszerítő okok” szabályozása, amelyek az Alkotmánybíróság értelmezésében felmentést adhatnak a kizárási szabály alkalmazása alól.
- [115] Emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy a 25/2017. (X. 17.) AB határozat indokolásában fejtette ki: az alkalmazási kötelesség alól csak kényszerítő okon alapuló kevés kivétel képzelhető el. Ilyen kivétel lehet, ha a kizárási szabály

- alkalmazása esetén nem lenne olyan bíró vagy bírósági tanács, amely eljárhatna az ügyben, és az így keletkező akadály a bíróságok rendelkezésére álló igazgatási eszközök alkalmazásával sem volna elhárítható (Indokolás [33]).
- [116] Kiemeli az Alkotmánybíróság, hogy számolni kell a lehetőséggel, miszerint a sokrétegű, nagy kiterjedésű, kiemelt tárgyi súlyú és többvádoltas, 2013. november 22., valamint 2016. november 30. napja után indult ügyekben is előállhat olyan helyzet, amelyekben a személyi és tárgyi összefüggések okán számos bíróságot érintően felmerül a kizárással kapcsolatos követelmények alkalmazása.
- [117] Utal az Alkotmánybíróság az indítvány II.2. pontjában konkrétan megjelölt, egymással összefüggő ügyekre. Az indítványoknak alapul szolgáló büntetőügyek, valamint – az ahhoz kapcsolódó további – a nyomozás során, valamint a vádemelést követően egyesített, illetve elkülönített – büntetőügyek az ország különböző bíróságait, illetve ott ítélező bírakat érintik első- és másodfokon is. Ez azt jelenti, hogy nemcsak az Egri Törvényszéken, Heves vármegyében és a Debreceni Ítéltáblán, hanem többek között a Zalaegerszegi Törvényszéken, a Nyíregyházi Törvényszéken ítélező bírák is eljárak ezekben a büntetőügyekben. Az eljáró bírák közül többen e szövevényes, bonyolult, több száz vádlottat érintő, évek óta tartó büntetőeljárás időtartama alatt már nem elsőfokú, hanem másodfokú – vagyis jogorvoslatot – elbíráló bíróként ítéleznek.
- [118] Az ilyen kivételes helyzetek felismerése kapcsán rámutat az Alkotmánybíróság, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból fakadó pártatlanság mint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt részjogosítvány, nem korlátozhatatlan alapjog.
- [119] Az Alkotmánybíróság több határozatában vizsgálta a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog korlátozhatóságának mércéit. Ezzel összefüggésben – általánosságban – arra mutatott rá, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye {3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [28]}. A tisztességes eljáráshoz való jog egyes részjogosítványainak érvényesülését, valamint azok Alaptörvénnyel való összhangját ugyanakkor az Alkotmánybíróság jellemzően az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített általános alapjogvédelmi teszt alkalmazásával vizsgálja {3031/2017. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [61]}.
- [120] Hangsúlyozta ugyanakkor az Alkotmánybíróság azt is, hogy emellett a főszabályként alkalmazandó alkotmányossági mérce mellett egyes alapjogok esetében további kritériumok határozhatók meg, amelyek egyrészt ezt az általános mércét az illető jog tartalmához igazítva konkretizálják, másrészt, amelyek konkrét voltukban sokkal inkább állandó és saját tartalmi ismérvekkel határozzák meg az adott alapjog lényeges tartalmát a viszonyítással dolgozó általános szabály helyett {3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [29]; 3001/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [42]}.
- [121] Ezekben az esetekben a tisztességes eljárásból fakadó egyes követelmények (részjogosítványok) keretén belül alakítandó ki olyan ismérvszisztem, amely annak tartalmát adja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy saját dogmatikája van annak, mi számít „bírósnak” {3116/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [11]}, mikor „törvényes” {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}, „független” és „pártatlan” {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]} az eljáró testület.
- [122] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az egyes részjogosítványokból fakadó garanciákat mindig az adott eljárásfajta keretein belül vizsgálja. Az Alkotmánybíróság jellemzően az adott eljárás egészének figyelembevételével értékeli, hogy az eljárás tisztességes volt-e. Az alkotmányossági vizsgálat során emellett nem lehet eltekinteni attól sem, hogy a tisztességes bírósági eljárásból fakadó követelmények nem ugyanazokat a garanciákat jelentik az egyes bírósági szakokban (például elsőfokú eljárás, rendes és rendkívüli jogorvoslati szak). Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárásból fakadó követelményeket mindig az adott eljárásfajta és eljárási szak sajátosságaihoz igazodóan értékeli.
- [123] Az Alkotmánybíróság a fentiekben bemutatott gyakorlatára figyelemmel hangsúlyozza: az alkotmányossági vizsgálat fókuszában az a kérdés áll, hogy az eljárás egésze szempontjából történt-e olyan beavatkozás, amely az eljárás tisztességtelenségét eredményezi. Az eljárás egyes elemeinek törvénysértő volta – figyelemmel az adott eljárásfajta sajátosságaira és az adott eljárási szak szabályaira is – önmagában nem eredményez szükségképpen alaptörvény-ellenességet, és csak alapos alkotmányjogi mérlegelés után dönthető el, hogy egyes szabálysértések, akár külön-külön, akár összességükben a konkrét ügyben alaptörvény-ellenességhez vezettek-e. A mérlegelés során az Alkotmánybíróság nem törvényességi szempontú vizsgálatot végez, és nem egyszerű felülvizsgálati fórumként jár el, ezért önmagukban az esetleges eljárási hibák nem vezetnek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének megállapítására {3305/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [45]}.
- [124] A fentiek értelmében a pártatlansághoz való jog korlátozásának olyan eseteit, amelyek az Alaptörvénnyel összhangban állnak, az Alkotmánybíróságnak az egyes alkotmányjogi panasz eljárásokban az adott ügy körülményeire figyelemmel folytatott egyedi mérlegelésen alapuló vizsgálatok keretében van lehetősége beazonosítani.

- [125] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság emlékeztet rá, hogy egy-egy támadott bírósági ítélet alaptörvény-ellenességének megállapításakor, illetve az arra irányuló alkotmányjogi panasz visszautasításakor vagy elutasításakor a következő körülményeknek is jelentőséget tulajdonít:
- maga az indítványozó közvetlenül érintett-e az állított jogsérelemmel, azaz fennáll-e az alkotmányjogi panasz befogadásának ezen feltétele [3036/2017. (III. 7.) AB végzés, 3096/2017. (III. 7.) AB végzés];
 - a vádemelés előtti szakban és/vagy a vádemelési utáni szakban merült fel az eljáró bíró személyének azonossága [3342/2017. (XII. 20.) AB határozat, 3260/2018. (VII. 17.) AB végzés, 3165/2019. (VII. 10.) AB határozat];
 - a nyomozási szakban hozott bírói döntés, a támadott ítélet meghozatalának időpontja, illetve a büntetőeljárás folyamatban léte az alkotmányos követelmények kihirdetésének, illetve az új tartalmú büntetőeljárás szabályok hatálybalépésének időpontjához képest hova esik [25/2017. (X. 17.) AB határozat, 3354/2017. (XII. 22.) AB határozat, 3355/2017. (X. 22.) AB határozat, 3286/2018. (VII. 20.) AB végzés, 3019/2019. (I. 21.) AB végzés, 2/2020. (I. 2.) AB határozat];
 - miként rendelkezik a hatályos büntetőeljárás törvény, mi az élő jog, azaz a bírói gyakorlat milyen tartalmú jogegységet mutat [34/2013. (XI. 22.) AB határozat];
 - van-e olyan bíró vagy bírói tanács, amely eljárhatna az ügyben [25/2017. (X. 17.) AB határozat];
 - a végső felülbírálatot, felülvizsgálatot végző bírói tanács valamely tagját érinti-e az alkotmányos követelmények szerinti kizártság [34/2013. (XI. 22.) AB határozat, 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, 3354/2017. (XII. 22.) AB határozat, 3355/2017. (X. 22.) AB határozat, 3224/2018. (VII. 2.) AB végzés, 3325/2018. (VII. 22.) AB végzés, 3286/2018. (VII. 20.) AB végzés, 3019/2019. (I. 21.) AB végzés, 3165/2019. (VII. 10.) AB határozat, 2/2020. (I. 2.) AB határozat].
- [126] Ez utóbbi szempont kapcsán következetesnek tekinthető az Alkotmánybíróság gyakorlata, miszerint akkor semmisítette meg a támadott ítéleteket kizárt bíró eljárása miatt, ha a kizárt bíró olyan ítélet meghozatalában vett részt, mely végleges volt, vagyis további jogorvoslat nem követte, míg ha sor került a döntés revíziójára, az Alkotmánybíróság nem feltétlenül állapította meg a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét [3286/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [10]]. Az ilyen felülbírálatnak ugyanakkor – a 3001/2025. (I. 21.) AB határozat alapján – feltétele az is, hogy tényleges és hatékony jogorvoslat legyen, vagyis az eljáró jogorvoslati fórum figyelemmel legyen az Alkotmánybíróság gyakorlatában e körben kidolgozott elvekre.
- [127] 4.3. Az indítványozó kifogásként nevesítette az indítványban, hogy nincs elfogadott eljárási rend arra az esetre, ha nem áll már rendelkezésre eljárni jogosult bíró az adott bíróságon.
- [128] Emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy már a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat szerinti alkotmányos követelmény megfogalmazásakor jelentőséget tulajdonított annak, hogy „döntésének következménye az alacsonyabb bírói létszámmal működő törvényszékeken csekélyebb személyzeti átszervezéseket indokolhat. Annak érdekében, hogy az esetlegesen szükségessé váló bírósági szervezeti átalakítások leghatékonyabb módjának kiválasztásához és végrehajtásához kellő felkészülési idő álljon rendelkezésre, az Alkotmánybíróság az alkotmányos követelmény kötelező érvényesítését jelen határozatának kihirdetését követően megindított büntetőeljárások tekintetében írja elő” (Indokolás [56]).
- [129] Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban utal arra, hogy ha nem járhat el az adott büntető ügyben olyan bíró, akire a kizárási szabály nem vonatkozik, akkor a Bjt. irányadó rendelkezései alapján kirendeléssel lehetőség van ennek a problémának az áthidalására. A Bjt. szerint a bíró kirendeléséről a törvényszék elnöke vagy az OBH elnöke intézkedhet [Bjt. 31. § (1) bekezdés]. A kirendelésről szóló OBH elnöki határozat a kirendelés okát (az ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása avagy szakmai fejlődés elősegítése), a kirendelés időtartamát és a kirendelés módját (az eredeti ítélkezési tevékenység megtartásával vagy anélkül, illetve részbeni megtartásával) tartalmazza. A Bjt. 32. § (1a) bekezdése szerint 2023. június 1. napjától kezdve az OBH elnökének a kirendeléshez előzetesen be kell kérnie az Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) egyetértését, és az intézkedésre csak az OBT egyetértésével kerülhet sor. A Be. 17–18. §-a tartalmaz részletes szabályozást arra az esetre, ha a kizárás igazgatási ügykörben nem intézhető el.
- [130] Az Alkotmánybíróság rámutat továbbá arra, hogy az első kapcsolódó határozatát 2013-ban, majd a kizárás tekintetében általános követelményt rögzítő második határozatát 2016-ban hozta. Az eljárások összetettsége vagy az ügyek bonyolultsága okán – mint ahogyan jelen bírói kezdeményezések alapjául szolgáló esetben is – előfordulhat olyan perjogi helyzet, hogy nem marad az adott bíróságon (törvényszéken, ítélőtáblán) olyan bíró, aki nem kizárt az adott ügy érdemi elbírálásából.

- [131] Ezzel együtt a jogalkotó szabadságában áll, hogy mérlegelje a kizárással érintett helyzetekben egy egységes eljárási rend törvényi szintű szabályozásának a szükségességét.

V.

- [132] Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [133] A határozat indokolásának egyes elvi megállapításaival összefüggésben szükségesnek tartom az alábbiak kiemelését.
- [134] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvényt nemcsak a kifejezetten erre irányuló eljárásban, hanem a jogszabályok alkotmányosságát vizsgáló minden eljárásában értelmezi. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek értelme így az újabb és újabb értelmezések során bontakozik ki, amelyekben az Alkotmánybíróság mind a konkrét ügy sajátosságára, mind saját korábbi értelmezéseire tekintettel van. Az Alkotmánybíróság az egyes értelmezésekből kialakuló tételeket alkalmazásuk során tovább értelmezi és formálja. Ugyanazon alkotmányi rendelkezésre vonatkozóan az értelmezés súlypontja eltérő lehet, de az értelmezéseknek ellentmondásmentes rendszert kell képezniük [32/2021. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [17]].
- [135] Ezek az értelmezések az alkotmánybírószági döntések rendelkező részében foglalt rendelkezésekhez kapcsolódnak, azonban jellemzően a döntések indokolásában jelennek meg. Igaz ez az egyes alapjogok alkotmányos tartalmára csak úgy, mint az Alkotmánybíróság által alkalmazott tesztek és vizsgálati szempontok meghatározására. Az Alkotmánybíróság így bontotta ki a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog Alaptörvényben nem nevesített részjogosítványainak alkotmányos tartalmát is. Így például az indokolt bírói döntéshez való jog esetében a 7/2013. (III. 1.) AB határozat, a fegyverek egyenlősége esetében a 21/2014. (VII. 15.) AB határozat, a contra legem jogértelmezés tilalma esetében a 20/2017. (VIII. 18.) AB határozat indokolásában. Az Alkotmánybíróság több évtizedes gyakorlata során így dolgozta ki a pártatlanság követelményrendszerét is, például a pártatlanság objektív és szubjektív szempontrendszerét a 25/2013. (X. 4.) AB határozat indokolásában. Az Alkotmánybíróság döntéseinek

rendelkező részében ezzel szemben jellemzően nem jelennek meg azok az elvek, érvek, tesztek, amelyek a bíróságok és az Alkotmánybíróság számára egyaránt irányadók.

- [136] Ilyen módon az Alkotmánybíróság határozatainak és végzéseinek indokolása tartalmazza azokat, a testület gyakorlatát formáló és abban iránymutatásul szolgáló megállapításokat, amelyek a konkrét ügyön, a konkrét alkotmányossági problémán túlmutató elveket rögzítenek, és ezáltal irányt mutatnak a jogalkalmazás számára.
- [137] Az Alkotmánybíróság a 29/2021. (XI. 10.) AB határozatában már megállapította, hogy az Abtv. 39. § (1) bekezdéséből következően az Alkotmánybíróság határozatának egésze, így annak indokolása is, erga omnes kötelező erővel bír, ekként ha az Alkotmánybíróság egy határozatában formálisan alkotmányos követelmény kimondása nélkül foglal állást valamely jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezéséről, vagy éppen ellenkezőleg, azt mondja ki, hogy valamely értelmezés ellentétes az Alaptörvénnyel, arra az eljáró bíróságnak ugyancsak tekintettel kell lennie ítéletének meghozatala során (Indokolás [29]). Az Abtv. 39. § (1) bekezdésének ezt az értelmezését az Alkotmánybíróság a közelmúltban több határozatában megerősítette [pl. 3101/2024. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [39]; 3379/2023. (VII. 27.) AB határozat, Indokolás [31]].
- [138] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában előfordult már, hogy egy korábbi döntésének valamely elvi megállapítását nem tartotta fenn. Így a 2/2016. (II. 8.) AB határozatban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a 3058/2015. (III. 31.) AB végzés indokolásának azt az elvi tételét, miszerint az alaptörvény-ellenesség megállapításának és alkalmazási tilalom kimondásának konjunktív indítványozása a bírói kezdeményezésekkel szemben támasztott követelmény, a továbbiakban nem tartja fenn (Indokolás [28]).
- [139] A jelen ügyben az Alkotmánybíróságnak a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog követelményrendszerén belül a pártatlanság alkotmányos elvének egyik legfontosabb garanciális szabályát, a bírák kizárásának egyes kérdéseit kellett értelmeznie.
- [140] Az Alkotmánybíróság a bíró kizárására irányuló szabályokat érintő gyakorlatát 2013-tól kezdődően bontotta ki fokozatosan. Az alapokat a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat fektette le azzal, hogy előírta: a nyomozási bíró mellett az ítélezésben ne vehessen részt olyan bíró sem, aki nem nyomozási bíróként, de nyomozási bírói hatáskörben járt el. Ilyen volt a régi Be. értelmében az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására, valamint az ideiglenes kényszergyógykezelés felülvizsgálatára irányuló eljárásban eljárva a törvényszék egyesbírája. A döntés érvrendszerének középpontjában az a felismerés állt, hogy a vádirat benyújtása előtt nyomozási bíróként vagy nyomozási bírói hatáskörben eljáró bíró a bünygyi nyomozás során beszerzett olyan adatokat is megismerhet, amelyeket a bírósági tárgyaláson végül nem használnak fel bizonyítékként. Ezen, a tárgyalás során bizonyítékként fel nem használt többletadatok előzetes ismerete pedig alkalmas lehet arra, hogy az ítélező bíró elfogulatlanságát, vagyis a bünygy elfogultságtól mentes megítélését veszélynek tegye ki.
- [141] Ugyanerre a felismerésre építette fel az Alkotmánybíróság a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat indokolását, és jutott el annak generális előírásához, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként járt el.
- [142] Az Alkotmánybíróság ezt követően számos döntésében megerősítette az ezen két alaphatározat szerinti követelményeket, valamint azokat egyedi ügyekben érvényesítette [pl. 3165/2019. (VII. 10.) AB határozat, 3001/2025. (I. 21.) AB határozat]. Ezekben a határozatokban az Alkotmánybíróság követte és alkalmazta a korábbi határozataiban lefektetett szempontrendszert, attól nem tért el, mert ezt kívánta meg gyakorlatának a következetes érvényesítése. Figyelemmel volt ezen határozatok rendelkezéseire és az indokolásokban kifejtett érvelésre egyaránt.
- [143] A jogalkotó a büntetőeljárás törvény szabályait a két alaphatározat szerinti alkotmányos követelményhez hozzáigazította. Előbb a régi Be. 606/B. §-ába foglalta bele az Alkotmánybíróságnak a bíró kizárásával kapcsolatos, két említett AB határozatban megfogalmazott alkotmányos követelményét, majd ezeket a szabályokat a Be. 869. § (1) és (2) bekezdésében a hatályos szabályozásnak is részévé tette.
- [144] A jelen alkotmánybírósági határozat ezt a konzisztens rendszert erősíti meg újfent. Egyértelművé téve, hogy a jogalkotó nem csupán a jogbiztonságból és a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó követelményeknek eleget téve, hanem az Alkotmánybíróság döntéseinek megfelelően szabályozta a konkrét ügyben vizsgált Be. 869. § (2) bekezdés b) pontjában a bíró kizárásával kapcsolatos szabályok alkalmazását. Ez egyértelmű iránymutatás a jogalkalmazók számára arra vonatkozóan, hogy az ítéletábla tanácsának tagjaként eljáró bíró akkor kizárt, ha a büntetőeljárás 2016. november 30. után indult. Ezzel a jelen ügyben az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatától eltért. Ezt azért tehette meg, mert az Alkotmánybíróság teljes ülése kimondta, hogy két korábbi határozat egyes megállapításait nem tartja fenn.

- [145] Meglátásom szerint ugyanakkor a döntés jelentősége ezen konkrét ügyön túlmutató. Az Alkotmánybíróság ugyanis egyértelműen és általános jelleggel foglalt állást arról, hogy az alkotmánybírósági határozatokból fakadó követelményeket a jogalkotó a Be. 869. §-ában megfelelően emelte be a büntetőeljárás törvény szabályozásába mind a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatot, mind a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatot érintően. Ilyen módon minden kétséget eloszlat afelől, hogy
- a 2013. november 22. után indult büntetőeljárásokban minősül kizártnak a vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására, valamint az ideiglenes kényszergyógykezelés felülvizsgálatára irányuló eljárásban, illetve a házi őrizet egy éven túli meghosszabbítása tárgyában a törvényszék egyes bírójaként eljáró bíró;
 - a 2016. november 30. után indult büntetőeljárásokban minősül kizártnak a törvényszék másodfokú tanácsának tagjaként, valamint az ítélőtábla tanácsának tagjaként eljáró bíró.
- [146] Az Alkotmánybíróság gyakorlatából fakadó követelmények, valamint a módosult, kiegészített büntetőeljárás szabályozás együttes alkalmazása, azok által az Alaptörvény rendelkezéseinek – különösen a jogbiztonság és a tisztességes eljáráshoz való jog – érvényre juttatása a fentiek szerint elsődlegesen a bíróságok feladata.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [147] A határozat rendelkező részével egyetértek. A bírói kezdeményezés elutasításának alapjául szolgáló indokolás lényege a következőképpen foglalható össze: az Alkotmánybíróság a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat és 25/2017. (X. 17.) AB határozat alkotmányos követelményeit a pártatlan bíróhoz való alapjog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] védelme okán fogalmazta meg. A törvényhozó az alkotmányos követelménynek megfelelően módosította a régi Be. kizárásra vonatkozó szabályait, majd ezekkel egyező szabályt fogalmazott meg a Be.-ben is. A törvényhozás ugyanakkor – a jogbiztonságra, a kiszámíthatóságra [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés], az észszerű időn belüli elbíráláshoz való jogra [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] tekintettel – átmeneti szabályokról rendelkezett [Be. 869. § (1) és (2) bekezdés]. Ezért a támadott Be. 869. § (2) bekezdés b) pontja összhangban áll az Alaptörvénnyel.
- [148] 1. Az elutasítással az Alkotmánybíróság lényegében kinyilvánítja – bár ez a rendelkező részben, az indokolásban ilyen világosan nem kerül megfogalmazásra –, hogy a törvényhozó az átmeneti szabályokat az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének megfelelő mérlegelés alapján alkotta meg, és a bíróságoknak a hatályos törvényt kell alkalmazniuk „az ítélőtábla tanácsának tagjaként eljáró bíró akkor kizárt, ha a büntetőeljárás 2016. november 30. után indult. A Be. 869. § (2) bekezdés b) pont alkalmazásával”].
- [149] Álláspontom szerint a törvényhozó az átmeneti szabályozással tiszteletben tartotta a pártatlan bíróhoz való jog lényeges tartalmát is, hiszen az elfogultsági kifogás (az ún. relatív kizárási ok) időtlen idők óta élő jogintézmény. Mivel a kizárási szabály meghatározott időponttól való hatályba léptetése nem érintette az elfogultsági kifogás előterjesztéséhez való jogot, ezért a törvényi szabályozás nem értékelhető jogelvonásként. Érdemes lett volna a határozatban legalább egy mondatot szentelni az Alaptörvény 26. cikkének is, mely szerint a bírók a törvényeknek alárendeltek, azt kell alkalmazniuk, és ez az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből is következő jogbiztonsági követelmény.
- [150] Egyértelműbb lett volna az Alkotmánybíróság döntése, ha a határozat rendelkező részében a következő alkotmányos követelmény megfogalmazására is sor kerül: „Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből, valamint a 26. cikk (1) bekezdéséből eredő alkotmányos követelmény, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 869. § (2) bekezdés b) pontja alkalmazásakor az ítélőtábla tanácsának tagjaként eljáró bíró akkor kizárt, ha a büntetőeljárás 2016. november 30. után indult.”
- [151] 2. Talán volt már rá példa, hogy valamely korábbi AB határozat döntési lényegének (ratio decidendi) alkalmazását elhagyta az Alkotmánybíróság. A klasszikus precedensjogi rendszerben ez az art of distinguishing (az új ügy ezért-értéért különbözik a korábbitól) vagy az overruling (a korábbi döntési lényeg felbírálata) módszertani elv alkalmazásával történik. Itt a határozat indokolása – a megelőzőleg felidézett feltucatnyi alkotmánybírósági

döntésből kettőt választva – a következőket nyilvánítja ki (Indokolás [101]): „A pártatlanság követelménye mellett az egyéb alkotmányos szempontok érvényesítésének a jogalkotói szándékát elfogadva, figyelemmel a bíróságok jogalkalmazásban továbbra is tapasztalható bizonytalanságokra –, amelyekre példaként hozhatók fel a jelen bírói kezdeményezés alapjául szolgáló indítványok – az Alkotmánybíróság teljes ülése a benyújtott bírói kezdeményezések alapján úgy ítélte meg, hogy a továbbiakban nem tartja fenn:

- a) egyrészről a 25/2017. (X. 17.) AB határozat indokolásában (Indokolás [27], [29]–[31], [33]) foglalt, az Alkotmánybíróság öttagú tanácsa által megfogalmazott azon megállapításokat, amelyek a bíróságok számára a régi Be. 606/B. § alkalmazására irányadók, vagyis, hogy a 2016. november 30. napján folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban meghatározott alkotmányos követelményt;
- b) másrészről a 2/2020. (I. 2.) AB határozat indokolásában (Indokolás [29]) – a 25/2017. (X. 17.) AB határozatban kifejtett, az a) pontban ismertetett álláspontot megerősítő – megállapításokat, amelyek a bíróságok számára a Be. 869. § (1) bekezdés alkalmazására irányadók.”

[152] A fenti, indokolásba foglalt „rendelkezés” számos kérdést vet fel: ez erga omnes rendelkezés? Mit jelent az ABH indokolásából kiemelt mondatokra vonatkoztatott erga omnes hatály? Hogyan illeszthető ez a módszertani megoldás az Alkotmánybíróság gyakorlatába? Mi ennek az előzménye? Mi az ebben rejlő logika? Hogyan kell ezt érteni az olvasónak (jogalkalmazónak, jogalanyoknak)? Világos, egyértelmű az olvasónak az, hogy miért ezekhez a határozatokhoz nyúl hozzá az Alkotmánybíróság? Világos, egyértelmű az olvasónak az, hogy miről szól a 25/2017. (X. 17.) AB határozat [27], [29]–[31], [33] bekezdése és a 2/2020. (I. 2.) AB határozat [29] bekezdése? Világos, egyértelmű az olvasónak, hogy miről szól a 25/2017. (X. 17.) AB határozat itt fel nem sorolt, és ezek szerint fenntartott rendelkezése, és a 2/2020. (I. 2.) AB határozat itt fel nem sorolt, és ezek szerint fenntartott rendelkezése? Milyen többletet ad ez hozzá a jelen határozat rendelkező részéhez kapcsolt indokolási lényeghez? Az ily módon fenn nem tartott korábbi megállapítások, vagy az ily módon fenntartott korábbi megállapítások erősítik, vagy gyengítik az elutasítás lényegi indokát? Segítik-e ezek a jövőbeli jogbiztonságot vagy éppen a bizonytalanságot éltetik tovább?

[153] Ezek a kérdések ahhoz az egyetlen, lényeges és végső kérdéshez vezetnek, hogy mit kell érteni az alkotmánybírósági döntések erga omnes hatálya alatt. Az Abtv. maga annyit mond ki, hogy „az Alkotmánybíróság döntése mindenkire nézve kötelező”. Ebből azonban az nem következik, hogy a döntés lényegét megjelenítő ratio decidendi meghaladó indokolási elemek (pl. obliter dictum) mindegyike a rendelkező részt megillető jogerővel bírnak. Álláspontom szerint a határozat indokolásába foglalt, fent idézett látszólagos rendelkezésnek valójában nem lehet erga omnes hatálya. Tekintettel arra, hogy a bírói kezdeményezésben feltett kérdés új volt, az adott jogszabályi rendelkezést új megközelítésbe helyezve, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti mérlegelést megkerülhetetlenné téve került megfogalmazásra, valamint a támadott rendelkezés nem tekinthető azonosnak az egykori 21/2016. (XI. 30.) AB határozat és 25/2017. (X. 17.) AB határozat általi követelménnyel érintett jogi normákkal, ezért itt valójában nem az egykori alkotmánybírósági döntések felülvizsgálatára került sor.

[154] 3. Az érdemi döntésből következően a jelen ügyben semmi jelentősége nincs már a bírói kezdeményezésnek a 3001/2025. (I. 21.) AB határozatra vonatkozatható kifogásainak. Álláspontom szerint ezért szükségtelen, de talán méltatlan is az Alkotmánybíróságnak az immár védhetetlenné tett korábbi álláspontját védenie [pl. a 3001/2025. (I. 21.) AB határozatban az „ügy” fogalmának újfajta meghatározásával egy korábbi, ebben töretlen alkotmánybírósági gyakorlatot változtatott meg, amely a 3036/2017. (III. 7.) AB végzés óta létezett]. Álláspontom szerint a határozat IV/4. pontjában (Indokolás [101] és köv.) leírtak nem kezdenek ki a jelen határozat rendelkezését, és a közvetlenül hozzá kapcsolódó elvi lényeg (a bírónak a hatályos jogot kell alkalmazniuk). A határozat ezen szövegrészei csupán egy szakmai jellegű vita egy-egy fejezetének tekinthetők.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [155] 1. A határozatot – a helyes rendelkezése miatt – támogattam. Ugyanakkor a hozzáfűzött indokolás kapcsán a büntetőeljárási és alkotmányossági érvelést tekintve egyaránt más – nem egy korábbi állásponttól eltérést magyarázó, hanem az Alkotmánybíróság jelen döntésének alapját egyértelműsítő – hangsúlyozást tartok helyénvalónak. Álláspontomat párhuzamos indokolásként csatolom [Abtv. 66. § (3) bekezdés].
- [156] 2. Előrebocsátom, hogy részemről a határozat rendelkezése támogatásának nyilvánvaló előzménye, hogy a fél évvel korábbi 3001/2025. (I. 21.) AB határozat – ellentétes – rendelkezésével viszont nem értettem egyet. A 3001/2025. (I. 21.) AB határozathoz csatolt különvéleményem szerinti felfogás épp arra vonatkozó (volt), hogy az Alkotmánybíróság úgy jutott el döntéséhez, hogy lényeges, tartalmi alapkérdéseket nem tisztázott.
- [157] Jelen határozat esetében ez az adósság változatlanul fennáll. A határozat rendelkezését viszont jónak tartom.
- [158] 3. Figyelmes olvasattal megállapítható, miszerint
- a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat szerinti alkotmányos követelmény arra vonatkozott, hogy az Alkotmánybíróság a nyomozási bíró meglévő törvényi kizártságára vonatkozó rendelkezés érvényét kiterjesztette a nyomozási bírót jogorvosló bíró személyére is, ám csupán arra az esetre, ha (a vádemelés előtt) a letartóztatás avagy az ideiglenes kényszergyógykezelés tárgyában döntött másodfokon [vö.: 34/2013. (XI. 22.) AB határozat rendelkező részének 1. pontja; régi Be. 207. § (6) bekezdés]. Vagyis a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat bizonyos tárgykörben elvárásá tette, hogy a nyomozási bírónak kell megfeleltetni az őt jogorvosló bírót. Függetlenül attól, hogy ezen jogorvosló bíró perjogi, szervezetjogi helyzete lényegesen különböző a nyomozási bírótól (nem kijelölt, eleve törvényszékre beosztott). Ez személyi tágitás volt, ám korlátozott tárgykörben;
 - a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat szerinti alkotmányos követelmény a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat szerinti bizonyos tárgykörre korlátozott „perjogi egyneműsítést” megtartva, azt egyrészt függetlenítette az ügy tárgyától, vagyis közömbösnek vette, hogy milyen tárgyban volt a korábbi eljárás, illetve döntés. Másrészt általános érvénnyel a nyomozási bíró törvényi kizártságának fogalmi terjedelme alá vette – azzal egyezőnek feleltette meg – azon elvárást, miszerint a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként eljár.
- [159] E tágitás – megfogalmazásából fakadóan, s később a 3001/2025. (I. 21.) AB határozat indokolásában is visszaköszönve, illetve kifejtve – valójában azt jelenti, hogy bármely későbbi ügyintézés csak akkor alkotmányos, ha a későbbi bíró korábban az ügygel semmilyen módon nem találkozott. Függetlenül attól, hogy mi volt a korábbi ügyintézésének tárgya.
- A jogalkotó a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat után, 2017. április 19-i hatállyal módosította az akkor hatályos Be.-t, s e módosítással léptette hatályba 2018. július 1-jén a Be.-t is [vö.: az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2017. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: 2017. évi XXIX. törvény) 1. §; Be.].
 - A 25/2017. (X. 17.) AB határozat – a 2017. évi XXIX. törvény ismeretében, s az akkor hatályos Be. tárgyában – (bár az indítványokat elutasította) indokolásában kimondva-kimondatlanul arra az álláspontra helyezkedett, miszerint a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat és a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat szerinti alkotmányos követelmény elvárását követő 2017. évi XXIX. törvény szerinti megoldás alkotmányos szempontból kívánivalót hagy maga után (s ehhez képest a Be. 2018. július 1-jén hatályba lépett szövege is). Viszont a 25/2017. (X. 17.) AB határozat szerint az alkotmányos követelmény érvényesítése a folyamatban lévő ügyekben az eljáró általános hatáskörű bíróság feladata (Indokolás [31]).
- [160] 4. Mindezek alapján a jelenlegi jogállapot 2017. április 19-e óta fennáll. A jogalkotó a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatot és a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatot követő módosítást követően nem, s a 25/2017. (X. 17.) AB határozat után sem változtatott a hatályos jog szövegén. Megemlítem, hogy 2016. november 30-át követően a jogalkotó nem is volt címzettje változtatásra kényszerítő alkotmánybíróági rendelkezésnek [vö.: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat]. Azóta közel 10 év telt el. Ehhez képest pedig a kérdés valójában az, hogy a 2017. évi XXIX. törvény szerinti módosítással beállt és fennálló jogállapotban a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat és a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat szerinti alkotmányos követelmény számonkérése indokolt-e a hatályos jogot alkalmazó bíróságon.

- [161] 5. Az Alkotmánybíróságnak a nyomozási bíró kizártságával kapcsolatos beavatkozási igénye, illetve felfogása – álláspontom szerint – külső kényszerrel nem igazolható. Az Emberi Jogok Európai Bírósága – a bíró pártatlansága, kizártsága tárgya kapcsán – a sérelmezett esetek megítélésében kettős, mégpedig szubjektív és objektív megközelítésű tesztet alkalmaz.
- [162] Elsősorban vizsgálja az eljáró bíró konkrét magatartását az ügyben. Azt, hogy volt-e olyan megnyilvánulása, amelyből a pártatlanságának hiányára lehet következtetni; ezt a folyamodó egyáltalán sérelmezi-e. A bíró személyes pártatlanságát vélelmezni kell az ellenkező bizonyításáig. Ezt követi az objektív megközelítés, annak vizsgálata, hogy függetlenül a bíró személyes magatartásától, a folyamodónak volt-e jogos, indokolt, objektíve igazolható oka a pártatlanság hiányának feltételezésére. Ehhez a Bíróság részletesen vizsgálja, hogy az adott jogrendszer szabályai szerint a bíró korábban milyen jellegű eljárásban, milyen feladatokat látott el, és milyen annak a szervezetnek a belső felépítése, amelynek keretében a pártatlanságát kétségessé tevő döntések születtek.
- [163] Ehhez képest arról van szó, hogy a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat és a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat esetében is, értelemszerűen az eljárás mikénti szabályozása nyomán, vizsgálata mentén – objektív indokkal, vagyis az imént említett eljárásjogi és szervezetjogi szempontok tüzetes vizsgálata alapján – kellett volna, kellene, hogy eljusson az alkotmányos követelmény megfogalmazásáig. [S annak a 25/2017. (X. 17.) AB határozatban való, illetve általi értelmezése sem lenne másképp olvasható.]
- [164] Ehhez képest pedig jelentősége van (kellene lennie) annak, hogy milyen objektív – a szabályozásban rejlő – oka van a pártatlanság sérelmének, illetve a pártosság vádjának. Ennek vizsgálatával mindmáig, s most is adós maradt az Alkotmánybíróság.
- [165] 6. Változatlanul nem látom alátámasztottnak, hogy a bíró különböző perjogi és szervezetjogi helyzete miatt nem szempontja, illetve miért közömbösíthető szempontja a pártatlanság vizsgálatának. Önmagában az azonos eljárási szabályokból nem következik, hogy azok különböző perjogi állású alkalmazója azonosnak tekintendő. Kétségtelen, hogy a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat közömbösítette a nyomozási bíró és az őt jogorvosló bíró között meglévő perjogi és szervezetjogi eltérést, s ehhez képest fogalmazta meg az alkotmányossági elvárást. A jogalkotó – elfogadva az Alkotmánybíróság ebbéli álláspontját – módosította a jogot, s a nyomozási bírót jogorvosló bírót is kizárta (vö.: 2017. évi XXIX. törvény, illetve Be.). Viszont itt megállt a jogalkotás, amit indokolatlannak tartok alkotmánybírósági intencióval illetni (vö.: Indokolás [131]).
- [166] 7. Változatlanul nem tartom megalapozottnak önmagában azt a feltevést, miszerint a pártatlanság kétségessége címén a jövőbeli érdemi (bűnösség és büntetés kérdésében való) döntésből kizárás objektív, feltétlen alapját jelenti a bárminemű korábbi találkozás az ügygel, mivel az eleve az ügybe merülést jelent. Másképpen szólva nem tartom megalapozottnak azt a feltevést, hogy a bíró kizárásának objektív, törvényi okával eleve azonos – s eleve a pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog sérelmét jelenti – a bíró bárminemű korábbi találkozása az ügygel.
- [167] 8. Kétségtelen, hogy az Alkotmánybíróság a gyakorlatában a vád előtti és vád utáni szakasz között látja az érdemi cezúrát. Ez azonban formális megközelítés. Figyelmen kívül hagyja, hogy a magyar büntetőeljárásban a vád előtti bírói tevékenység, feladat (a titkos információgyűjtés engedélyezésének tárgykörét ide nem értve) alapvetően nem a nyomozás, a nyomozó hatóság érdekét, hanem éppen annak kontrollját szolgálja. A vád előtt eljáró bíró (nyomozási bíró és őt jogorvosló bíró) nem válik a nyomozás részévé, sem jogállását, sem perjogi helyzetét, sem pedig szervezeti beosztását illetően.
- [168] A nyomozási bíró és különösen az őt jogorvosló bíró nem válik a nyomozás, illetve a jövőbeni vád szolgálatává. Feladata változatlanul bírósági, bírói feladat. Amint a törvény kifejezetten – a nyomozási szakasztól elkülönített Tizenkettedik Rész szerinti szabályozásában – írja „[a] vádemelés előtt a bíróság feladatait elsőfokon a járásbíróságnak a törvényszék elnöke által kijelölt bírása nyomozási bíróként látja el” (vö.: Be. 463. §). A nyomozási bíró szerepe épp az, hogy a bírói létevel biztosítsa a vád előtti helyzetben is az egyén alapjogának érvényesülését. Ezzel szemben a vádemelés előtti és vádemelés utáni szakaszra való formális kettéosztás világosan azt jelenti, hogy nem így tekintünk rá. Bizalmatlanok vagyunk iránta, pártatlansága fennmaradása iránt kétséget támasztunk.
- [169] A valódi, nem formális, hanem tartalmi cezúra az (lenne), hogy a korábbi, a vádemelés előtt, s értelemszerűen nem bizonyosság, hanem valószínűség alapján hozott döntése valóban elígérkezést jelent-e a későbbi, vádemelés utáni, s már a bizonyosság alapján hozott, a bűnösség kérdésében való döntése vonatkozásában.
- [170] 9. Az Alkotmánybíróságnak a formális alapon való cezúra felfogása alapján kirajzolódik a bírói kar (populáció) megkülönböztetése, vádemelés előtti és vádemelés utáni szakaszra bontása. Álláspontom szerint ennek sem kiindítója, sem generálója nem lehet az Alkotmánybíróság. Lévéen ez mind perjogilag, mind szervezetjogilag

a jogalkotás megfontolásának felelőssége. A határozat indokolása is kitér erre mint igazgatási munkaszervezési kérdésre. Ez azonban – álláspontom szerint – épp a nem tisztázott tartalmi alapok következménye, s nem pedig olyan ok, aminek az alkotmánybíróági döntés szempontja kell legyen (viszont kétségtelen „járulékos veszteség”).

- [171] 10. Változatlanul spekulatívnak és nem pedig perdöntőnek tartom azt a vélekedést, feltevést, hogy a letartóztatás kérdésében döntő bírónak a letartóztatás általános feltételéről (értsd: a megalapozott gyanú létéről, illetve a gyanú megalapozottságáról) kellene mérlegeléssel állást foglalni, s ekként már az ügybe merülés, a „végső elígérkezése” megtörtént. Nem az a perdöntő kérdés, hogy formailag mely eljárási szakaszban jár el a bíró, hanem az, hogy a csupán valószínűség alapján hozott döntése valóban elígérkezést jelent-e a későbbi, vádemelés utáni, s már a bizonyosság, a bizonyítás alapján hozott, a bűnösség kérdésében való döntése vonatkozásában.
- [172] A valószínűségi alapon hozott bírói döntés esetében (ide nem értve a nem a bizonyíték fennmaradását, hanem eleve a gyűjtését célzó döntést) a bírónak abban a tudatban kell eljárnia, hogy az ilyen döntése szükségképpen feltételes, így szükségképpen készen kell lennie arra, hogy a tárgyalás, a bizonyítás eredménye alapján elfogulatlanul és előítéletmentesen döntsön [vö.: 67/1995. (XII. 7.) AB határozat, ABH 1995, 346, 348.].
- [173] Ennek vizsgálatával az Alkotmánybíróság adós maradt. Adós maradt annak részletes vizsgálatával, hogy a büntetőeljárás adott rendszerének szabályai szerint a bíró korábban milyen jellegű eljárásban milyen feladatokat látott el, és milyen annak a szervezetnek a belső felépítése, amelynek keretében a pártatlanságát kétségessé tevő döntése született.
- [174] 11. Az Alkotmánybíróság számára – álláspontom szerint – nem az a feladat, hogy az adott jog rendszerén szisztematikus változás igényét keletkeztesse, hanem az, hogy feloldja az adott jog rendszerén belül felvetődött alkotmányos aggályokat. Kétségtelen, hogy a jelen ügy az „alkotmánybíróági perbe vitt igény” szempontjából minden korábbihoz képest nagyobb jelentőségűvé. Az alapügy perjogi helyzete közvetlen jogerő előtti, sok vádlottas ügy, sok cselekményes (egyesített) ügy, több mint 10 évvel ezelőtti vádemelés (értelemszerűen még régebbi elkövetés), ami 2024 augusztusában érkezett a másodfokra, az indítványozóhoz. Aki pedig az indítványával egyidejűleg a másodfokú eljárást felfüggesztette. Érthető az indítványozó veszélyérzete, hogy nem akar „lesre futni”, hiszen ő a jogerő perjogi jogosultja (s mint ilyen a Kúria eljárásjogi revíziójának tárgya avagy szenvedője, akár felülvizsgálat, akár esetleges harmadfok nyomán).
- [175] Ez méltányolható szempont, ám olyan kérdésben, hogy mit kell egy bírósági határozat érvényessége feltétlen feltételének tekinteni valójában nincs „kis ügy” avagy „nagy ügy”, ez nem lehet perdöntő, a már kifejtettek szerint a jogi alapok tisztázottsága viszont nem lehet közömbös.
- [176] 12. Megemlítem, hogy az indítvány felveti azt a perbírói gyakorlatban eddig háborítatlan, nyugvóponton lévő, s a 3001/2025. (I. 21.) AB határozatban is rögzített „ügy” fogalom meghatározást, amit az indítványozó problémásnak tart. Változatlanul nem gondolom, hogy alkotmányossági kérdés, meghatározás tárgya kell legyen, hogy az elsőfokú eljáráshoz képest a másodfokú és harmadfokú eljárás, a másodfokú eljáráshoz képest a harmadfokú eljárás, a jogerő előtti eljáráshoz képest a jogerő utáni eljárás (stb.) külön szakasza-e a büntetőeljárásnak. Ennek hagyományos felfogása régóta kialakult (amint annak is, hogy mit kell tekinteni az ügy fogalmának avagy a büntetőeljárás indulása időpontjának), indokolatlan abba kívülről beavatkozni, rendet tenni. Nyilvánvalóan ennek alapulvételével rendelkezik a Be. a bíró kizárása eseteiről akként, hogy nem formális szempont alapján (önmagában valamely eljárási szakaszban való bármely eljárási cselekvés alapján), hanem tartalmi alapon zár ki, az „elbírálásban” avagy „határozat meghozatalában” való részvétel miatt [vö.: 14. § (3) bekezdés b)–e) pont, (4)–(6), (7) bekezdés].
- [177] 13. Végül megemlítem, hogy az Alaptörvény védelme minden bizonnyal akkor indokolt, ha van sérelem. Jelen ügyben azt nem látom sérelemnek, hogy az indítványozó – józan felfogása szerint – a jövőbeni esetleges hatályon kívül helyezését vegyük sérelemnek (miközben indítványának aggályai valósak). Az alapügy egyéb érintettjei pedig ilyen sérelmet nem éreztek. Talán az is járható út, ha valamely fél kizárás iránti bejelentést tesz, amiről majd egy másik tanács dönt, s a hatályos jog alapján mérlegre teszi a kizárásra apelláló érveit.

- [178] Ennek – kétségtelenül meglévő perjogi – lehetősége sem a jogbiztonság ellenére való. Ami egyben azt is jelenti, hogy az ilyen kérdések, aggályok adott ügy(ek)beni jelentőségének, nem csupán formai, hanem tartalmi – a büntetőeljárás kiegyensúlyozott rendszerén alapuló – vizsgálata alapján való gondolkodás indokolt, mind perjogi, mind alkotmányjogi szempontból.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [179] 1. A tárgyalat ügyben képviselt álláspontom alapja az volt, hogy alapvetően nem értettem egyet azzal a korábbi alkotmánybírói döntésekben (vagy azok relatív felidézésével) kialakított megközelítéssel, mely szerint eleve, abszolút, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó feltétlen követelményként kizárt lenne a büntetőeljárás későbbi, érdemi, a vád tárgyáról való döntés meghozataláról szóló szakaszából az a bíró, aki a büntetőeljárás bármely korábbi, azaz nem bírói szakaszában bíróként eljárási cselekményt végzett.
- [180] Ebből (is) adódóan nem támogattam az Alkotmánybíróság 3001/2025. (I. 21.) AB határozatát sem, amely következtében már az eljárás bármely korábbi szakaszában, bármely vonatkozásban, bármely terheltre nézve eljáró bíró az Alaptörvényből fakadó módon kizárt lenne az ügy elintézéséből pusztán az iratok egy részének megismerése alapján. A bíró vádemelést megelőző eljárása nem eredményezi automatikusan az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése részjogosítványának sérelmét. Az eljáró bíró nem válik pártatlanná, a terhelt bűnössége tekintetében objektíve (kényszerítő módon) elfogulttá pusztán abból a tényből eredően, hogy az ügy iratait vagy azok egy meghatározott terheltre vonatkozó részét megismerte.
- [181] A fenti meggyőződésem alapján támogattam az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának felülvizsgálatát. A precedensbíráskodás (és így az Alkotmánybíróság által folytatott, ún. kartális precedensbíráskodás) lényegét az ügyek állandó és alapos összevetése (s ha kell megkülönböztetése – distinguishing), a korábban meghozott döntési tartalmak alapos elemzése és azokból az ügyre feltétlenül vonatkoztatható követendő tartalmak (az ún. ratio decidendi) kiválasztása és az egyéb megállapítások (obiter dicta) gondos elkülönítése jelenti. Amennyiben az feltétlenül szükséges, az Alkotmánybíróság korábbi döntését felül kell, hogy bírálja (overruling). Az Alkotmánybíróság nem válhat olyan korábbi gyakorlatának (vagy a gyakorlat egyes elemei, mondatai) rabjává, amely a jogalkalmazást – nem csak, de kifejezetten a nagy kiterjedésű, sok terheltet érintő ügyekben – ilyen módon nehezíti meg úgy, hogy a pártatlanság hiánya nem feltétlenül megalapozott.
- [182] 2. A fenti gondolatokkal kiegészítve csatlakozom *dr. Handó Tünde* alkotmánybíró és *dr. Márki Zoltán* alkotmánybíró párhuzamos indokolásához.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: III/315/2025.

VIII. A Kúria határozatai

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5.026/2025/4. számú határozata

Az ügy száma:	Köf.5.026/2025/4.
A tanács tagjai:	Dr. Sugár Tamás a tanács elnöke, Dr. Bögös Fruzsina előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró, Dr. Dobó Viola bíró, Dr. Kiss Árpád Lajos bíró
Az indítványozó:	Budapest Környéki Törvényszék
Az érintett önkormányzat:	Abony Város Önkormányzata (Cím1)
Az ügy tárgya:	önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Abony Város Önkormányzat Képviselő-testületének a közterületek eltérő használatáról szóló 8/2016. (IV.29.) önkormányzati rendeletének 6. § m) pontja és a 3. melléklete 17. pontja más jogszabályba ütközik, ezért azokat megsemmisíti;
- megállapítja, hogy a megsemmisített rendelkezések a Budapest Környéki Törvényszék előtt 23.K.701.239/2025/6. számon folyamatban lévő perben, valamint valamennyi, a jelen határozat meghozatalának időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben nem alkalmazhatók;
- elrendeli határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alapügy felperese Abony város közterületein álló közvilágítási-, villany-, és telefonoszlopok hálózatát üzemelteti, az oszlopok használatát elektronikus hírközlő szolgáltatók részére átengedi.
- [2] Abony Város Önkormányzata (továbbiakban: önkormányzat) Polgármestere (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) a 2025. március 18. napján kelt JT/51-6/2024. számú határozatával kötelezte a felperest Abony város közigazgatási területén, a közterületen álló közvilágítási-, villany-, és telefonoszlopok bérbeadása, hasznosítása, használatának átengedése után közterület-használati kérelem haladéktalan benyújtására, valamint a 2024. évben felülvizsgált oszlopszám alapján 10.254.000 forint 2025. évi közterület használati díj megfizetésére.
- [3] Az önkormányzat képviselő-testülete, mint másodfokú hatóság (az alapügy alperese) a 2025. május 29. napján hozott JT/51-8/2025. számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta és kötelezte a felperest a közterület-használati díj megfizetésére és a közterület-foglalás engedélyezése iránti kérelem benyújtásával a jogellenes állapot megszüntetésére. Határozatát az Abony Város Önkormányzat Képviselő-testületének a közterületek eltérő használatáról szóló 8/2016. (IV. 29.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: Ör.) 6. § m) pontjára és a 3. melléklete 17. pontjára alapította. Az Ör. 3. melléklet 17. pontja szerint a közterületen álló közvilágítási-, villany-, és telefonoszlopok bérbeadása, hasznosítása, használatának átengedése után fizetendő díj mértéke központi terület esetében 6.000 Ft/db/év, egyéb területen 6.000 Ft/db/év, s ennek figyelembevételével állapította meg az alperes a fizetendő összeget.

- [4] Az alapügy felperese ezen döntéssel szemben keresetet terjesztett elő a Budapest Környéki Törvényszéknél, amelyben az alperesi határozat elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte.

Az indítvány és az önkormányzat védírata

- [5] A Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: indítványozó bíróság) a 2025. szeptember 10. napján kelt 23.K.701.239/2025/6. számú végzésével a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsának eljárását kezdeményezte és egyidejűleg a per tárgyalását felfüggesztette.
- [6] Az indítványozó bíróság álláspontja szerint az Ör. 6. § m) pontja és a 3. melléklet 17. pontja más jogszabályba ütközik, ezért azok megsemmisítését kérte, továbbá azt is, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa mondja ki, hogy a megsemmisített rendelkezések valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben nem alkalmazhatók.
- [7] Az indítványozó bíróság többek között kiemelte, hogy az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (továbbiakban: Ehtv.) 94. § (2a) bekezdése szerint a hálózatüzemeltető és az elektronikus hírközlési szolgáltató együttműködnek a nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok kiépítése érdekében, ennek keretében a hálózatüzemeltető köteles túrni a fizikai infrastruktúrájának felhasználását vagy köteles a fizikai infrastruktúrájának alkalmassá tételét elvégezni. Az Ehtv. 94. § (4a) bekezdése értelmében pedig az elektronikus hírközlési építmény elhelyezését a közterület tulajdonosa túrni köteles, a tulajdonosi hozzájárulást megadottnak kell tekinteni. Hivatkozott továbbá az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésére is, amely alapján az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.
- [8] Az indítványozó bíróság álláspontja szerint az Eht. törvényi szinten rendezi az elektronikus hírközlési építmény elhelyezésére, a fizikai infrastruktúra felhasználására, igénybevitelére vonatkozó szabályokat, korlátozásokat, és az Eht. 96. § (1) bekezdése kifejezetten rögzíti a korlátozás közterület vonatkozásában történő ingyenességét. Az indítvány állítja, hogy az önkormányzat magasabb szintű jogszabály által rendezett életviszonyt – közterület-használati jogviszonynak minősítve – szabályozási tárgykörébe vont az Alaptörvény 32. cikkébe ütközően.
- [9] Az önkormányzat tévesen minősítette az élethelyzetet közterület-használatnak. Hivatkozott ezzel összefüggésben a Kúria 1/2022. Közigazgatási-polgári jogegységi határozatára (a továbbiakban: 1/2022. jogegységi határozat), amely rögzíti, hogy a közterület-használati jogviszony közjogi jogviszony. Kiemelte továbbá, hogy a közterület legfőbb jellemzője, hogy azt – rendeltetésének megfelelően – bárki használhatja. A közterület tehát közfunkciót teljesít, ezért közvagyonnak minősül az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése értelmében.
- [10] Az indítványozó bíróság hangsúlyozta, hogy a közterület-használati jogviszonyban az önkormányzat, mint tulajdonos helyzete azért is sajátos, mert nemcsak szerződő félként vesz részt a jogviszonyban, hanem egyúttal szabályozója is az önmagát érintő jogviszonynak, amelyben a helyi közhatalom az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján eredeti jogalkotói jogkörében alkot önkormányzati rendeletet. Kiemelte, hogy a közterület véges, nem áll korlátlanul rendelkezésre, ezért a – jogszerű – rendeltetéstől eltérő (egyéni érdeket szolgáló) használatot a közvagyon tulajdonosa, az önkormányzat közhatalomként szabályozza. A Kúria Kfv.37.470/2013/8. számú határozata alapján hivatkozott arra, hogy a közterület-használati jogviszony a helyi önkormányzat által szabályozott helyi közügynek minősül. Kiemelte továbbá, hogy e szerződéses jogviszonyban szerződési szabadságról nincs szó, az egyik félnek ugyanis csak a feltételek elfogadására vagy el nem fogadására van lehetősége, azok alakítására nincs befolyással.
- [11] Az indítvány szerint a törvényhozó a közterület használatát az elektronikus hírközlési szolgáltatások biztosítása érdekében kivette az önkormányzati szabályozás lehetősége alól, pontosan azért, mivel magasabb közérdeket kívánt szolgálni. Ezt támasztja alá a közterület-használati jogviszony ellenérték fejében történő használatának sajátossága is, mivel adott használati díj el nem fogadása esetén a közterület használata lehetetlenné válik. Ennek következtében a szolgáltatót más fizikai infrastruktúra létesítésére ösztönöznék, amely ellentétes azzal a jogalkotói szándékkal, hogy a fizikai infrastruktúra, azaz a villanyoszlopok lehetőség szerint közterületen, azokat megosztva, több szolgáltató által használva kerüljenek felhasználásra. Mindemellett maga a jogalkotó már meghatározta a korlátozás folytán keletkező igény jogcímét, az Eht. 96. § (1) bekezdése alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerinti kártalanítást, ami kizárja, hogy közterület-használati díj fizetésének kötelezettsége keletkezzen.

- [12] Az indítványozó bíróság rámutatott, hogy egyrészt az önkormányzati rendelet más ágazati jogszabály által szabályozott életviszonyt vont szabályozási körébe, másrésztől tévesen minősítette a használatot közterület-használati jogviszonyként, így az Ör. vitatott rendelkezései az Alaptörvény 32. cikkébe, az Eht. 94. § (2a), (4a) bekezdéseibe és 96. §-ába ütköznek.
- [13] Az Önkormányzati Tanács a Kp. 140. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 42. § (1) bekezdése alapján az érintett önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére.
- [14] Az önkormányzat védíratot nem terjesztett elő.

Az Önkormányzati Tanács döntésének indokai

- [15] Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.
- [16] A Kúria Önkormányzati Tanácsának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az önkormányzat a magasabb jogszabályoknak megfelelően állapított-e meg díjfizetési kötelezettséget a közterületen álló közvilágítási-, villany-, és telefonoszlopok bérbeadása, hasznosítása, használatának átengedése után.
- [17] Az indítvány szempontjából releváns Ör. vitatott rendelkezései a következők:
„6. § Közterületet közterület-használati engedélyben foglaltak szerint és az abban meghatározott használati díj megfizetése ellenében, rendeltetéstől eltérően használni különösen az alábbi esetekben lehet:
m) A közterületen álló közvilágítási-, villany-, és telefonoszlopok bérbeadása, hasznosítása, használatának átengedése.”
3. melléklet 17. pont: „közterületen álló közvilágítási-, villany-, és telefonoszlopok bérbeadása, hasznosítása, használatának átengedése (oszlop Ft/db/év) Központi terület: 6.000 Ft/db/év; Egyéb terület: 6.000 Ft/db/év.”

I.

- [18] A Kúria Önkormányzati Tanácsa először a közterülettel, mint közjósággal kapcsolatos alapelvi szintű gyakorlatát tekintette át, s figyelemmel az indítványozó által hivatkozott 1/2022. jogegységi határozatra, valamint az időközben bekövetkezett jogszabályi változásokra, a jelen ügy szempontjából az alábbi elvi tételekre kíván rávilágítani.
- [19] A magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv.) 16. § 73. pontja szerint közterület: (...) közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván.
- [20] A közterület közfunkciót tölt be, ekképp közvagyonnak minősül az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése értelmében, amely szerint az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. „A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése (...)”. Az önkormányzatok közvagyonnak minősülő tulajdoni tárgyaikkal nem rendelkeznek szabadon, tulajdonjoguk gyakorlása célhoz kötött: közfeladataikat, közérdekű célokat kötelesek megvalósítani a tulajdonukba tartozó közterületi vagyonuk hasznosításával (Kfv.37.470/2013/8.). A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 5. § (3) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező nemzeti vagyonba tartoznak a) a helyi közutak és műtárgyaik, b) a helyi önkormányzat tulajdonában álló terek, parkok, közkertek.
A szabályozás alapján megállapítható, hogy a helyi önkormányzat tulajdonában álló egyes közterületek a forgalomképtelen törzsvagyonba tartoznak. A helyi önkormányzat a törzsvagyonra tekintetében nem ugyanolyan tulajdonosi jogok gyakorlója, mint az üzleti vagyonát illetően. Ez a körülmény a létesíthető jogviszonyok tekintetében jelentős korlátot jelent, amelyek fő tartalma az Alaptörvényen és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényen (a továbbiakban: Mötv.) kívül az Nvtv. szabályozásán alapul.
- [21] Mind a Kúria Önkormányzati Tanácsának joggyakorlata (Köf.5030/2017/3., Köf.5033/2017/4., Köf.5031/2019/5., Köf.5010/2021/4. számú határozatok), mind az 1/2022. jogegységi határozat alapján kiemelhető, hogy a közterület, mint „véges közjóság” rendelkezésre állásának biztosításában a kormányzatnak különböző szinteken van szerepe. A közterület-használat bárki számára történő hozzáférhetőségének biztosítása helyi szinten az Mötv. 13. § (1) bekezdésének 2. pontjában adott feladatellátási felhatalmazással összefüggésben a települési önkormányzat feladata. Azaz a közterülettel kapcsolatos használati viszonyok egyik alanya mindig az állam, illetve annak nevében eljáró közigazgatási szerv, beleértve ebbe a helyi önkormányzatot is.
- [22] A közterületet rendeltetésszerűen, főszabályként bárki, ellenérték nélkül használhatja. A – jogszerű, mégis – rendeltetéstől eltérő használat (a közterület tartós egyéni igénybevétele) csak szabályozott módon történhet. A közterület végessége okán a többlet-, vagy meghatározott keretek között kizárólagos jogosultság gyakorlása fizetési kötelezettséggel járhat (Köf.5033/2017/4.). Ugyanakkor a közterület-használati jogviszonyban

az önkormányzat nem magántulajdonosi minőségében jelenik meg, hanem mint a köztulajdonnal való rendelkezésre törvényi felhatalmazással bíró jogalany. Az önkormányzat, mint tulajdonos helyzete azért is sajátos, mert nemcsak szerződő félként vesz részt a jogviszonyban, hanem mint szabályozója is az önmagát érintő jogviszonynak, amelyben a helyi közhatalom az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján eredeti jogalkotói jogkörében alkot normatív aktust (önkormányzati rendeletet).

- [23] A Kőf.5033/2017/4. számú határozat alapján kimunkált gyakorlat szerint a közterület használatával kapcsolatos jogviszony közjogi jogviszony, ugyanakkor komplex is, ahol a közjogi és a magánjogi viszonyok olykor egymáshoz kapcsolódhatnak. A rendeleti szabályozásnak ugyanis nem egyetlen célja a kizárólagos használat feltételeinek rögzítése. A jogforrás rendeltetése elsősorban az egyéni közterület-használók számára a közjóság élvezete zavartalanosságának biztosítása, különös tekintettel arra, hogy „zsúfoltság”, azaz túlhasználat viszonyai közepette kell fenntartani a hozzáférés jogát, figyelemmel a bárki által való igénybevételre.

II.

- [24] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fentieket követően azt vizsgálta, hogy e speciális keretszabályozáshoz hogyan viszonyul az Ör. által bevezetett szabályozás.
- [25] Az Ehtv. 94. § (1) bekezdése alapelvei szinten rögzíti, hogy „A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét.”
- [26] Az Ehtv. 94. § (2a) bekezdése továbbá azt is szabályozza, hogy: „A hálózatüzemeltető és az elektronikus hírközlési szolgáltató együttműködnek a nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok kiépítése érdekében, ennek keretében a hálózatüzemeltető köteles túrni a fizikai infrastruktúrájának felhasználását vagy köteles a fizikai infrastruktúrájának alkalmassá tételét elvégezni. Az elektronikus hírközlési építmény kiépítésének és karbantartásának költségeit az elektronikus hírközlési szolgáltató viseli.”
- [27] Az Ehtv. 94. § (4a) bekezdése kimondja hogy: „Az elektronikus hírközlési építmény elhelyezését a közterület tulajdonosa (használója vagy kezelője) túrni köteles, a tulajdonosi hozzájárulást megadottnak kell tekinteni. Ha az építési munka megkezdéséhez közterület-használati hozzájárulás, kezelői vagy üzemeltetői hozzájárulás (a továbbiakban együtt e bekezdésben: hozzájárulás) szükséges, azt az elektronikus hírközlési szolgáltató kérelmének benyújtásától számított – ha jogszabály vagy szabályzat rövidebb határidőt nem állapít meg – 30 napon belül ki kell adni. A hozzájárulás formája egyoldalú nyilatkozat vagy megállapodás is lehet. Ha a hozzájárulás megadására feljogosított személy vagy szerv a hozzájárulás megadásáról neki felróhatóan vagy az érdekkörében felmerült egyéb okból határidőn belül nem nyilatkozik, a hozzájárulást a kérelemben foglaltaknak megfelelően megadottnak kell tekinteni.”
- [28] A jogalkotó lényegében a közterület-használat vonatkozásában jelentkező közösségi érdeket jeleníti meg az Ehtv. 96. § (1) bekezdésének szabályozásában azzal, hogy többek között a közterület és az állami tulajdonban álló ingatlan kivételt képeznek a korlátozás mértékének megfelelő, a Ptk. szerinti kártalanítás alól. E rendelkezés a következőképpen szól: „Az érintett ingatlan tulajdonosát – a közterület, az állami tulajdonban álló ingatlan, a közös eszközhasználattal érintett elektronikus hírközlési építmény tulajdonosa, valamint a 94. § (4e) bekezdés alapján létesített nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózattal érintett ingatlan tulajdonosa kivételével – az e törvényből eredő korlátozás mértékének megfelelő, a Ptk. szerinti kártalanítás illeti meg.”
- [29] Az önkormányzatok rendeletalkotási joga közterülethasználat tárgyában az Mötv.-n alapul, mégpedig annak 23. § (4) bekezdés 19. pontján. Eszerint a szabályok és díjak megállapítása a törvényben meghatározott kötelező feladat. Ebből következően ez a jog nem a tulajdonosi mivoltból származik. A fenti szabályokat összevetve egyértelműen megállapítható, hogy az elektronikus hírközlési építmény elhelyezését a közterület tulajdonosa (használója vagy kezelője, így az önkormányzat is) túrni köteles, s annak korlátozó előírására helyi rendeletben nincs lehetőség.
- [30] A rendeleti szabályozás jogosultsága éppen az, hogy a közterületek mindenki által való használhatósága ne sérüljön. Ehhez képest kerülhet sor a magáncélú igénybevétel, azaz a meghatározott feltételek közötti kizárólagos használat körülményeinek előírására, aminek része a kizárólagossággal elérhető hasznok ellenében díjfizetés megállapítása is. Azonban jelen esetben az infrastruktúra közterületen való elhelyezése nem magánérdekből, hanem közérdekből történik.
- [31] A helyi közművek kiépítése helyi közérdek, ahogyan a már meglévő infrastruktúra további hasznosítása is a helyi közösség érdeke – amelyet helyi szinten a közügyeken keresztül az önkormányzat képviseli –, egyúttal a hálózatüzemeltetőnek is együttműködési kötelezettsége van az elektronikus hírközlési szolgáltatóval. Az Ör.

6. § m) pontja a közterületen álló közvilágítási-, villany-, és telefonoszlopok bérbeadása, hasznosítása, használatának átengedése esetére ír elő közterület-használati engedély beszerzését, valamint az Ör. 3. melléklet 17. pontja szerinti használati díj megfizetését. A fenti szabályozás alapján tehát az Ör. a létrejött közjogi jogviszonyban (és esetlegesen a hálózatüzemeltető és az elektronikus hírközlési szolgáltató között létrejött magánjogi jogviszonyba) kíván beavatkozni normatív szabályozási úton.
- [32] Egyfelől a közüzemi szolgáltatáshoz kapcsolódó oszlopok elhelyezését közösségi érdekből a közterületen biztosítani szükséges, másfelől az Ehtv. alapján a hálózatüzemeltető köteles (tehát nincs mérlegelési lehetősége) túrni a fizikai infrastruktúrájának felhasználását vagy köteles a fizikai infrastruktúrájának alkalmassá tételét elvégezni. Az Ör. szabályozása pedig lényegében arra kötelezné a hálózatüzemeltetőt, hogy ne engedje infrastruktúrájának más célú (vagy más általi) felhasználását, mivel ebben az esetben közterület-használati engedély beszerzése és a használati díj megfizetése válna számára kötelezővé, mely egyúttal többletköltséget teremtené.
- [33] A Kúria Önkormányzati Tanácsa mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az önkormányzat az Eht. 94. § (2a), (4a) bekezdéseibe és 96. §-ába ütköző módon vonta engedélyezési és díjfizetési kötelezettség alá a 6. § m) pontja szerinti közterületen álló közvilágítási-, villany-, és telefonoszlopok bérbeadását, hasznosítását, használatának átengedését. Erre tekintettel megállapítható, hogy az Ör. 6. § m) pontja és a 3. melléklete 17. pontja más jogszabályba ütközik, ezért azt a Kúria Önkormányzati Tanácsa – figyelembe véve a Kp. 146. § (3) bekezdését és a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (8) bekezdését – a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítette.

A döntés elvi tartalma

- [34] Az önkormányzat a közterület-használattal kapcsolatos rendeletében nem írhat elő a közterületen álló közvilágítási-, villany-, és telefonoszlopok bérbeadása, hasznosítása, használatának átengedése esetére közterület-használati engedély beszerzését, valamint használati díj megfizetését.

Záró rész

- [35] Az Önkormányzati Tanács az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [36] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.
- [37] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet törvényellenességének vizsgálatára irányuló eljárásban a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségeiket maguk viselik.
- [38] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdései zárják ki.

Budapest, 2025. december 2.

Dr. Sugár Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bögös Fruzsina s.k.
előadó bíró

Dr. Balogh Zsolt s.k.
bíró

Dr. Dobó Viola s.k.
bíró

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k.
bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5.027/2025/4. számú határozata

Az ügy száma:	Köf.5.027/2025/4.
A tanács tagjai:	Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró, Dr. Bögös Fruzsina bíró, Dr. Dobó Viola bíró, Dr. Sugár Tamás bíró
Az indítványozó:	Pest Vármegyei Kormányhivatal (cím1)
Az indítványozó képviselője:	Dr. Danka Ferenc kamarai jogtanácsos (cím1)
Az érintett önkormányzat:	Üllő Város Önkormányzata (cím2)
Az érintett önkormányzat képviselője:	Dr. Kovács Krisztián ügyvéd (cím3)
Az ügy tárgya:	önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Üllő Város Önkormányzata Képviselő-testületének a település területén elrendelt változtatási tilalomról szóló 8/2024. (II. 26.) számú önkormányzati rendelete más jogszabályba ütközik, ezért azt 2024. február 29. napjára visszamenőleges hatállyal megsemmisíti;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő 8 napon belül – az önkormányzati rendeletek kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás**Az indítvány alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A Kormány megalkotta az Üllői Lövész Központ megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló 671/2023. (XII.29.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Kormányrendelet), amelynek 1. § (1) bekezdése nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánította az ingatlan-nyilvántartás szerint az Üllő külterület 0275/1, 0275/2, 0275/3 és 0276 helyrajzi számon nyilvántartott ingatlanokon, valamint ezen ingatlanokból a telekalakítási eljárásban hozott, véglegessé vált döntés alapján kialakított ingatlanokon az Üllői Lövész Központ megvalósítására irányuló beruházással (a továbbiakban: Beruházás) összefüggő, az 1. mellékletben meghatározott közigazgatási hatósági ügyeket.
- [2] Ezt követően Üllő Város Önkormányzatának (a továbbiakban: önkormányzat) képviselő-testülete a 20/2024. (I. 25.) számú határozatával úgy döntött, hogy „Üllő közigazgatási határán belül ne legyen lőtér beruházás”, majd a 21/2024. (I. 25.) számú határozattal „a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) kormányrendelet 59.§ (2) bekezdésének megfelelően módosít[otta] a város érvényes szerkezeti tervét, valamint a hatályos Helyi Építési Szabályzatát és szabályozási tervét a város Integrált Településfejlesztési Stratégiája szerint lehatárolt Dóra major városfejlesztési akcióterületére vonatkozóan és kiemelt fejlesztési területté nyilvánít[otta] az akcióterületbe tartozó 0262/12, 0265, 0266, 0267/1, 0275/1, 0275/2, 0275/3 és 0276 helyrajzi számokat”, továbbá a megjelölt területekre vonatkozó új szabályozás hatályba lépéséig tartó változtatási tilalom elrendelése érdekében az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 21. §-ában foglaltak alapján a településrendezési eszközök módosítására vonatkozó szerződés kötéséről döntött.

- [3] Az Önkormányzat a 2024. február 22-i ülésén – a 21/2024. (I. 25.) számú határozattal elrendelt településrendezési feladatok megvalósításának biztosítására – „az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény [a továbbiakban: Étv.] 21. §-ban kapott felhatalmazás alapján” megalkotta a település területén elrendelt változtatási tilalomról szóló 8/2024. (II. 26.) számú önkormányzati rendeletet (a továbbiakban: Ör.), amellyel az Üllő város helyi építési szabályzatáról szóló 20/2017. (VII. 08.) rendelet szerinti előírások, valamint szabályozás felülvizsgálatának időszakára, az új építési szabályokról szóló önkormányzati rendelet hatálybalépéséig, de legfeljebb az Ör. hatálybalépésétől 3 évi időtartamra változtatási tilalmat rendelt el a város alábbi területeire: az Üllő, 0260 hrsz-ú földút – 0262/9–16 hrsz-ú major területek – 4603 jelű országos közút és Ócsa közigazgatási határa által határolt területen, a 0262/12, 0265, 0266, 0267/1, 0275/1, 0275/2, 0275/3 és 0276 hrsz-ú területekre.
- [4] A Pest Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) az Ör-rel szemben, annak jogellenessége okán PE/030/01461-1/2025. ügyiratszámom törvényességi felhívást bocsátott ki.
- [5] Az Önkormányzat a törvényességi felhívásban foglalt határidőn belül, 2025. augusztus 7. napján tartott ülésén a 267/2025. (VIII. 07.) számú határozatában a törvényességi felhívásban foglaltakkal nem értett egyet, erről a polgármester 2025. augusztus 13-án az NJT rendszerbe feltöltött levelével tájékoztatta az indítványozót.

Az indítvány és az Önkormányzat védirata

- [6] Az indítványozó a 2025. szeptember 11. napján előterjesztett PE/030/01461-7/2025. számú indítványával a Kúria Önkormányzati Tanácsánál (a továbbiakban: Kúria vagy Önkormányzati Tanács) kezdeményezte az Ör. megsemmisítését, kifejtve, hogy a Kormányrendelet a változtatási tilalommal érintett ingatlanok közül a Beruházással érintett ingatlanok tekintetében településrendezési szempontból már rendelkezett, az Ör. így a Kormányrendeletben foglaltakkal ellentétes célokat fogalmaz meg.
- [7] Indítványában a Kormányrendelet 5. § (1) bekezdésének b) pontjára hivatkozva kifejtette, hogy a Kormányrendelet az eltérő szabályozást tartalmazó önkormányzati rendeletek, valamint a településrendezési terv alkalmazását kizárja. Mivel a Kormányrendelet az önkormányzati „döntéseknél” magasabb szintű jogforrás, ezért önkormányzati rendelet nem tartalmazhat a Kormányrendelettel ellentétes, vagy annak alkalmazását ellehetetlenítő szabályozást.
- [8] Előadta, hogy az Ör. ellentmond a jóhiszemű és a rendeltetésszerű joggyakorlás Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 9. §-ában megfogalmazott követelményének is azzal, hogy megakadályozni szándékozik kormányzati döntés(ek) végrehajtását. Az Önkormányzat a Kormányrendelet hatálybalépését követően kívánt azzal ellentétes álláspontot érvényesíteni. Az Önkormányzat képviselő-testületének 2024. január 25-i jegyzőkönyvében foglaltak szerint a képviselő-testületnek már 2021. évben tudomása volt a Kormányrendelettel biztosítani kívánt Beruházásról. A településrendezési eszközök módosításakor nyilvánvalóan tudatában volt annak is, hogy a 0275/1, 0275/2, 0275/3 és 0276 hrsz-ú ingatlanokon megvalósuló Beruházást a kormány nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánította, ezért a területre speciális előírások vonatkoznak, illetve kizárólagosságuk miatt azok vonatkozásában a településrendezés helyi szabályai nem alkalmazandók. Már a 21/2024. (I. 25.) határozat előterjesztésének képviselő-testületi vitájában a településrendezési eszközök módosításának indokát abban jelölték meg, hogy ezáltal változtatási tilalmat tudjanak elrendelni az érintett ingatlanok vonatkozásában, így juttatva kifejezésre, hogy nem kívánják a kiemelt Beruházás megvalósulását.
- [9] Az indítványozó hivatkozott a Kúria – a jelen ügghöz hasonló változtatási tilalomról szóló ügyben hozott – Köf.5.003/2024/5. számú határozatára, melyben az Önkormányzati Tanács kifejtette, hogy ha az önkormányzati rendelet az elfogadását követően megalkotott és hatályba lépett más, magasabb szintű jogszabállyal ellentétesé válik, akkor az önkormányzatnak módosítania kell rendeletét. Ha az önkormányzati rendelet – ugyanúgy, mint jelen esetben – már a megalkotásakor sem felelt meg a központi építésügyi jogszabályoknak, akkor azt a rendeletet az önkormányzatnak saját hatáskörben hatályon kívül kellett volna helyeznie. Mivel ezt az önkormányzat – a Köf.5.003/2024/5. számú ügyben – nem tette meg, ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa a rendelet megsemmisítéséről döntött.
- [10] Az indítványozó álláspontja szerint az Ör. sérti a jogszabályi hierarchiáról szóló alapvető jogelveket és ezért nem felel meg Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (3) bekezdésében foglaltaknak.
- [11] Az Önkormányzati Tanács a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 140. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 42. § (1) bekezdése alapján az érintett Önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére.

- [12] Az önkormányzat 2025. október 1. napján előterjesztett védiratában az indítvány elutasítását és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése szerint a Kormányrendelet alaptörvény-ellenességének megállapítása érdekében egyedi normakontroll eljárás kezdeményezését kérte a Kúria Önkormányzati Tanácsától.
- [13] Az álláspontja szerint a Kormányrendelet közjogilag érvénytelen, mivel formálisan a háborús veszélyhelyzetre hivatkozik, azonban tartalmilag semmilyen összefüggést nem mutat a veszélyhelyzettel. A Kormányrendeletben hivatkozott honvédelmi indok mesterséges, mert a szomszédos katonai lőtér már biztosítja ezt a funkciót. Az Alkotmánybíróság döntéseiben alátámasztott értelmezés szerint a különleges jogrend eszközei nem használhatók fel olyan célokra, amelyek évtizedekre kiható szabályozást eredményeznek. Utalt az 1/2023. (I. 4.) AB határozatra, amely szerint a különleges jogrend megszűnésével összefüggő szabályozás csak a veszélyhelyzet rendezésére irányulhat, és nem eredményezhet tartós hatásokat, valamint a 9/2024. (IV. 30.) AB határozatra is, amely kifejezetten kimondta, hogy a különleges jogrend nem használható fel a rendes jogalkotás megkerülésére és olyan tartós joghatások létrehozására, amelyek a veszélyhelyzethez érdemben nem kapcsolódnak. Ezzel szemben – a véleménye szerint – a Kormányrendelet nem átmeneti intézkedést tartalmaz, hanem tartósan vonja ki a települési önkormányzat hatásköréből a jövőbeni átépítéseket és bővítéseket is, ami nyilvánvalóan nem lehet a veszélyhelyzeti jogalkotás célja.
- [14] Az önkormányzat hivatkozott arra, hogy bár a Kormányrendelet kimondhatta volna, hogy a Beruházásnál a változtatási, építési és telekalakítási tilalom nem alkalmazható, azt nem tette meg. A megalkotott Kormányrendelet továbbá szükségtelenül és aránytalanul korlátozza az önkormányzat jogait, a megalkotása során nem vizsgálták, hogy van-e olyan alternatív helyszín, amely a kitűzött célokat a környezet károsítása nélkül is képes megvalósítani. Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy a tervezett Beruházás közvetlen szomszédságában már működik egy katonai lőtér, amely a honvédelmi célokat önmagában is szolgálja, így a Beruházás indokolásában központi elemként megjelenő honvédelmi cél a meglévő lőtérrel elérhető, a további létesítmény pedig indokolatlanul duplázná a funkciót.
- [15] Utalt az önkormányzati autonómia sérelmére is. Ezzel összefüggésben előadta, hogy a Kormányrendelet tartósan kiüresíti a településrendezési és településképi hatásköröket, nemcsak a Beruházás megvalósítása, hanem a jövőbeni átépítések és bővítések esetében is. Ez az Alaptörvény 31. cikkében biztosított önkormányzatiság érdemi sérelmét jelenti.
- [16] A környezethez való jog sérelmével összefüggésben rámutatott, hogy a tervezett Beruházás több mint húsz hektárnyi erdő átminősítésével és erdőirtással járna és közvetlenül veszélyeztetné a fokozottan védett kerecsensólyom költőhelyét. Ez ellentétes az Alaptörvény P) cikkével és az Alkotmánybíróság 28/1994. (V. 20.) és 48/1997. (X. 6.) AB határozataiban is megjelenő állandó gyakorlatával, az állam ugyanis nem élvez szabadságot abban, hogy a környezet állapotát romlani engedje, vagy a romlás kockázatát megengedje, különösen akkor, ha a tervezett célt más, környezetet nem károsító módon is el lehet érni.
- [17] Az önkormányzat álláspontja szerint a Kormányrendelet kizárja a nyilvánosság és az önkormányzat érdemi részvételét, amely az Aarhusi Egyezmény 6. és 9. cikkével ellentétes. A Kormányrendeletre vonatkozó előzetes társadalmi egyeztetés formális és kiüresített volt, ami a részvételi jogok sérelmét eredményezte. A Kormányrendelet formálisan sem felel meg a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 18. §-ában foglaltaknak, ugyanis a jogszabálytervezet indokolása csupán egyetlen mondat. Ezzel kivitelezhetetlenné teszi, hogy a bíróságok az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően a jogszabály céljának megállapítása során a jogszabály indokolását értékelni tudja.
- [18] Kiemelte, hogy az indítványban hivatkozott a Kúria Köf.5.003/2024/5. számú határozata a jelen ügyben nem irányadó, mert ott a telektömbnél kisebb területre rendelték el a tilalmat, ami jelen esetben nem áll fenn.

Az Önkormányzati Tanács döntésének indokai

- [19] Az indítvány az alábbiak szerint alapos.
- [20] Az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése szerint az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.
- [21] Az önkormányzat az Ör-t az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, valamint az Étv. 21. §-ában kapott felhatalmazás alapján fogadta el.
- [22] Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontja szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot.

- [23] Az Mötv. 13. § (1) bekezdés 1. pontja értelmében a településfejlesztés, településrendezés helyi közügy.
- [24] Az Mötv. 14. § (1) bekezdés kimondja, hogy a 13. § (1) bekezdésében meghatározott feladatok ellátásának részletes szabályait, ha e törvény másként nem rendelkezik, jogszabályok tartalmazzák.
- [25] Az Ör. megalkotásakor hatályos Étv. 21. § (1) bekezdése szerint a helyi építési szabályzat – ideértve a kerületi építési szabályzatot is – készítésére vonatkozó írásos megállapodás megléte esetén a helyi építési szabályzat – ideértve a kerületi építési szabályzatot is – készítésének időszakára azok hatálybalépéséig, de legfeljebb három évig az érintett területre a települési önkormányzat rendelettel változtatási tilalmat írhat elő.
- [26] A Kormányrendelet megalkotásakor hatályos Étv. 62. § (1) bekezdés 27. pontja felhatalmazást adott a Kormánynak arra, hogy a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Ngvt.) szerint nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházás során építési tevékenységgel érintett telekre, valamint az országos jelentőségű kulturális és sport rendeltetésű építmények telkére, valamint az azok közvetlen környezetébe tartozó telkekre vonatkozóan az ott megvalósítandó közérdekű beruházás érdekében a beépítés szabályait, és a beruházásokkal összefüggő különös hatósági eljárási szabályokat rendelettel állapítsa meg.
- [27] A Kúria Önkormányzati Tanácsa kiemeli, hogy a jogállamiság [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés] alkotmányos alapját jelentő jogbiztonság elvének egyik garanciája a jogforrási hierarchia érvényesülése, azaz az alacsonyabb szintű jogszabály tartalma nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabály rendelkezéseivel [3132/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [42]; 3152/2016. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [14]]. Ennek megfelelően kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani annak a körülménynek, ha egy alacsonyabb szintű jogszabály megalkotásának célja a magasabb szintű jogszabály hatályosulásának ellehetetlenítése.
- [28] Mindezt erősíti az Mötv. 9. §-a, amely kimondja, hogy az e törvényben meghatározott jogokat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elvét figyelembe véve, a társadalmi rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni.
- [29] A kifejtettekből következően az Étv. törvényi felhatalmazást adott arra, hogy a Kormány rendelettel a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások kapcsán az alapvetően helyi közügyek körébe tartozó településrendezés körében a beruházásokkal összefüggő különös szabályozást állapítson meg, amely így a jogforrási hierarchia érvényesülésének követelményére tekintettel az adott szabályozási körben nem teszi lehetővé a Kormány rendeletével ellentétes helyi önkormányzati szabályozás megalkotását.
- [30] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az önkormányzat az Ör. megalkotása során kifejezetten azt tartotta szem előtt – ahogyan azt a 20/2024. (I. 25.) számú határozatában deklarálta is –, hogy „Üllő közigazgatási határán belül ne legyen lőtér beruházás”. Az önkormányzatnak mind a meghozott és a korábbiakban hivatkozott határozatai, mind az Ör. azt kívánja elérni, hogy a Kormányrendelet a területén ne hatályosuljon. Ezeket a védírat is hangsúlyozta.
- [31] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Ör. a leírtak mentén a Beruházással érintett 0275/1, 0275/2, 0275/3 és 0276 hrsz-ú ingatlanok tekintetében a változtatási tilalom elrendelésével kifejezetten ellentétes a Kormányrendelettel, illetve az Mötv. 9. §-ában foglalt követelményekkel.
- [32] A Kormányrendelet 5. § (1) bekezdése értelmében az ingatlanokon a beépítés szabályait a Kormányrendelet 5. § (2) és (3) bekezdése állapítja meg, azzal, hogy a hatályos településrendezési terv, településképi rendelet és az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) előírásait a (2) és (3) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni, továbbá ha a hatályos településrendezési terv, településképi rendelet, egyéb önkormányzati rendelet vagy az OTÉK a beépítés (2) és (3) bekezdésben meghatározott sajátos szabályaival ellentétes vagy azzal össze nem egyeztethető előírást tartalmaz, akkor a településrendezési tervet, településképi rendeletet, egyéb önkormányzati rendeletet és az OTÉK-ot nem lehet alkalmazni.
- [33] A Kúria Köf.5.017/2022/4. számú határozata szerint a helyi építési szabályzat egyes rendelkezései alkalmazhatóságának kizárása kormányrendeletben a rendeletalkotási jogkört önmagában nem korlátozza. A nem alkalmazhatóság nem teszi jogellenessé az adott szabályt előíró jogforrást, továbbá nem függeszti fel a felhatalmazást adó törvényi helyeket [megerősítette a Köf.5.003/2024/5. határozat [42] bekezdése].

- [34] Mindez jelen ügyben azt jelenti, hogy az Ör. más jogszabályba ütközését nem a Kormányrendelet 5. § (1) bekezdés b) pontja teremti meg, hanem az, hogy a Kormányrendelet hatályba lépését követően elfogadott Ör. célja és alkalmazása esetén a következménye a magasabb szintű jogforrásban foglaltak érvényesülésének kizárása, ezáltal a helyi önkormányzat rendeletalkotási jogkörének rendeltetésellenes alkalmazása és a jogforrási hierarchia, azon keresztül a jogbiztonság érvényesülésének sérelme.
- [35] Mindezek alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Ör. a Beruházással érintett Üllő 0275/1, 0275/2, 0275/3 és 0276 helyrajzi számú ingatlanok tekintetében más jogszabályba ütközött. Amennyiben azonban az Ör. megsemmisítésére csak ebben a tekintetben kerülne sor, úgy a változtatási tilalom a telektömbbe tartozó további ingatlanok tekintetében fennmaradna.
- [36] A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 11. § (5) bekezdése kimondja, hogy egy adott területre csak egy helyi építési szabályzat állapítható meg, amelynek módosítását legalább telektömbre kell készíteni. Ezért a telektömbbe tartozó ingatlanok tekintetében a változtatási tilalom is csak egységesen lehet alkalmazható. Ez pedig indokoltá tette a további ingatlanokra vonatkozóan az egységes szabályozás érdekében a Kp. 143. § (3) bekezdése szerinti szoros összefüggés megállapítását.
- [37] Az önkormányzat a védiratában alapvetően nem a kormányhivatal által vizsgálni kért Ör. törvényessége, más jogszabállyal való összhangja mellett érvelt (ami a védirat funkciójából következik), hanem a Kormányrendelet alkotmányosságát vitatta.
- [38] A Kúria Önkormányzati Tanácsa valóban indítványozhatja a Kp. 139. §-a által alkalmazandó Kp. 34. § b) pontja alapján az Alkotmánybíróság eljárását az alkalmazandó jogszabály alkotmányossági vizsgálatát kérve. Ezt az eljárást a bíróság hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint – akkor is, ha kérelemre történik a kezdeményezés – a bíróságnak a saját álláspontját, saját meggyőződését kell az Alkotmánybíróság elé tárni, nem pedig a kérelmező érveit.
- [39] A Kúria Önkormányzati Tanácsának alapfeladata, hogy az indítványok alapján elbírálja az önkormányzati rendeletek törvényességét (más jogszabályba ütközését), s nem (alap)feladata a más jogszabály alkotmányellenességének vizsgálata. Bár lehetősége van arra, hogy kilépve a normahierarchia rendjéből az előtte fekvő ügyben az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezze azon jogszabállyal szemben, amellyel az indítványozó szerint az önkormányzati rendelet ellentétes, de ezt csak kivételesen és megfelelő saját indokok alapján teheti meg.
- [40] Jelen ügyben – annak tényállásból is következően – a Kúria Önkormányzati Tanácsa nem kezdeményezte a Kormányrendelet alkotmányossági vizsgálatát több okból sem. Az ügyben a Kormányrendelet kihirdetését és hatályba lépését követően, kifejezetten a Kormányrendelet rendelkezéseinek az érvényesülése ellen alkotta meg az önkormányzat a rendeletet, amely – az indítványozóval egyetértve – az Mötv. 9. §-ába foglalt jóhiszeműség és rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközik. Másfelől az indítványozó által a védiratban előterjesztett érvelés a védirat valódi funkciójától idegen. A védirat lényegében egy alkotmánybírósági beadvány a Kormányrendelet alkotmányellenességét tartalmazó érvekkel. Tartalmában címzettje az Alkotmánybíróság és nem az Önkormányzati Tanács, amelynek a feladata az Indítványozó indítványáról való döntés.
- [41] A kifejtettekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa az Ör-t a Kp. 146. § (1) és (4) bekezdésére és a jogbiztonság követelményére figyelemmel a hatályba lépésének napjára visszaható hatállyal megsemmisítette. Az ex tunc hatályú megsemmisítést nem csak a Kormányrendelet szabályainak érvényesülése, hanem a – fentebb bemutatott – Mötv. 9. §-ának sérelme is indokolta.

A döntés elvi tartalma

- [42] Sérti a jogbiztonságot, valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközik egy olyan helyi rendelet megalkotása, amelynek a célja egy magasabb szintű jogszabály hatályosulásának megakadályozása.

Záró rész

- [43] Az Önkormányzati Tanács az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [44] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.

- [45] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet törvényellenességének vizsgálatára irányuló eljárásban a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségeiket maguk viselik.
- [46] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárják ki.

Budapest, 2025. december 2.

Dr. Balogh Zsolt s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k.
előadó bíró

Dr. Bögös Fruzsina s.k.
bíró

Dr. Dobó Viola s.k.
bíró

Dr. Sugár Tamás s.k.
bíró

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök 321/2025. (XII. 8.) KE határozata állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés i) pontja, valamint a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 9. §-a alapján – a Miniszterelnökséget vezető miniszter KÜF/553/2025. számú előterjesztésére – *Hlivka Marianna* született Pilynik Marianna (névmódosítás előtti neve: Hlivka Marianna Mihajlivna született Pilynik Marianna Mihajlivna, születési hely: Fenyvesvölgy, Szovjetunió, születési idő: 1977. október 5.) – jogszabályok megszegésével szerzett – magyar állampolgárságát visszavonom.

Budapest, 2025. november 21.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2025. november 24.

Dr. Gulyás Gergely s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

SP ügyszám: SP/3505-2/2025

A köztársasági elnök 322/2025. (XII. 8.) KE határozata állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés i) pontja, valamint a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 9. §-a alapján – a Miniszterelnökséget vezető miniszter KÜF/552/2025. számú előterjesztésére – *Kavac Sanja* (születési hely: Újvidék, Jugoszlávia, születési idő: 1989. március 9.) – jogszabályok megszegésével szerzett – magyar állampolgárságát visszavonom.

Budapest, 2025. november 21.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2025. november 24.

Dr. Gulyás Gergely s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

SP ügyszám: SP/3506-2/2025

**A köztársasági elnök 323/2025. (XII. 8.) KE határozata
állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés i) pontja, valamint a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 9. §-a alapján – a Miniszterelnökséget vezető miniszter KÜF/551/2025. számú előterjesztésére – *Csura László* (névmódosítás előtti neve: Csurá Vaszilij Vasziljevics, születési hely: Ungvár, Szovjetunió, születési idő: 1981. december 1.) – jogszabályok megszegésével szerzett – magyar állampolgárságát visszavonom.

Budapest, 2025. november 21.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2025. november 24.

Dr. Gulyás Gergely s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

SP ügyszám: SP/3507-2/2025

**A Kormány 1534/2025. (XII. 8.) Korm. határozata
a Miskolci Ipari Park beruházóival való együttműködési megállapodás megkötéséről**

A Kormány a Miskolci Ipari Park fejlesztésével összefüggésben

1. egyetért azzal, hogy a fejlesztési területeken megvalósuló beruházások a legjobb rendelkezésre álló technológia bevezetését, a kutatási és fejlesztési tevékenységek magyarországi megalapozását, a magyar beszállítókkal való szoros együttműködést szolgálják;
2. felhatalmazza a külgazdasági és külügyminisztert, hogy együttműködési megállapodást kössön azon belföldi vagy külföldi jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezettel, amely a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 3. § (1) bekezdés 1. pontja értelmében átlátható szervezetnek minősül, és amely a magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény 193. §-a értelmében olyan kiemelt beruházást valósít meg az Ipari Parkban, amely beruházás az e határozat szerinti célok elérését elősegíti.

Felelős: külgazdasági és külügyminiszter
Határidő: 2025. december 31.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1535/2025. (XII. 8.) Korm. határozata
előirányzat-túllépésről, fejezeten belüli és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról**

A Kormány

1. a Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 14. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva elrendeli a Kvtv. 1. melléklet LXXII. Egészségbiztosítási Alap fejezet, 2. Egészségbiztosítási ellátások kiadásai cím, 7. Gyógyító-megelőző ellátás alcím, 14. Nagyértékű gyógyszerfinanszírozás jogcímcsoport előirányzatának 35 000 000 000 forinttal történő megemelését, az 1. melléklet szerint;
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
belügyminiszter
Határidő: azonnal
2. a Kvtv. 19. §-a alapján, a Kvtv. 4. mellékletében foglalt táblázat 106. sorában biztosított jogkörében eljárva jóváhagyja a Kvtv. 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 11. Központi kezelésű előirányzatok cím, 3. Rendelkezésre állási díjak alcím, 1. Gyorsforgalmi úthálózat rendelkezésre állási díj jogcímcsoport kiadási előirányzatának legfeljebb 29 000 000 000 forint összeggel történő túllépését;
Felelős: építési és közlekedési miniszter
nemzetgazdasági miniszter
Határidő: azonnal
3. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva 88 723 908 623 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el, a 2. melléklet szerint.
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1535/2025. (XII. 8.) Korm. határozathoz

LXXII. Egészségbiztosítási Alap

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
Költségvetési év: 2025.

Államháztartási egyeti azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog- cím csop. név	Jogcím név	K I A D Á S O K	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve				
	LXXII.						Egészségbiztosítási Alap									
		2					Egészségbiztosítási ellátások kiadásai									
			7				Gyógyító-megelőző ellátás									
387039				14			Nagyértékű gyógyszerfinanszírozás									
						K5	Egyéb működési célú kiadások							35 000 000 000		
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																

Államháztartási egyeti azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog- cím csop. név	Jogcím név	BEVÉTEL	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve				
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																

Államháztartási egyeti azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog- cím csop. név	Jogcím név	T Á M O G A T Á S	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve				
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																
												Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra				

Az adatlap 1 eredeti példányban töltendő ki		A támogatás folyósítása/zárolása (módosítása +/-)	Összesen		I. n.év	II. n.év	III. n.év	IV. n.év
Magyar Államkincstár	1 példány	időarányos teljesítésarányos egyéb: <u>azonnal</u>	35 000 000 000					35 000 000 000

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

2. melléklet az 1535/2025. (XII. 8.) Korm. határozathoz

XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium
XVIII. Gazdasági és Külgügyminisztérium
XX. Kulturális és Innovációs Minisztérium
XLV. Állami beruházások

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
Költségvetési év: 2025.

forintban

Államháztartási egységi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	K I A D Á S O K	A módosítás jogcíme						Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma	
												Kiemelt előirányzat neve										
	XVI.						Építési és Közlekedési Minisztérium															
		10					Fejezeti kezelésű előirányzatok															
			1				Közlekedési célú fejezeti kezelésű előirányzatok															
				2			Vasúti fejlesztések															
404584					1		Fenntarthatósági és modernizációs vasúti fejlesztések															
						K8	Egyéb felhalmozási célú kiadások												-18 139 842 351			
	XVIII.						Külgazdasági és Külügyminisztérium															
004118		2					Külgépviseletek igazgatása															
						K6	Beruházások													-920 581 264		
						K7	Felújítások													-1 603 818 736		
		7					Fejezeti kezelésű előirányzatok															
			1				Célelőirányzatok															
197524				1			Beruházás ösztönzési célelőirányzat															
						K6	Beruházások													15 609 600 000		
386162				3			Külgügyi fejlesztési és kutatási programok															
						K3	Dologi kiadások													-9 994 000 000		
						K5	Egyéb működési célú kiadások													-6 000 000		
255389			3				Nemzetközi tagdíjak és európai uniós befizetések															
						K5	Egyéb működési célú kiadások													-1 064 700 000		
368840			10				Közép-Duna menti térségfejlesztési feladatok															
						K8	Egyéb felhalmozási célú kiadások													-508 000 000		
		8					Központi kezelésű előirányzatok															
			2				A KKM tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos bevételek és kiadások															
				1			Tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos kiadások															
377106					2		A KKM tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó egyéb gazdasági társaságok forrásjuttatásai															
						K5	Egyéb működési célú kiadások													-92 000 000		
						K6	Beruházások													-100 000 000		
	XX.						Kulturális és Innovációs Minisztérium															
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok															
			13				Művészeti tevékenységek															
386473				1			Művészeti tevékenységek és egyéb feladatok támogatása															
						K5	Egyéb működési célú kiadások													4 997 000 000		
343451			48				Kincstári díj															
						K3	Dologi kiadások													3 000 000		
	XLV.						Állami beruházások															
		1					Magasépítési beruházások															
			1				Egyedi magasépítési beruházások															
394317				6			Köszegi Új tudásközpont „Campus” kialakításának megvalósítása															
						K6	Beruházások													-1 000 000 000		
388628				9			Törökbálint Sportközpont továbbfejlesztésének előkészítésének folytatásáról															
						K6	Beruházások													-431 038 000		
398062				10			SE II. sz. Patológiai Intézet Nemzeti Orvosi Innovációs Központ megvalósítása															
						K6	Beruházások													-1 869 762 272		
403451				13			Pázmány Péter Katolikus Egyetem beruházás															
						K6	Beruházások													-470 000 000		

forintban																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
Államháztartási egydi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alicím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alicím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	B E V É T E L										A módosítás jogcime	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
												Kiemelt előirányzat neve																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													

forintban

Államháztartási egydi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	T Á M O G A T Á S	A módosítás jogcíme										Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
												Kiemelt előirányzat neve																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
	XVI.						Építési és Közlekedési Minisztérium																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															</

Az adatlap 1 eredeti példányban töltendő ki							A támogatás folyósítása/zárolása (módosítása +/-)					Összesen					I. n.év	II. n.év	III. n.év	IV. n.év
Magyar Államkincstár 1 példány							időarányos teljesítésarányos egyéb: <u>azonnal</u>					88 723 908 623								88 723 908 623

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

**A nemzetgazdasági miniszter 3/2025. (XII. 8.) NGM határozata
az innovációs és tudományos eredmények gazdasági hasznosításának elősegítése érdekében szükséges
egyes törvények módosításáról szóló 2023. évi XLI. törvény egyes rendelkezéseinek hatálybalépéséről**

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 11. §-a és az innovációs és tudományos eredmények gazdasági hasznosításának elősegítése érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2023. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Törvény) 98. § (8) bekezdésében foglaltak alapján eljárva megállapítom, hogy a Törvény 98. § (7) bekezdésében meghatározott feltétel bekövetkeztek – a Törvény 10. mellékletében szereplő ingatlanok állami tulajdonba kerülésének – napja 2025. október 21. napja, ezért a Törvény 91. §-a, 92. §-a, 93. § (3) bekezdése, 94. § b) pontja és 10. melléklete hatálybalépésének napja – a Törvény 98. § (7) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – 2025. október 22. napja.

Nagy Márton István s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Bíró Attila.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.